CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI

F.D-176/Vol 1-86

STRICT SECRET

BULETIN INTERN

PENTRU APARATUL SECURITĂȚII STATULUI

48463
D 016562, Vol. 1

Nr. 2 1968

D 16562/v1

STRICT
SECRET

Exemplar nr. 1410

2
1968

PENTRU PATRIA NOASTRA,
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA!

BULETIN INTERN

PENTRU APARATUL SECURITĂȚII STATULUI

SUMAR

ION STĂNESCU
În spiritul adevărului și dreptății . . . 3

General maior ION BOLINTINEANU
Supravegherea informativă generală, formă de lucru a organelor noastre . . . 13

Colonel FILIMON ARDELEANU
Respectarea legalității socialiste și stabilirea adevărului, sarcini de mare răspundere ale ofițerilor de securitate în efectuarea urmăririi penale 18

Colonel MARIN IORGA
Locotenent colonel IOAN PETRE
Sistemul legăturii impersonale 24

Căpitan MIHAI DIMA
Probleme ale muncii de securitate în rîndul studenților 32

Căpitan GRIGORE CELEA
Măsuri de contracarare a acțiunilor întreprinse de serviciile de spionaj împotriva cetățenilor români care se deplasează în exterior 46

* * *

Particularități ale urmăririi turiștilor străini suspecți de spionaj, aflați pe litoral 32

Locotenent colonel I. NARDIN
Aspecte ale activității serviciului federal de informații 60

General maior PIUS KOVACS
Din munca organelor de filaj 64

Căpitan I. CADAR
Vă prezentăm Cazul „Sami" 70

Maior IOAN TĂU
Aportul mijloacelor tehnico-criminalistice în procesul cercetării la fața locului 77

Colonel GH. ALEXANDRESCU
Discernăminț în efectuarea avertizărilor 85

Maior PETRE PUNCESCU
Dotarea cu mijloace tehnice și folosirea lor mai activă, problemă de mare actualitate 88

Maior ing. NICOLAE ȘTEFANESCU
Aparate de radio-emisie folosite în munca T. O. Procedee și mijloace de bruiere și detectare a acestora 92

Maior VASILE SASU
Cum rezolvați cazul ? 100

Căpitan PETRE HLADCHI-BUCOVINEANU
Acțiunea „Doctorul" 104

CHARLES WIGHTON
Maestră a spionajului japonez 111

* * *

Două decenii de la crearea organelor securității statului . 119

* * *

De vorbă cu cititorii 120

COLEGIUL DE REDACȚIE

General maior CONSTANTIN STOICA – *președinte*, general maior NICOLAE STAN – *vicepreședinte*, colonel OVIDIU DIACONESCU, colonel ALEXANDRU DUMITRAȘCU, locotenent colonel MIOC ANCULIA, locotenent colonel CONSTANTIN IANCU, locotenent colonel EMILIAN GEORGESCU, locotenent colonel CONSTANTIN MAZILU, locotenent colonel ION GEAGLĂ, locotenent colonel VLADIMIR BIRIȘ, căpitan MIHAI DIMA – *redactor șef*

În spiritul ADEVĂRULUI ȘI DREPTĂȚII

ION STĂNESCU

Președintele Consiliului Securității Statului

În procesul de înaintare al țării noastre pe calea desăvîrșirii construcției socialiste, Congresul al IX-lea al P. C. R. a deschis o etapă nouă. Aceasta se caracterizează prin promovarea largă a noului în toate domeniile vieții sociale, prin perfecționarea adusă întregii activități politice, economice, sociale, științifice și culturale.

Rodnica activitate desfășurată de partidul nostru după cel de-al IX-lea Congres și după Conferința Națională a fost recent îmbogățită și adîncită prin dezbaterile și hotărîrile istoricei plenare a C. C. al P. C .R. din 22—25 aprilie a. c.

Problemele discutate în cadrul plenarei ca și hotărîrile adoptate demonstrează, din nou, întregului popor, înalta principialitate și consecvența cu care Comitetul Central al Partidului înfăptuiește linia politică și Directivele celui de-al IX-lea Congres.

Hotărîrile plenarei au avut un puternic ecou și au fost primite cu însuflețire și deplină satisfacție de întregul nostru popor

După cum este cunoscut, una dintre problemele larg dezbătute de către plenară a fost aceea a reabilitării unor activiști de partid și de stat. Discutarea ei reflectă pregnant preocuparea P. C. R., a Comitetului său Central, pentru dezvoltarea continuă a

democrației socialiste, întărirea legalității și a respectului față de demnitatea umană.

Plenara a adîncit ideea de legalitate, a relevat sensul profund al acesteia în orînduirea noastră, cu scopul de a fi bine înțeleasă și aplicată.

Climatul statornicit în ultimii ani în viața socială a patriei — caracterizat prin respect față de om, prin preocupare pentru declanșarea tuturor energiilor creatoare — a dus la cimentarea coeziunii dintre partid — apărător al adevărului — și popor, la înflorirea națiunii noastre socialiste. În aceste condiții, dezvăluirea cu exigență și principialitate a abuzurilor și ilegalităților ce au fost săvîrșite în trecut a întărit și mai mult autoritatea și prestigiul partidului nostru în fața întregului popor, care vede în el un partid ce știe să dezvăluie în mod curajos lipsurile, să restabilească adevărul și să asigure întărirea legalității socialiste.

De aceea, hotărîrile adoptate de recenta plenară a C. C. al P. C. R. cu privire la reabilitarea unor activiști de partid și de stat, ca și dezbaterile care au avut loc, sînt pline de învățăminte pentru fiecare dintre noi.

Așa cum s-a subliniat în adunarea cu activul de bază al Consiliului Securității Statului, precum și în adunările organizate în aparatul central și la inspectoratele județene de securitate, ilegalitățile și actele arbitrare de neconceput ce au fost comise împotriva unor activiști de partid și de stat și a altor oameni cinstiți au fost posibile datorită sustragerii sistematice a unor persoane din fosta conducere a M.A.I. de sub controlul partidului, care au pus ambițiile și poftele lor meschine mai presus decît slujirea cu credință a intereselor poporului.

Alexandru Drăghici și Gheorghe Pintilie, care au stat în fruntea acestei instituții de o înaltă responsabilitate socială, s-au înconjurat de unele elemente intrigante, carieriste, aventuriere, ceea ce a dus la crearea unor condiții propice încălcării grosolane a normelor și principiilor de partid, a legilor statului nostru. Avînd o pregătire profesional—juridică scăzută, Alexandru Drăghici și elementele de care s-a înconjurat au încercat să impună practica de a se stabili vinovăția unor persoane pornindu-se de la infractor la probă, în loc ca numai pe baza unor probe certe de vinovăție să se treacă la urmărirea și cercetarea infractorilor. Mai mult, prin utilizarea unor metode de constrîngere morală și fizică, prin folosirea de falsuri și influențarea sub diverse forme a persoanelor ascultate în calitate de martori, s-a urmărit să se dovedească cu orice preț vinovăția celor reținuți.

Cel mai elocvent exemplu în această direcție îl constituie cazul lui L. Pătrășcanu. Recurgîndu-se la probe plăsmuite și cu o sentință deja fixată, L. Pătrășcanu a fost trimis în fața tribunalului pentru a se da o aparență legală unei hotărîri judecătorești josnice. Un alt asasinat a fost cel săvîrșit personal de Gheorghe Pintilie asupra lui Ștefan Foriș.

Spre regretul nostru, acestea nu au fost singurele abuzuri și cazuri în care a domnit arbitrariul.

Astfel, neavînd încredere în puterea de influență politică și în forța educativă a partidului, Alexandru Drăghici a exagerat și denaturat conștient situația operativă, ceea ce a făcut ca în sfera de preocupare a organelor de securitate să figureze la un moment dat peste 1/3 din populația țării.

Ca urmare a acestei orientări greșite și dăunătoare, activitatea informativă nu a fost canalizată numai spre descoperirea adevăraților dușmani ci și spre un număr însemnat de cetățeni cinstiți. Datorită creșterii așa-zisei baze operative, aparatul de securitate a fost împins ani îndelungați la crearea unei rețele de informatori exagerată din punct de vedere numeric, incluzîndu-se astfel în evidențele noastre, la această categorie, cca. 500 000 persoane.

Un asemenea mod de orientare și de lucru a creat o atmosferă de spionomanie, de neîncredere, iar activitatea organelor de securitate a fost împinsă spre formalism și arbitrar.

Există un spirit al bunei conviețuiri, un sentiment adînc de dreptate și cinste al poporului nostru, zămislit și cimentat de sute de ani. Istoria scrisă și nescrisă a națiunii noastre dovedește acest lucru pe deplin. Drăghici însă și cei care l-au servit docil, au încălcat flagrant aceste nobile sentimente ca și orice alte norme elaborate de statul socialist. Cum poate fi calificată altfel decît ca o încălcare a spiritului de dreptate internarea unui număr însemnat de persoane nevinovate în penitenciare, colonii și lagăre de muncă ori dislocarea lor și stabilirea de domicilii obligatorii? Grav este faptul că aceste măsuri au atins libertatea, personalitatea și demnitatea unor oameni nevinovați, fiindu-le puse în sarcină și calificate drept infracțiuni unele nemulțumiri sau păreri personale.

Spre exemplificare, amintim că numai în perioada anilor 1952—1965 au fost arestate și condamnate cca. 31 000 persoane, dintre care aproximativ 25 000 necunoscute cu antecedente politice dușmănoase.

Semnificativ este faptul că măsurile represive nu au fost îndreptate împotriva legionarilor fanatici; din 129 persoane condamnate la moarte numai 34 au fost legionari. Din cei condamnați la pedeapsa capitală, 75 au fost executați, printre care a căzut victimă și L. Pătrășcanu, în timp ce pentru unele elemente fanatice, legionare, a căror activitate dușmănoasă a fost dovedită, s-a luat măsura comutării acestei pedepse.

Șirul ilegalităților și abuzurilor grave, așa după cum se știe, a continuat și în locurile de detenție. Exemple de acest fel sînt în general cunoscute și ele au fost reliefate și condamnate atît în ședința cu activul de bază cît și în adunările care au fost organizate pe unități.

Ca urmare a stilului și metodelor de muncă promovate de fosta conducere a M. A. I., în unele direcții și unități ale organelor de securitate au fost introduse practici ce nu erau în conformitate

cu indicațiile partidului. Una dintre acestea a constat în faptul că, atît la nivelul conducerii ministerului cît și la acela al unităților, conducerea colectivă a fost ca și inexistentă. Numeroase ordine, instrucțiuni și indicații date organelor din subordine nu au făcut obiectul discuției și hotărîrii Colegiului ministerului.

Trebuie, de asemenea, arătat că între stilul și metodele de muncă promovate de Alexandru Drăghici în conducerea Ministerului Afacerilor Interne și unele trăsături negative care-i erau proprii a existat o strînsă legătură, acestea din urmă punîndu-și amprenta asupra activității sale de ansamblu.

Dezbaterile care au avut loc în unități au prilejuit o analiză atentă, partinică, la un nivel critic și autocritic corespunzător, a activității desfășurate de diferite compartimente de muncă unde, ani de-a rîndul, influența nefastă a fostei conduceri a M. A. I. a cauzat multe neajunsuri.

Astfel, au fost scoase la iveală unele înscenări care au stat la baza obținerii așa-zișelor „materiale compromițătoare" pentru a se reuși, pe această bază, recrutarea unor persoane ca informatori ai organelor noastre ; folosirea în timpul interogatoriilor, pentru recunoașterea unor probe măsluite, a constrîngerii fizice și morale. În aceleași scopuri, unii ofițeri au organizat compromiteri pe baza unor înscenări, au efectuat răpiri de pe stradă și din alte locuri, au arestat candidați pentru a-i recruta, pe care i-au maltratat, aducîndu-i pe unii în situația de a-și pune capăt zilelor.

Grave și flagrante abuzuri au fost comise și în anchetarea reținuților, unde maltratările și schingiuirile au provocat în unele cazuri vătămarea gravă a integrității lor corporale sau chiar moartea unora dintre ei.

Așa după cum se știe, în rîndul unor ofițeri anchetatori devenise o practică folosirea vergelei de fier, a sacilor de nisip, organizarea unor interogatorii în tură, „spargerea" grupurilor anchetate prin interogarea abuzivă și cu prioritate a reținuților cu debilități fizice sau a celor bolnavi.

Asemenea „metode" au fost de obicei patronate și încurajate de Alexandru Drăghici și de cei ce-l înconjurau, care, în unele cazuri, au ordonat ei înșiși să se recurgă la constrîngerea fizică și morală.

Această stare de lucruri apare cu atît mai gravă cu cît metodele respective — după cum se știe — au fost folosite chiar față de unii activiști de partid și de stat ca și împotriva unor oameni cinstiți care, într-o împrejurare sau alta, și-au exprimat nemulțumirea sau au avut o altă părere despre o anumită situație.

Victime ale unor abuzuri au căzut și unii ofițeri de securitate, iar alții, ca urmare a actelor arbitrare ale lui Alexandru Drăghici, au fost îndepărtați din rîndul cadrelor active.

Majoritatea covîrșitoare a ofițerilor, devotați trup și suflet partidului, poporului român, au acționat pentru apărarea securității

patriei, în condițiile legii, unii dintre ei reprimînd dușmanul cu prețul propriei lor vieți. Cinstind memoria lor, respectînd rezultatele valoroase obținute de-a lungul anilor de majoritatea cadrelor, nu putem decît să condamnăm poziția calomniatoare și jignitoare pe care a avut-o Alexandru Drăghici în Plenara C.C. al P.C.R care, așa după cum se știe, a încercat să ponegrească și să insulte aparatul de securitate, folosind termeni lipsiți de decență, la adresa acestuia.

Partidul, Comitetul său Central, dau o înaltă apreciere activității desfășurate de organele de securitate de-a lungul anilor. De aceea, întregul nostru aparat, analizînd concluziile și învățămintele ce se desprind din lucrările Plenarei C. C. al P. C. R. din aprilie 1968, trebuie să considere ca o datorie primordială a sa desfășurarea unei astfel de activități, încît **în viitor să fie exclusă cu desăvîrșire orice posibilitate care ar duce la comiterea unor noi abuzuri și ilegalități.**

Discuțiile care s-au purtat cu ocazia dezbaterilor, atitudinea critică și autocritică adoptată de majoritatea covîrșitoare a vorbitorilor, reliefează interesul și hotărîrea tuturor cadrelor de securitate de a respecta în întreaga lor activitate prevederile legilor statului nostru.

Cunoașterea și aplicarea legilor trebuie să fie atribute ale fiecărui ofițer de securitate, în întreaga activitate de urmărire a elementelor infractoare. Prevederile acestora sînt norme obligatorii pentru fiecare cetățean al patriei, indiferent de funcția și poziția pe care le are. De aceea, ordinele șefilor trebuie să fie în strictă conformitate cu legile, cu directivele și cu indicațiile Consiliului Securității Statului. Trebuie înțeles că ordinul șefului este lege pentru subordonați numai dacă este în strictă conformitate cu legile. Pornind de la aceste considerente, **este de datoria fiecărui ofițer și subofițer de securitate să execute întocmai și la timp ordinele,** să analizeze și să aplice cu discernămînt și răspundere măsurile care se iau pentru contracararea activității adevăraților dușmani ai statului nostru. Încă de la primirea informațiilor inițiale, ofițerul are obligația de a stabili dacă fapta constituie sau nu infracțiune s-au dacă acțiunile ulterioare ale elementului semnalat pot duce la infracțiuni și de competența cărui organ este urmărirea sau cercetarea, pentru a se putea lua măsurile care se impun.

Toți ofițerii ce fac parte din organele noastre trebuie să cunoască faptul că ancheta penală nu este decît continuarea și definitivarea urmăririi informative, menită să stabilească, în condițiile respectării tuturor garanțiilor procesuale, activitatea infracțională prin dovezi certe de vinovăție.

Pentru evitarea oricăror abuzuri ca și pentru asigurarea respectării cu strictețe a legalității socialiste, **aprobarea pentru arestarea și trimiterea în judecată a elementelor vinovate de săvîrșirea infracțiunilor contra securității statului, precum și pentru cerce-**

tarea, arestarea sau expulzarea cetățenilor străini o va da numai Consiliul Securității Statului. Propunerile făcute în acest sens vor fi discutate și acceptate în prealabil de colectivele de conducere ale direcțiilor centrale sau ale inspectoratelor județene de securitate.

Respectînd legea și avînd ca îndreptar în întreaga noastră activitate documentele de partid, vom putea evita greșelile, ne vom putea bucura de sprijinul tot mai larg al maselor de oameni ai muncii în apărarea securității statului, iar prestigiul organelor noastre va crește necontenit. Aceasta impune ca fiecare ofițer să-și formeze un dezvoltat discernămînt politic, să aibă o înaltă ținută morală, să se elibereze de orice resentimente și prejudecăți, **să lupte întotdeauna pentru adevăr, să dovedească în orice împrejurare omenie și un ascuțit simț al realității.**

Nu trebuie să uităm că fiecare dintre noi, ofițer sau subofițer de securitate, șef sau subaltern, are datoria **să militeze pentru traducerea în viață a politicii partidului și statului nostru.** Partidul și guvernul cer cadrelor de securitate să activeze permanent în spiritul adevărului și al echității, să nu abuzeze în nici un fel de calitatea pe care o au. Ofițerul de securitate are datoria și obligația sacră de a aplica legea întocmai. Atribuțiile de mare răspundere cu care sîntem investiți prin lege ne obligă să milităm susținut pentru o temeinică pregătire a întregului aparat, pentru ca acesta să dovedească, în orice împrejurare, competență, modestie, sinceritate, corectitudine, vigilență și combativitate față de dușman.

La baza întregii noastre activități trebuie să stea directivele și hotărîrile Partidului Comunist Român, Constituția și legile țării.

Necesitatea de a se acționa în acest mod derivă din faptul că activitatea ofițerilor de securitate are un pronunțat caracter politic, și că, așa după cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P. C. R., la Consfătuirea cu activul nostru de bază din iulie 1967, **„...măsurile din domeniul securității statului au mari implicații politice, sociale, atît interne cît și internaționale, ele angajează țara, partidul, întreaga societate".** Aceasta înseamnă că șefii tuturor colectivelor trebuie să considere ca fiind o datorie de onoare de a pune în centrul preocupărilor lor educarea întregului personal în spiritul devotamentului nemărginit față de partid, de patrie, de întregul popor și al hotărîrii de a apăra cu fermitate cuceririle revoluționare ale poporului român.

Conducerea de către partid a organelor securității statului, la toate nivelele, constituie garanția sigură că forța de care dispunem va fi îndreptată numai împotriva adevăraților dușmani. Un ajutor deosebit de prețios pentru noi îl constituie, în acest sens, Hotărîrea Comitetului Executiv al C. C. al P. C. R., din martie a. c. care stabilește cu claritate modul în care este exercitat controlul de către partid asupra activității organelor securității statului. Cunoașterea

și aplicarea ei, constituie o chezășie că în activitatea prezentă și viitoare nu se vor mai putea ivi împrejurări în care persoane nevinovate să sufere de pe urma ilegalităților.

După cum este cunoscut, atît fosta conducere a M. A. I., cît și unii ofițeri cu funcții de conducere din aparatul central și teritorial, ignorînd principiul muncii și conducerii colective au minimalizat în mod arbitrar participarea colaboratorilor apropiați la organizarea și conducerea activității lor.

Chiar mai mult, uneori au fost luate măsuri de „punere la punct" a unor cadre care aveau alte păreri sau propuneau alte soluții. Asemenea practici au dus la situația ca unele cadre, preocupate de reacția șefilor, să manifeste reținere, să evite sistematic a contribui prin raționamente personale la rezolvarea problemelor practice.

Desprinzînd învățămintele necesare din lipsurile manifestate în trecut se impune aplicarea neabătută a principiului muncii și conducerii colective — singura modalitate de lucru care asigură liberul schimb de opinii, exprimarea nestingherită și nemijlocită a opiniilor. In acest context, hotărîrirle colectivelor de conducere din direcțiile (serviciile) centrale și din inspectoratele de securitate județene, trebuie să fie rezultatul unor discuții fructuoase, la elaborarea cărora să contribuie substanțial experiența și înțelepciunea colectivă. In acest mod, vom putea crea climatul de respect al demnității și de afirmare liberă a personalității fiecărui cadru al organelor securității statului.

Pentru a se ajunge însă la manifestarea maximă a superiorității muncii și conducerii colective, este necesar să fie combătute cu intransigență, acolo unde se mai manifestă, metodele de lucru unipersonale, să fie înlăturate toate cauzele care le generează. De asemenea, se impune educarea ofițerilor și subofițerilor, atragerea fiecărui membru al colectivului la o participare activă, cu toate aptitudinile pe care le are, la soluționarea optimă a problemelor de interes comun, cu respectarea regulilor de conspirativitate și compartimentare a muncii.

Toate acestea presupun în primul rînd **statornicirea unui climat de activitate creatoare, de confruntare liberă a opiniilor, de promovare a spiritului de muncă colegial, de atitudine principială.**

Atmosfera tovărășească, promovarea consecventă a spiritului colegial, stimularea criticii și autocriticii fac să crească prestigiul colectivelor de conducere din unitățile noastre, contribuie la sporirea autorității organelor de securitate. Impletirea colegialității, a relațiilor tovărășești de muncă, cu principialitatea partinică, cu intransigența împotriva lipsurilor de orice natură, exclude lipsa de tact, tendința unora de a-și impune în mod nejustificat punctul de vedere. Ele însă nu scad cu nimic din răspunderea personală

a fiecăruia pentru activitatea pe care o desfășoară, pentru măsurile pe care le întreprinde într-un caz sau altul.

★

Analizînd activitatea întregului organ prin prisma cerințelor și sarcinilor actuale, Consiliul Securității Statului constată că perfecționarea formei organizatorice și orientarea mai bună a muncii au avut consecințe pozitive asupra întregii activități.

Întregul aparat, ținînd seama de concluziile Plenarei C. C. al P. C. R. din iunie 1967, de indicațiile date ulterior de conducerea partidului precum și de ordinele care au adus noi reglementări conținutului muncii informative și fiind conștient de răspunderea ce-i revine în fața partidului, și-a sporit eforturile pentru perfecționarea activității pe care o desfășoară.

Se constată însă că, în ultima perioadă, invocîndu-se teama de „a nu greși", unii dintre ofițeri manifestă lipsă de fermitate față de dușman. **Este necesar să se știe că lipsa de fermitate, delăsarea, indulgența în lupta împotriva dușmanului nu-și pot găsi nici o justificare.**

Criteriile de apreciere a activității ofițerilor, a devotamentului lor, sînt și vor rămîne combativitatea, aportul concret pe care-l aduc în prevenirea, depistarea și lichidarea oricăror acțiuni potrivnice securității statului, răspunderea personală manifestată în rezolvarea operativă și în strictă conformitate cu legislația în vigoare a sarcinilor încredințate.

O atenție deosebită este necesar să se acorde urmăririi temeinice a persoanelor cuprinse în baza de lucru, și îndeosebi a elementelor urmărite pentru spionaj sau trădare de patrie în favoarea unor puteri străine, a legionarilor, a foștilor condamnați din rîndul acestora și a altor elemente cu activitate dușmănoasă.

Este de datoria fiecărui ofițer, a tuturor șefilor, să dovedească în selectarea elementelor ce sînt cuprinse în baza de lucru un profund discernămînt politic, pentru a face o certă deosebire între dușmanii reali și elementele despre care s-au adunat în arhivele organelor de securitate date referitoare la o așa-zisă „activitate suspectă" a lor. Se impune clarificarea atentă și cu răspundere a fiecărui caz, iar poziția persoanei luate în discuție să fie stabilită numai după o analiză atentă și pe bază de dovezi.

În decursul anilor, în stilul de muncă al unor ofițeri s-au statornicit anumite scheme. Munca noastră însă este, prin excelență, dinamică, operativă. Ea este incompatibilă cu lipsa de varietate, cu rutina și șablonismul, care, după cum a arătat practica, oferă posibilitatea dușmanului să sesizeze că se află în atenția noastră și astfel să ia măsuri de precauție, să acționeze cu mai multă abilitate.

De aceea, se impune ca în supravegherea informativă generală şi în urmărirea informativă specială să se ia măsuri calificate şi ofensive, ţinîndu-se seama de metodele de lucru ale duşmanului, de gradul de periculozitate al fiecărui element ce se află în lucru. Totodată, trebuie să se acorde foarte multă atenţie modului în care sînt dirijaţi şi instruiţi informatorii, deoarece efectuarea unor instructaje şablon, care nu ţin seama de cerinţele acţiunii precum şi de formele şi metodele concrete de activitate ale duşmanului, poate aduce serioase daune.

O altă sarcină imediată de care depinde asigurarea obiectivităţii informaţiilor ce ne parvin, e aceea de a se găsi căi de verificare eficiente şi în mod permanent a activităţii fiecărui informator, a tuturor datelor pe care le furnizează la cererea noastră sau din proprie iniţiativă. E necesar să se analizeze fiecare caz în care informatorii folosiţi nu prezintă suficientă încredere şi să se lichideze practica dăunătoare de primire a unor materiale lipsite de importanţă sau care nu fac obiectul muncii de securitate.

Pentru a nu se mai repeta gravele greşeli din trecut, este necesar ca informatorii recrutaţi pe bază de material compromiţător să fie dirijaţi numai pe lîngă elementele cu antecedente duşmănoase, urmărirea prin aceşti informatori a elementelor necunoscute cu antecedente nefiind indicată. În viitor, recrutarea informatorilor pe bază de material compromiţător se va face numai în cazuri cu totul deosebite şi numai atunci cînd nu sînt alte posibilităţi pentru a se asigura încadrarea informativă a unor elemente sau obiective ce sînt în atenţia noastră. De asemenea, practica de a se face promisiuni informatorilor la recrutare, ca şi în decursul colaborării, trebuie înlăturată cu desăvîrşire.

Este necesar să se pună un accent deosebit pe educarea tuturor informatorilor, pentru ca aceştia să ne sprijine dezinteresat, din patriotism, precum şi din ataşament faţă de statul nostru socialist. Aceasta nu exclude însă latura stimulatorie, fie ea materială sau morală.

Întreaga reţea informativă ce deserveşte obiectivele economice va trebui orientată asupra sarcinilor concrete ce-i revin, arătîndu-i-se consecinţele pe care le poate avea nesesizarea la timp a activităţii unor elemente duşmănoase din obiective sau a stărilor negative de lucruri care, neprevenite şi curmate, se pot solda cu însemnate prejudicii pentru economie. Informaţiile obţinute din acest domeniu se impun a fi exploatate cu maximum de operativitate.

O atenţie deosebită trebuie acordată prevenirii şi descoperirii acţiunilor de sabotaj, diversiune şi subminare a economiei naţionale întreprinse de serviciile de spionaj sau de firmele străine prin

unii dintre specialiștii și tehnicienii lor ce se găsesc în țara noastră. Aceasta presupune ca ofițerii ce deservesc obiectivele economice să se ocupe numai de aspectele care fac obiectul muncii de securitate, să cerceteze cu multă minuțiozitate, discernămînt și operativitate cazurile despre care au indicii că sînt acte de sabotaj, diversiune sau subminare a economiei naționale.

Este de asemenea necesar **să se asigure din partea organelor noastre o mai bună pătrundere în organele și centrele spionajului străin, în rezidențele pe care le au în cadrul reprezentanțelor diplomatice acreditate în țara noastră și să se întreprindă măsuri de contracarare a acțiunilor pe care le inițiază împotriva statului nostru.** Toate organele centrale și teritoriale trebuie să pună accentul pe obținerea de date cu privire la sursele de informare pe care le are spionajul dușman pe teritoriul țării noastre. In aceleași scopuri, se impune asigurarea informativă a locurilor unde sînt concentrate secrete de stat, supravegherea informativă a persoanelor suspecte și prevenirea specialiștilor, cercetătorilor, a oamenilor de știință români asupra pericolului de a fi exploatați informativ.

Acum, cînd ne găsim în plin sezon turistic de vară, este necesar ca lucrătorii pe linie de contraspionaj, întregul aparat, să întreprindă măsuri eficiente pentru a asigura identificarea și urmărirea calificată a cadrelor și agenților spionajului dușman veniți în calitate de turiști sau vizitatori, cu intenția de a desfășura activitate potrivnică statului nostru. Selecționarea, urmărirea și, în sfîrșit, probarea operativă, încă din procesul urmăririi activității dușmănoase desfășurate de aceste elemente constituie o sarcină de mare răspundere și căreia trebuie să i se dea atenția cuvenită.

Pentru a ne îndeplini cu cinste îndatoririle, șefii organelor centrale și teritoriale, fiecare ofițer, trebuie să lupte pentru crearea unui climat favorabil muncii. Se impune o dezvoltare continuă a spiritului critic și autocritic, precum și crearea condițiilor necesare pentru o analiză obiectivă, principială și exigentă a activității noastre. Trebuie să se pună un mai mare accent pe dezvoltarea opiniei colective, pe combaterea manifestărilor de autoliniștire, de tocire a vigilenței și să se ia atitudine împotriva pălăvrăgelii, formalismului și rutinei.

Lucrînd cu pasiune și discernămînt, îndreptîndu-ne atenția spre depistarea activității adevăraților dușmani și avînd ca îndreptar legea, sub conducerea și îndrumarea organelor de partid, ne vom putea spori eforturile pentru prevenirea și curmarea acțiunilor dușmanului, avînd convingerea că în acest fel ne aducem pe deplin contribuția la apărarea cuceririlor revoluționare ale întregului popor, apărînd scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România.

SUPRAVEGHEREA INFORMATIVĂ GENERALĂ

FORMĂ DE LUCRU A ORGANELOR NOASTRE

General maior ION BOLINTINEANU

Dacă sîntem unanimi de acord că metodele și formele folosite în trecut de către organele noastre au prezentat multe neajunsuri, care au dus la aplicarea unor procedee birocratice de muncă, la cuprinderea în „preocuparea" noastră a multor persoane ce nu constituiau un pericol real pentru securitatea statului, la irosirea unor importante forțe de muncă, este lesne de înțeles de ce a fost necesar ca aceste forme și metode să fie înlăturate din activitatea noastră.

S-a conturat o concepție calitativ superioară și în ceea ce privește conținutul bazei de lucru, structura ei, pe de o parte și formele și metodele de urmărire informativă a acesteia, pe de altă parte.

Este știut că baza de lucru se realizează prin selecționarea persoanelor, cuprinse deja în evidența generală, ce prezintă un pericol social, precum și prin depistarea altor persoane, necuprinse în evidența generală, dar care sînt semnalate că desfășoară activitate dușmănoasă. Ca forme ale urmăririi informative au fost stabilite: „SUPRAVEGHEREA INFORMATIVĂ GENERALĂ" și „URMĂRIREA INFORMATIVĂ SPECIALĂ".

Referindu-ne la problema supravegherii informative generale, trebuie să spunem că buna organizare a acestei activități este strîns legată, condiționîndu-se reciproc, de o judicioasă selecționare și constituire a bazei de lucru, proces care este în curs de desfășurare.

Selecționarea presupune, la rîndul ei, profunzime în analiza situației fiecărei persoane care figurează în evidențele noastre.

Supravegherea informativă generală realizată permanent, atît la locul de muncă cît și la domiciliu, prin rețeaua informativă și prin alte mijloace, constituie o sarcină a cărei rezolvare se tratează diferențiat, în funcție de linia de muncă pe care este urmărită persoana din baza de lucru, precum și de forma de evi-

dență în care este cuprinsă — dosar de problemă, dosar de obiectiv sau mapa de comună.

După părerea noastră, supravegherea informativă generală a persoanelor din baza de lucru **cuprinse în dosarul de problemă** se face de către ofițerii care lucrează în problema respectivă, în strînsă conlucrare și colaborare cu ofițerii ce deservesc obiectivul în care persoanele respective își desfășoară activitatea profesională. Pentru aceasta, persoanele aflate în baza de lucru în dosarul de problemă sînt comunicate, pe bază de tabel, sectorului care deservește obiectivele, pentru conexarea acestuia la dosarul de obiectiv și pentru organizarea supravegherii informative la locul de muncă. Exploatarea informațiilor ce se obțin în cadrul acestei supravegheri informative se face în funcție de conținutul și caracterul activității celui supravegheat. Astfel, dacă informațiile obținute au un profil de contraspionaj, exploatarea și finisarea lor se va face de către sectorul de contraspionaj în colaborare cu ofițerul ce deservește obiectivul; dacă au un conținut de sabotaj sau subminare, de către sectorul de contrasabotaj etc.

În astfel de situații, deși supravegherea informativă generală la domiciliu revine ofițerului care lucrează problema, ea va fi organizată de către sectorul pe linia căreia se înscrie activitatea desfășurată de persoana în cauză, cu colaborarea ofițerului ce deservește problema.

Supravegherea informativă generală a persoanelor din baza de lucru **din dosarul de obiectiv** se realizează de către organul informativ-operativ ce deservește obiectivul, iar exploatarea informațiilor se face — pînă la conturarea profilului — de către ofițerul ce deservește obiectivul, după care se conlucrează cu compartimentul pe linia căruia se înscrie activitatea dușmănoasă a celui urmărit.

Persoanele din baza de lucru **cuprinse în mapa de comună** sînt lucrate, în cadrul supravegherii informative generale, de către ofițerii ce deservesc grupele de comune și nu pe linii de muncă. Cu toate acestea, în situațiile cînd se obțin informații, de exemplu, cu un profil de contraspionaj, cazul va fi lucrat în cooperare cu sectorul de contraspionaj.

Efectuîndu-se în acest fel organizarea supravegherii informative generale, există o mai mare siguranță că vom reuși să asigurăm cunoașterea reală a poziției, activității și intențiilor de viitor ale persoanelor cuprinse în baza de lucru.

Realizarea acestui obiectiv major al supravegherii informative generale presupune încadrarea informativă a persoanelor din baza de lucru, prin folosirea tuturor mijloacelor de care organele securității statului dispun, ca: rețeaua informativă, filajul, măsuri speciale ș. a.

Dacă organizarea supravegherii informative generale a persoanelor cunoscute în evidența generală și cuprinse în baza de lucru nu ridică probleme, în schimb identificarea și depistarea persoanelor necunoscute în evidența generală dar care întreprind sau intenționează să întreprindă acțiuni dușmănoase apare ca o sarcină pentru realizarea căreia trebuie să se procedeze cu mult discernămînt, tact și orientare.

Pornind de la sarcinile principale

ale apărării securității statului este necesar să se desfășoare în mod organizat activitatea de supraveghere informativă generală în obiectivele și locurile unde se concentrează date de interes operativ pentru serviciile de informații străine, în obiectivele și sectoarele vulnerabile pentru producerea de acțiuni de sabotaj și diversiune, în obiectivele și locurile unde lucrează specialiști străini, în locurile frecventate de turiști și de alte categorii de cetățeni străini etc.

Identificarea persoanelor menționate mai sus, se face pe linii și obiective de muncă în mediul urban și prin ofițerii sectoriști, cu angrenarea șefilor posturilor de miliție, în mediul rural. În cazul cetățenilor străini, vor fi conjugate toate forțele aparatului informativ-operativ, în scopul identificării și depistării elementelor suspecte de spionaj, așa cum prevăd ordinele Consiliului Securității Statului.

Spre exemplu, în obiectivele industriale din municipiul și județul Brașov, și mai ales în cele cu producție specială, pentru apărare, deși sînt cuprinse relativ puține persoane în baza de lucru, există însă numeroși salariați ce întrețin legături cu cetățeni străini. A apărut, astfel, necesitatea ca în cadrul supravegherii informative generale să se identifice toate aceste persoane și să se organizeze supravegherea lor informativă, pentru a putea fi depistați cei suspecți și a se stabili natura legăturii lor cu cetățenii străini.

Supravegherea informativă generală în cadrul acestor obiective, și îndeosebi a persoanelor la care ne-am referit mai sus, apare cu atît mai necesară cu cît practica a dovedit că serviciile de informații străine se folosesc, în activitatea lor, tocmai de persoane care nu sînt în atenția noastră.

Semnificativ este, în acest sens, cazul unui cetățean vest-german care, sub masca unor interese comerciale, făcea dese deplasări în orașul și județul Brașov, în cadrul cărora și-a creat legături cu unele persoane care lucrează în obiective cu profil special, precum și cu unele rude, necunoscute în evidențele noastre.

Dacă o parte din legături au fost identificate prin supravegherea informativă a cetățeanului străin, altele însă, și chiar cele dintr-un obiectiv special, nu au fost depistate decît după arestarea lui. Neidentificarea lor a fost posibilă datorită faptului că supravegherea informativă generală în acest obiectiv nu a fost bine organizată, în sensul că ofițerul care deservește obiectivul nu a fost angrenat în acest caz. El nu a fost suficient preocupat să identifice persoanele ce au legături suspecte cu cetățenii străini și să instruiască informatorii din obiectiv pentru semnalarea acelor salariați, care, prin comportarea lor la locul de muncă, prezintă interes operativ pentru organele noastre. Mai mult chiar, la un moment dat, una dintre

legăturile străinului a sustras din obiectivul în care lucra și a predat acestuia unele documente cu caracter intern.

Cu toate că, în timpul anchetei, s-a stabilit că faptul respectiv a fost cunoscut și de unii salariați, ofițerul care deservește obiectivul și informatorii ce-i avea în legătură nu știau nimic despre acest lucru.

Într-un alt caz, în care supravegherea informativă generală a fost bine organizată în cadrul unui obiectiv turistic, a putut fi identificată ca legătură a unui cetățean străin — cunoscut de către organele noastre cu preocupări informative — o persoană din orașul Brașov, care i-a furnizat acestuia informații din domeniul social-politic, prezentîndu-i în mod eronat realitățile din țara noastră. De menționat că nici această persoană nu era cunoscută în evidențele noastre, însă datele obținute prin supravegherea informativă generală au permis nu numai luarea ei în baza de lucru, ci și urmărirea sa, la început prin mapă de lucru, iar apoi, prin dosar de acțiune.

Aceste exemple, ca și altele, dovedesc încă o dată cît de necesar este ca activitatea de supraveghere informativă generală să se desfășoare cu maximum de eficiență.

Un caz care demonstrează că slaba organizare a supravegherii informative generale ne pune în situația de a nu putea cunoaște și preveni anumite acțiuni inițiate de elemente dușmănoase care nu sînt cunoscute în evidențele noastre este cel petrecut recent, cînd mai multe persoane din județele Brașov și Covasna, aflate în Austria în cadrul unei excursii organizate de O. N. T., au refuzat să se mai întoarcă în patrie.

În urma măsurilor de verificare luate după producerea acestui fapt, s-a stabilit că, dacă supravegherea informativă generală în obiectivele unde au lucrat aceste persoane era organizată corespunzător, organele de securitate ar fi putut intra în posesia unor date care ar fi condus la aprecieri mai reale asupra profilului moral-politic al elementelor respective și la luarea măsurilor preventive necesare.

Nu înclinăm, prin expunerea acestui caz, pentru o supraveghere informativă totală, însă apreciem că se impune o verificare suplimentară în astfel de situații și, mai ales, necesitatea orientării rețelei informative, în sensul de a ști să discearnă, să sesizeze asemenea intenții din faptele cotidiene, aparent fără importanță, ale persoanelor cu care vin în contact. Aici — considerăm noi — intervine și sarcina supravegherii informative generale de a depista astfel de cazuri și de a le preveni.

Iată, așadar, că organele noastre au obligația de a organiza în așa fel munca de supraveghere informativă generală încît, în orice moment și în orice loc, să poată intra cît mai urgent în posesia informațiilor referitoare la fapte și acțiuni suspecte, să

poată trece la analiza lor și, în funcție de concluziile pe care le desprind, să ia măsurile ce se impun.

Este absolut necesar să instruim informatorii pentru ca ei să cunoască cum să culeagă informațiile, cum să deosebească activitatea dușmănoasă de anumite fapte sau manifestări de nemulțumire, cu alte cuvinte, cum să-l recunoască pe dușman.

In același timp, se impune o folosire judicioasă și a celorlalte mijloace tehnico-operative care, îmbinate cu rețeaua informativă, să ne dea posibilitatea realizării sarcinilor ce ne stau în față pe linia organizării supravegherii informative generale.

În organizarea acestei munci nu se pot indica forme sau metode universal valabile, și aceasta, mai ales, în noile condiții apărute în urma îmbunătățirii organizării administrativ-teritoriale a țării.

In fiecare județ există particularități care impun o analiză temeinică și o organizare specifică a supravegherii informative generale. De pildă, în județul Brașov sînt o serie de comune care au constituit în trecut aria de activitate a unei bande teroriste legionare din munții Făgăraș și a unor elemente de sprijin ale membrilor acesteia. In alte localități există concentrări de persoane cu rude în statele capitaliste. Din datele pe care le deținem rezultă că în aceste locuri dăinuie o stare de spirit necorespunzătoare și se fac tot felul de afirmații, care întrețin psihoza emigrării în masă.

De asemenea, pe teritoriul județului nostru sînt amplasate anumite obiective de apărare, precum și unități de o deosebită importanță economică. In cadrul acestora sînt unele elemente care și-ar putea oferi serviciile lor unor organe de informații străine sau sînt chiar în atenția acestora. Avem, totodată, în vedere concentrarea unor elemente dușmănoase în cadrul unor secte religioase, în special în cele ilegale, ce sînt dispuse în mediul rural.

Aceste situații operative, specifice pe raza de activitate a inspectoratului nostru, obligă la o justă orientare în organizarea supravegherii informative generale, după specificul și particularitățile fiecărei categorii de elemente și a fiecărui domeniu de activitate în parte.

Așa cum a dovedit-o realitatea, supravegherea informativă generală trebuie să fie îndreptată **pe direcția probabilă de acțiune a elementelor dușmănoase.**

Trebuie avut însă în vedere faptul că supravegherea informativă generală necesită o muncă permanentă de identificare și de selecționare a acelor elemente care constituie un real pericol social. Această activitate se îmbină și se completează cu urmărirea informativă specială, constituind împreună un proces complex de mare răspundere în activitatea aparatului de securitate.

RESPECTAREA LEGALITĂȚII SOCIALISTE ȘI STABILIREA ADEVĂRULUI, SARCINI DE MARE RĂSPUNDERE ALE OFIȚERILOR DE SECURITATE ÎN EFECTUAREA URMĂRIRII PENALE

Colonel FILIMON ARDELEANU
membru al Consiliului Securității Statului

Respectarea legalității și stabilirea adevărului în tot cursul procesului penal constituie necesități obiective, care nu își pot găsi rezolvarea definitivă decît în condițiile existenței statului socialist și a unei democrații depline.

Ele țin de esența statului socialist, de esența drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, stabilite și garantate de Constituție, cărora nu li se poate aduce atingere decît în cazurile și condițiile strict prevăzute de lege.

Acestea își au izvorul de necontestat în Marea Cartă a drepturilor și libertăților cetățenești — Constituția Republicii Socialiste România, — care în art. 13 prevede:

„In Republica Socialistă România, întreaga activitate de stat are drept scop dezvoltarea orînduirii și înflorirea națiunii socialiste, creșterea continuă a bunăstării materiale și culturale a poporului, asigurarea libertății și demnității omului, afirmarea multilaterală a personalității umane".

In lupta lor activă cu dușmanii înrăiți ai orînduirii noastre socialiste, organele de securitate trebuie să manifeste fermitate, dîrzenie și hotărîre, să descopere la timp orice încercare de a atenta la aceste valori ocrotite de

legea penală și să prevină consecințele unor asemenea activități dăunătoare.

Cetățenii patriei noastre trebuie să fie convinși că ofițerii de securitate sînt apărători de nădejde ai intereselor lor legitime, ai drepturilor și libertăților izvorîte din cuceririle revoluționare ale poporului muncitor și să aibă certitudinea că asprimea legilor se va abate numai împotriva acelora care încalcă ordinea de drept stabilită de popor.

Sînt inadmisibile fapte ca acelea care au avut loc în trecutul nu prea îndepărtat, cînd, din lipsa discernămîntului politic, nu s-a făcut distincție între activitatea dușmănoasă, îndreptată împotriva cuceririlor revoluționare ale poporului, și unele manifestări legate de procesul firesc de transformare a conștiinței și a modului de a gîndi al oamenilor, cînd, nesocotindu-se drepturile și libertățile cetățenești, împotriva unor oameni nevinovați s-au luat, în mod cu totul nejustificat, măsuri privative de libertate, iar altora li s-au înscenat procese care s-au soldat cu condamnări.

Măsura luată de către conducerea partidului nostru de a analiza activitatea organelor de securitate, de a dezvălui greșelile, lipsurile și abuzurile comise în decursul anilor și de a da indicațiile cele mai corespunzătoare pentru orientarea muncii lor, pentru ca asemenea stări de lucruri să nu se mai repete, a constituit un moment generator de profunde transformări organizatorice și de concepție asupra muncii organelor de securitate.

Respectarea legilor patriei noastre de către toți ofițerii de securitate în activitatea de descoperire, prevenire și lichidare a activității elementelor ce se dedau la acțiuni ostile construcției socialiste, care atentează la cuceririle revoluționare ale poporului, care se pun în slujba reacțiunii străine, constituie o parte intrinsecă a discernămîntului politic, o sinteză a întregului mod de gîndire și de acțiune.

Deși respectarea legalității socialiste și stabilirea adevărului material nu sînt numai un atribut al urmăririi penale, ci și al întregii activități de urmărire informativă și de descoperire a activității elementelor dușmănoase, în mod obișnuit, ele au fost aplicate numai în faza de urmărire penală, ca și cînd ar fi ținut numai de esența ei.

Aceasta a constituit o greșeală principială, deoarece a împiedicat stabilirea unei concepții juste, unitare, în activitatea întregului aparat de securitate și a creat premize pentru nerespectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor patriei, consfințite în Constituție.

De obicei, orice cetățean își dă seama cînd îi sînt încălcate drepturile și interesele sale legitime. Din acel moment el începe să acționeze, reclamă încălcarea legii și cere cu vehemență restabilirea legalității și ocrotirea drepturilor sale.

În faza urmăririi informative, cetățeanul urmărit nu poate să își dea seama, în mod obiectiv de eventualele măsuri ce se întreprind. El nu poate sesiza existența lor nici chiar cînd acestea îi lezează anumite drepturi și interese legitime.

A acționa însă împotriva unui cetățean al țării care nu desfășoară activitate împotriva intereselor, bunurilor și valorilor ocrotite de legi, cînd acesta nu săvîrșește fapte incriminate și pedepsite de legea penală, înseamnă un abuz grav, la rîndul lui pedepsit de legea penală.

De aceea, socotim că respectarea legalității socialiste și stabilirea adevărului material, cele două principii fundamentale ale procesului penal, țin de esența întregii activități de urmărire desfășurată de organele de securitate. Practic, urmărirea penală nu este decît o continuare a acțiunii informative, în cursul căreia trebuie să se stabilească cu certitudine că elementul urmărit a săvîrșit o faptă prevăzută și pedepsită de lege, că aceasta este de competența organelor de securitate și că nu sînt impedimente legale (art. 261/7 C. p. p.) în calea urmăririi.

In art. 196 C. p. p. se prevede în mod expres îndeplinirea cerințelor enunțate mai sus. O deficiență a actualei legislații este tocmai lipsa de control neinstituit prin lege, în sensul că, în activitatea de supraveghere, procurorul să confirme actul procesual care marchează acest moment de importanță deosebită, declanșarea urmăririi penale.

Proiectul noului cod de procedură penală înlătură această deficiență, instituind garanții materiale, care vor fi de natură să înlăture posibilitatea unor greșeli sau abuzuri, prin aceea că dreptul de a deschide acțiunea penală îl va avea procurorul și nu organul de urmărire penală

Plecînd de la importanța acestui moment procesual, ne propunem să analizăm, în raport cu dispozițiile legale actuale, modul în care ofițerii de securitate anume desemnați trebuie să efectueze urmărirea penală.

Potrivit art. 179 C. p. p., urmărirea penală, care are ca obiect strîngerea și verificarea probelor cu privire la pregătirea, încercarea sau săvîrșirea infracțiunii, precum și descoperirea și prinderea infractorului, constă în efectuarea tuturor actelor procedurale prevăzute de codul de procedură penală, din momentul pornirii procesului penal pînă la confirmarea concluziilor de învinuire.

Fiecare act de cercetare sau anchetă penală va trebui să fie efectuat de către organul investit cu acest drept, *cu respectarea legii*, călăuzindu-se de convingerea sa intimă în ce privește justa rezolvare a cauzei (art. 179[1] C. p. p.).

Intreaga activitate de urmărire penală trebuie să stabilească numai adevărul în legătură cu faptele comise. De aceea, urmărirea penală trebuie făcută în așa fel încît să lămurească cauza sub toate aspectele. In acest scop, organele de urmărire stabilesc și verifică atît faptele și împrejurările care pot duce la confirmarea învinuirii cît și pe cele care pot duce la înlăturarea ei, circumstanțele atenuante și agravante, mobilul infracțiunii, forma vinovăției, identitatea, starea civilă și starea materială a părților, împrejurările care au determinat și înlesnit săvîrșirea infracțiunii, precum și urmările acesteia (art. 179[1] C. p. p.).

In momentul pornirii procesului penal, organul de urmărire penală trebuie să posede date suficiente cu privire la infracțiunea săvîrșită și să stabilească dacă nu există vreuna din cauzele de împiedicare a pornirii procesului penal (art. 196 C. p. p.). Aceste date trebuie stabilite în cadrul acțiunii informative. Ele pot fi completate în raport de nevoile specifice fiecărui caz cu date certe de probă obținute prin acte prealabile de urmărire penală conform art. 195[1] C. p. p.

Legea va fi respectată și va constitui o garanție pentru stabilirea adevărului numai atunci cînd întreaga activitate de urmărire penală, desfășurată în mod concret în fiecare cauză, va fi

străbătută, ca de un fir roșu, de înțelegerea finalității ei, și anume că noi trebuie să acționăm numai împotriva adevăraților infractori, să le stabilim, prin probe certe, acțiunile. Trebuie să existe un cult desăvîrșit pentru adevăr și numai pentru stabilirea lui trebuie luptat, cu asigurarea tuturor garanțiilor legale. În acest mod vor fi așezate bariere de netrecut în calea mistificărilor, a denaturării probelor, a constrîngerilor morale și fizice, a presiunilor, promisiunilor, a inducerii în eroare etc., care întotdeauna au demonstrat slăbiciunea și incompetența celor care le-au comis și au produs erori judiciare și victime omenești.

Nimic nu este mai grav, mai revoltător, decît măsluirea adevărului, silnirea conștiinței, folosirea legii și a slujitorilor ei pentru realizarea unor scopuri meschine, pentru răfuieli personale, în loc să se apere, cu ajutorul lor, onoarea și demnitatea omului, ființa statului și valorile sale supreme.

Ofițerul de securitate trebuie să fie un apărător demn al acestor valori. El trebuie să acționeze numai în numele acestora și pentru ocrotirea lor.

Un rol important în respectarea legalității socialiste și stabilirea adevărului material pe parcursul urmăririi penale îl are administrarea întregului sistem probatoriu, analiza și aprecierea probelor.

Un principiu care guvernează întreaga legislație penală este acela al nevinovăției, în sensul că învinuitul nu este socotit de la început vinovat.

Sarcina dovedirii vinovăției lui îi revine aceluia care acuză. În fața dovezilor de acuzare învinuitul are dreptul să se disculpe, în care sens poate propune probe, care trebuie administrate cu grijă și analizate critic în ansamblul tuturor probelor cauzei.

Aceasta obligă la înlăturarea oricărei idei preconcepute în legătură cu vinovăția sau nevinovăția unei persoane.

Legislația noastră nu consacră principiul preferențial al gradării valorii probelor, a mijloacelor de probă. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită. Aprecierea fiecărei probe se face de către organul de urmărire penală și de instanța de judecată potrivit convingerii lor, convingeri formate în urma examinării tuturor probelor administrate.

În practică, atît în procesul urmăririi informative cît și în acela al urmăririi penale, s-au constatat frecvente cazuri cînd administrarea și aprecierea probelor s-a făcut unilateral, fapt ce a dus la concluzii greșite. Astfel, unii ofițeri au apreciat că un fapt este cu atît mai bine dovedit cu cît este mai mare numărul martorilor care fac arătări despre activitatea învinuitului. Valoarea unei probe însă, după cum se știe, nu stă în cantitatea, ci în calitatea ei. De exemplu, dacă un număr de cinci martori declară că un cetățean s-a manifestat dușmănos în mod repetat și în locuri diferite și că în acele împrejurări au fost de fiecare dată și alte persoane de față, dar nici una dintre acestea nu a fost audiată sau nu a confirmat declarația respectivă, fapta nu se consideră dovedită.

Legislația noastră consacră principiul că mărturisirea și arătările inculpatului, făcute cu ocazia declarațiilor, interogatoriilor și confruntărilor, pot servi ca probă în justiție numai dacă sînt coroborate cu fapte și împrejurări de natură a crea convingerea că

ele sînt expresia adevărului (art. 138 C. p. p.).

În practică s-au cunoscut cazuri cînd declarațiile unor martori au fost „aliniate" la recunoașterile învinuitului, sau invers, considerîndu-se că nu mai este necesară coroborarea acestora și cu alte mijloace de probă care să facă dovada deplină asupra sincerității lor.

Au fost cazuri cînd învinuitul a recunoscut că a ascultat la posturile de radio capitaliste comentarii dușmănoase la adresa țării noastre și că a făcut și el comentarii de aceeași natură față de unele persoane. Audiate, acestea au recunoscut.

Ulterior, în urma verificărilor efectuate, s-a stabilit că învinuitul, care pretindea că a ascultat știrile la aparatul său de radio, nu a avut niciodată aparat de radio. De asemenea, s-a stabilit că martorii care „recunoscuseră" afirmaseră față de diferite persoane că nu se vor lăsa pînă nu îl vor vedea pe învinuit în pușcărie, deoarece, din diferite motive, voiau să se răzbune pe el.

Au fost și cazuri cînd unii învinuiți au recunoscut cu lux de amănunte cum au redactat și răspîndit scrisori cu conținut dușmănos, pentru ca, pînă la urmă, să se constate că persoana în cauză nici nu știe să scrie. Pe baza recunoașterii s-a apreciat însă că nu mai este necesară nici expertiza grafică.

Istoria cunoaște erori judiciare cu consecințe deosebit de grave, toate ca rezultat al unor mărturii false, mincinoase, în scop de răzbunare sau smulse prin mijloace nepermise de lege.

Iată cît de relativă poate fi o recunoaștere, o relatare, sau chiar mai multe, dacă ele nu sînt confruntate cu situații de fapt, împrejurări sau alte probe materiale, care să confirme exactitatea lor. Analiza probelor este destul de dificilă, ca se facă mintal, prin raționamente, prin confruntarea lor cu realitățile din fiecare caz concret. În acest proces de analiză profundă, trebuie să se țină seama de înlănțuirea fenomenelor, de producerea lor legică, care, uneori, este atîpică, incidentală. Trebuie examinat absolut tot ce poate concura la stabilirea adevărului, care trebuie să fie unul singur, lipsit de echivocuri și incertitudini.

În cursul urmăririi penale sînt frecvente situații cînd se iau măsuri asupra unor persoane prin care se aduc atingeri drepturilor sau intereselor lor, ca privarea de libertate, pătrunderea în domiciliu pentru efectuarea de percheziții, ridicarea de scrisori și telegrame din circuitul poștal, interceptarea convorbirilor telefonice, sechestrarea averii etc.

Aceste măsuri nu se pot lua decît în condițiile expres prevăzute de lege și legea le acceptă numai atunci cînd fapte materiale certe dovedesc existența unor activități infracționale, pentru care se prevede posibilitatea luării unor asemenea măsuri.

Un rol important în respectarea legalității și stabilirea adevărului material îl are asigurarea momentului pro-

cesual în care învinuitului trebuie să i se prezinte întreg materialul de urmărire penală.

Cu această ocazie învinuitul are posibilitatea să cunoască absolut toate probele adunate prin care i se stabileşte vinovăţia, forma ei. El are dreptul să facă cereri atît în cursul urmăririi penale, cît şi în acest moment, prin care să solicite administrarea sau reconsiderarea unor probe care să demonstreze nevinovăţia, recalificarea juridică dată faptelor, stabilirea unor circumstanţe atenuante etc.

Unii ofiţeri neglijează sau resping asemenea cereri în apărare, considerînd că administrarea lor ar putea complica cauza sau soluţia la care au ajuns, şi, ca atare, indică să se facă aceste cereri în faţa instanţei.

Aceasta este o poziţie total greşită şi cu consecinţe uneori dintre cele mai grave.

Întotdeauna o probă cerută în apărare rezolvă două aspecte de fond, şi anume:

a) poate pune în evidenţă şi demonstra nevinovăţia, ori circumstanţia activitatea infracţională în coloritul şi întinderea ei reală;

b) poate demonstra cu toată certitudinea vinovăţia, demascînd alibiurile şi încercările învinuitului de a mistifica probele, de a corupe martorii etc. În asemenea situaţii, proba cerută în apărare se transformă întotdeauna în cea mai puternică probă în acuzare.

Ambele situaţii interesează în egală măsură şi în cel mai înalt grad pe ofiţerii de securitate în activitatea ce o desfăşoară pentru descoperirea, prevenirea şi lichidarea acţiunilor duşmanilor patriei noastre.

Promovînd aceste principii în activitatea lor, ofiţerii de securitate vor asigura posibilitatea ca niciun vinovat să nu scape nepedepsit şi niciun nevinovat să nu fie urmărit, cercetat, reţinut, arestat sau trimis în judecată.

Urmărind permanent în activitatea lor respectarea cu stricteţe a legalităţii socialiste, ofiţerii de securitate, trebuie să examineze de la început semnalările şi informaţiile primite, pentru a stabili dacă nu se află în vreunul din cazurile de împiedicare a pornirii procesului penal (art. 261[7] C. p. p.).

Aceste situaţii limitative, menţionate expres, constituie garanţii procesuale, care dau siguranţa că, în viitor, drepturile şi libertăţile fundamentale vor fi ocrotite.

De aici rezultă importanţa acestei instituţii procesuale şi rolul ei eficace în stabilirea adevărului.

În lumina Hotărîrii Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, din 22—25 aprilie 1968, respectarea legalităţii socialiste capătă o importanţă deosebită.

Sarcina respectării legalităţii revine tuturor organelor de partid şi de stat, tuturor cetăţenilor patriei noastre.

Conducerea şi controlul de către partid a activităţii organelor de securitate, constituie chezăşia sigură a respectării legilor în activitatea lor, a apărării drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale cetăţenilor.

PUNCTE DE VEDERE

SISTEMUL LEGĂTURII IMPERSONALE

Apreciind sistemul legăturii impersonale ca un mijloc de informare operativă ce asigură o mai bună conspirativitate a colaboratorilor și informatorilor — sistem la care s-a referit succint tovarășul colonel Alexandru Dumitrașcu în articolul „Particularități ale muncii cu informatorii în mediul rural", publicat în numărul trecut, — tovarășii colonel Marin Iorga și locotenent-colonel Ioan Petre au dezvoltat această temă, trimițîndu-ne spre publicare materialele pe care vi le prezentăm în paginile următoare.

O PROBLEMĂ DE O DEOSEBITĂ ÎNSEMNĂTATE

Colonel MARIN IORGA

Referindu-ne la articolul intitulat „Particularități ale întîlnirilor cu informatorii în mediul rural", publicat în numărul trecut al buletinului, apreciem că autorul a reușit să redea în mod veridic particularitățile muncii cu informatorii în mediul rural, situația de fapt existentă, dificultățile pe care le întîmpină practic ofițerii care își desfășoară activitatea pe grupe de comune.

Apreciez ca fiind de o deosebită însemnătate problema ridicată în articol cu privire la realizarea sistemului de legătură impersonală cu anumiți informatori în mediul rural.

Acest sistem constituie un mijloc de realizare mai operativă a legăturii cu rețeaua, ne oferă posibilitatea obținerii în timp util a unor informații și o mai bună conspirare a colaboratorilor și informatorilor. Desigur că el trebuie folosit în funcție de particularitățile existente într-un caz sau altul, fără a se minimaliza metodele și mijloacele de legătură personală cu rețeaua informativă.

Adaptată la specificul județului Galați, apreciem că, metoda legăturii impersonale poate fi folosită atît în condițiile orașului cît și în mediul rural. Aș putea spune că în multe cazuri ea se impune chiar ca fiind necesară.

Spre exemplu, în cadrul obiectivelor industriale aflate în construcție, și îndeosebi pe șantierele Combinatului siderurgic de la Galați, își desfășoară activitatea un număr însemnat de tehnicieni și specialiști vest-germani, francezi, englezi și din alte state occidentale. Unii dintre aceștia, fiind suspecți de activitate de spionaj, sabotaj, sau de alte activități potrivnice statului român, intră în sfera preocupărilor noastre și, prin urmare, folosim pentru supravegherea lor un număr însemnat de informatori.

În practică, se constată adeseori că în intervalul de la o întîlnire la alta cu informatorul, în activitatea suspectului urmărit survin diferite momente importante, care trebuie exploatate operativ, cum ar fi: hotărîrea spontană a acestuia de a se deplasa într-o altă localitate sau de a părăsi țara; apariția unei legături suspecte ce trebuie identificată de urgență; faptul că se află în posesia unei documentații tehnice de valoare, care poate fi sustrasă numai într-un anumit moment; obținerea de către informator a unei agende, (caiet de notițe) cu diferite însemnări, adrese etc., care necesită a fi fotocopiată și restituită obiectivului; inițierea de către suspect sau de către unele legături ale lui din rîndul cetățenilor autohtoni a unor acte de sabotaj (incendii, avarii etc.), care necesită a fi prevenite ș. a.

Faptul că șantierele Combinatului siderurgic sînt situate la o distanță de cca. 12 km. în afara orașului Galați și că informatorii și colaboratorii lucrează în diferite perioade cîte 10—12 sau chiar mai multe ore pe zi constituie o greutate în realizarea unor întîlniri, creîndu-se astfel necesitatea de a ne orienta spre realizarea unui sistem de legătură impersonală.

Dar o asemenea situație, care reclamă realizarea legăturii impersonale, nu o întîlnim numai în proble-

ma specialiștilor străini, ci ea poate fi extinsă și în alte domenii de muncă, cum ar fi: luarea legăturii cu unii informatori în afara planificării obișnuite sau trasarea unor sarcini legate de apariția neprevăzută a unor diplomați, comercianți, ziariști, turiști ș. a.: transmiterea de către informatori a unor date și informații cu privire la activitatea, comportarea și legăturile unor străini, care, dacă ar fi primite cu întîrziere, și-ar pierde valoarea inițială.

Munca de contraspionaj în problema navigației străine ridică, de asemenea, la Galați unele probleme specifice. Aici, în port, sosesc periodic un număr însemnat de marinari străini, dintre care unii semnalați ca fiind agenți sau cadre ale serviciilor de spionaj străine. Ținînd seama de acest aspect, realizarea legăturii impersonale cu unii informatori constituie o cerință vitală, subordonată unor scopuri majore, și anume: obținerea unor informații în timp util, exploatarea lor operativă și evitarea desconspirării rețelei din obiectivele portuare.

Activitatea desfășurată cu rețeaua informativă folosită în problema navigației străine prezintă anumite particularități, în sensul că intensitatea muncii noastre cu aceasta este uneori condiționată de apariția în port a unor nave, pe bordul cărora se află elementele urmărite. Cum în majoritatea cazurilor nu se cunoaște dinainte data sosirii vaselor respective, apare în mod evident necesitatea perfectării unui sistem de legătură impersonală cu informatorii, care să funcționeze în ambele sensuri (atît de la informator la ofițer cît și invers). Prin urmare, programarea întîlnirilor cu astfel de informatori la intervale de timp dinainte fixate (10—15 sau chiar 30 zile) ar duce la o muncă formală.

Necesitatea folosirii legăturii impersonale cu informatorii care lucrează în problema navigației străine poate fi argumentată și prin faptul că majoritatea acestora își desfășoară activitatea, de regulă, în cadrul obiectivelor portuare, cum ar fi: Romtrans, Oficiul de control al mărfurilor, Exportlemn, Navrom și altele, că se cunosc între ei, că se folosește cu exclusivitate legătura personală, și că întîlnirile se realizează în mod frecvent în aceleași case de întîlniri, ceea ce creează riscul desconspirării.

Argumentînd promovarea legăturii impersonale, subliniez că aplicarea acesteia este foarte utilă și eficientă mai ales în munca cu informatorii și colaboratorii care se deplasează în exterior — în grup sau individual — precum și cu cei recrutați din rîndul cetățenilor străini, fie că aceștia se află temporar în R. S. România, fie că se găsesc în țara lor sau într-un alt stat.

Spre exemplu, nu o dată noi am luat măsuri pentru asigurarea contrainformativă a unor grupuri de cetățeni români care au plecat în diferite țări ca: Franța, R. F. a Germaniei, Anglia, Italia și altele, pentru specializare, ca turiști, membri ai unor delegații cultural-sportive etc., introducînd în cadrul loturilor respective pe unii informatori sau colaboratori ai organelor noastre.

Faptul că la întoarcerea acestora din străinătate s-au obținut unele informații de valoare este un lucru pozitiv. Apreciem însă că stabilirea unui mijloc de legătură cu astfel de informatori pe timpul cînd se află în exterior, va avea o eficiență cu mult mai mare. În susținerea acestei idei redăm următorul exemplu:

La începutul anului trecut, a plecat

la specializare în Franța, pe timp de 3 luni, un grup de ingineri și tehnicieni români de la Combinatul siderurgic Galați, printre care și trei informatori ai organelor noastre. Unul dintre aceștia, a fost îndrumat să folosească scrisul convențional pentru a putea comunica cu ofițerul, în cazul că apar probleme deosebite, indicîndu-i-se adresa unei case și numele conspirativ al ofițerului care urma să primească corespondența. Concomitent cu aceasta s-au luat măsuri pentru controlul corespondenței. După două luni de la plecare, informatorul a trimis ofițerului o scrisoare cu text convențional în care comunica că din partea firmei respective urmează să sosească la Combinatul siderurgic Galați, pentru a acorda asistență tehnică, un specialist cu înaltă calificare, care posedă asupra sa o documentație de valoare.

Intrîndu-se în posesia acestei informații, au fost luate, din timp, unele măsuri. Specialistul a fost plasat într-un apartament dotat cu mijloace T. O. și s-au întreprins lucrări speciale, care ne-au permis să intrăm în posesia documentației respective. Folosind același mijloc de comunicare, ofițerul i-a solicitat informatorului și alte date de studiu asupra obiectivului, fapt ce a contribuit la o mai bună cunoaștere a sa.

Sînt însă și cazuri în care nefolosirea legăturii impersonale s-a răsfrînt negativ asupra muncii. Iată un exemplu de acest fel.

În luna mai 1967, un grup restrîns de tehnicieni români de la șantierele navale din Galați a plecat în Austria la specializare pe timp de 3 luni. În cadrul lotului respectiv se afla și informatorul „Dinu", care a fost instruit de către ofițer asupra sarcinilor ce-i revin pe timpul cît se va afla în exterior.

La reîntoarcerea sa din Austria, informatorul a furnizat unele date de valoare, printre care și următoarele:

La scurt timp după sosirea lor în Austria, ing. Grigoriu, care făcea parte din lot, a intrat în anturajul unor elemente dubioase, printre care se afla și transfugul „Roman", originar din nordul Moldovei. Grigoriu îl vizita pe acesta la domiciliu, își petrecea timpul liber prin baruri etc. „Roman", la rîndul său, l-a pus în legătură cu unii preoți bucovineni. Despre transfug informatorul relata că se situează pe o poziție net dușmănoasă, ostilă țării noastre și că dispune de bani mulți. Încă în perioada cînd ei se aflau în Austria, „Roman" a venit ca turist în România și a vizitat la domiciliu, în Galați, familia inginerului Grigoriu, rezultînd în mod evident că-l preocupa studierea acestuia. Informația prezentînd interes, s-au luat, desigur, măsuri pentru urmărirea informativă a lui Grigoriu, dar, este evident, că ea ar fi fost mult mai utilă, dacă ar fi fost transmisă printr-un mijloc de legătură impersonală mai înainte ca „Roman" să fi venit în țară.

★

În ceea ce privește folosirea legăturii impersonale cu unii informatori externi sau persoane aflate în contactare, noi am făcut unele încercări — cei drept timide — care ne-au permis totuși, în unele împrejurări, să cunoaștem situația acestora, locul unde se află, dacă au întîmpinat eventuale dificultăți, data sosirii lor în țară, locul și data întîlnirii etc., iar uneori, folosind scrisul convențional, să intrăm chiar în posesia unor informații interesante.

Spre exemplu, specialistul italian

„Giuseppe", colaborator al organelor noastre, care ne-a furnizat unele informații despre compatrioții săi, precum și unele documentații tehnice de valoare, a fost rechemat de către firma de care aparținea și trimis în Franța, pentru a executa o lucrare. Aici urma să rămînă o perioadă mai îndelungată, iar apoi să revină în țara noastră.

La plecarea din țară, ofițerul care îl avea în legătură i-a dat adresa unei case de întîlniri și numele său conspirativ și s-au înțeles asupra modului în care trebuie să corespondeze. În același timp s-a asigurat și controlul corespondenței.

„Giuseppe" urma să intre în posesia unei documentații tehnice de mare valoare pentru industria noastră chimică. Ajuns în Italia, el a reușit să sustragă din laboratoarele firmei documentația respectivă și, potrivit înțelegerii, a trimis ofițerului o scrisoare cu caracter amical, în care comunica că a reușit să rezolve în întregime problema cu „rețeta" și că, în curînd, sosind în România, o va aduce. În realitate „rețeta" nu era altceva decît documentația pe care ulterior a predat-o ofițerului.

Tot prin folosirea scrisului convențional și al unei căsuțe poștale, colaboratorul extern „Hasan", navigator pe un vas libanez, a reușit să comunice periodic ofițerului nostru modul în care a executat unele sarcini, data cînd urmează să sosească în țară cu vaporul și locul unde poate fi întîlnit. În aceleași scrisori el a sesizat și unele aspecte importante privind pe cîțiva navigatori străini.

De pildă, într-o scrisoare adresată amicului său din România (în realitate ofițerul nostru) comunica că navigatorul Fanik de pe un alt vas, aparținînd aceleiași companii, este în drum spre Galați și că acesta este „unul dintre cei mai buni colegi ai săi". În realitate acesta era un element suspect, care avea legături cu un cadru al spionajului englez.

Metode similare, care s-au dovedit a fi eficiente, am folosit și în alte cazuri în menținerea legăturii cu unii informatori externi din rîndul navigatorilor.

★

Apreciem că în realizarea legăturii impersonale cu informatorii trebuie să acordăm o atenție mai mare trimiterilor poștale. Pe această cale se creează condiții bune de a se comunica între informatori și ofițeri precum și invers.

Dezavantajul acestui mijloc constă în aceea că, din neglijența unor lucrători poștali, diferite scrisori se rătăcesc, se pierd, iar în alte cazuri, cînd adresa nu este scrisă corect, corespondența devine rebut și este deschisă de către o comisie pentru a se stabili dacă nu conține eventuale valori.

De aceea, considerăm că în aceste corespondențe este necesar să se folosească neapărat scrisul convențional, cerneală simpatică sau alte mijloace.

În ceea ce privește locurile unde ofițerii urmează să primească comunicările respective din partea informatorilor ar fi indicate: post-restant-ul, căsuța poștală, gazda unei case de întîlniri bine verificată, precum și casa conspirativă.

Pentru realizarea legăturii impersonale mai pot fi folosite și alte metode, în funcție de condițiile existente, specifice unui organ sau altul.

De exemplu, pe șantierele Combinatului siderurgic Galați, organele noastre dispun de două încăperi situate în clădiri diferite, în care ofițerii studiază dosare de cadre, dis-

cută cu unii salariați pentru a clarifica anumite aspecte de pe șantier etc. Sîntem de părere că, atunci cînd au de făcut anumite comunicări urgente către ofițeri sau solicită o întîlnire, unii informatori pot introduce în aceste camere materialul respectiv. Ofițerii, mergînd zilnic în obiective, au posibilitatea de a lua cunoștință, în condiții bune de conținutul materialelor. Desigur că trebuie luate măsuri prin care să nu se permită intrarea în camerele respective a altor persoane.

Apreciem că, atunci cînd sînt probleme deosebite de comunicat de la informator la ofițer și invers, poate fi folosit și telefonul, însă în prealabil, ofițerul trebuie să-l instruiască pe informator asupra modalităților de realizare a discuției (să fie de scurtă durată și să se folosească un limbaj convențional). Credem că acest mijloc poate fi folosit mai cu seamă în fixarea unei întîlniri precum și pentru restabilirea legăturii dintre ofițer și informator.

In realizarea legăturii impersonale cu informatorii, apreciem ca fiind foarte utilă și folosirea radioului, însă aceasta este condiționată de dotarea noastră cu astfel de mijloace.

UN SISTEM UTIL

Locotenent-colonel IOAN PETRE

O analiză atentă a modului în care se stabilește și se efectuează legătura ofițerului cu informatorul scoate în evidență faptul că, uneori, din cauza nerespectării principiului conspirativității, poate fi ratată sau îngreuiată rezolvarea unor acțiuni. Folosirea aceleiași case de întîlniri, într-o perioadă mai îndelungată, efectuarea de întîlniri la locul de muncă etc., pot duce la desconspirarea și compromiterea informatorului față de elementele pe lîngă care este folosit sau pe lîngă rudele acestora. În multe cazuri, cînd nu se asigură continuitate muncii cu informatorul, se recurge la mijloace contraindicate (chemări la telefon, vizitarea la serviciu, sau acasă, acostarea lui pe stradă etc.). Prin asemenea procedee, noi îl desconspirăm sau îi creăm impresia că problema legăturii sale cu organele noastre nu constituie o preocupare pentru noi. Au fost și situații cînd, datorită modului defectuos în care s-a ținut legătura cu unii informatori, aceștia au refuzat să mai colaboreze cu organele de securitate.

Avînd în vedere aceste stări de lucruri, consider că este necesar ca problema legăturii cu informatorii să fie privită ca un mijloc de îmbunătățire a muncii acestora, nu ca o simplă acțiune tehnică, auxiliară, de predare și de preluare a materialelor.

Intrucît problema legăturii cu informatorii este destul de complexă, cred că este indicat să facem un schimb de păreri cu privire la posibilitatea folosirii mijloacelor și metodelor de legătură impersonală în munca cu informatorii și a condițiilor în care aceasta poate fi folosită. Consider că este de datoria fiecărui ofițer de securitate să studieze cu atenție activitatea concretă pe care o desfășoară și, pe baza experienței proprii, să-și aducă contribuția la perfecționarea stilului și a metodelor de muncă.

Legătura impersonală cu informatorii a fost și este folosită în unele sectoare de muncă din cadrul Consiliului Securității Statului, obținîndu-se rezultate bune. Ea nu poate exclude însă legătura personală dintre informator și ofițer, ci, dimpotrivă, ridică legătura personală pe o treaptă superioară, deoarece, efectuîndu-se la intervale mai mari, aceasta poate fi organizată mai bine, ceea ce contribuie la îmbunătățirea activității lui.

Legătura impersonală se realizează de obicei, cu ajutorul unui complex de mijloace tehnice (ascunzători, scris simpatic, micropunct, film nedevelopat etc.) folosite în muncă pe baza unor convenții stabilite în prealabil cu informatorul. Folosirea lor înlătură întîlnirea personală dintre ofițer și informator, atunci cînd ea are ca scop doar predarea de materiale sau transmiterea de instrucțiuni evitîndu-se în felul acesta încă o cale de deconspirare.

Sistemul de legătură impersonală nu trebuie privit ca o metodă aplicabilă în cazul tuturor informatorilor din legătura ofițerilor de securitate. În trecerea la legătura impersonală este necesar să se aibă în vedere: utilitatea aplicării sistemului de legătură impersonală, pentru a nu transforma această acțiune într-o povară pentru informatori; posibilitatea și capacitatea informatorilor de a executa în condiții de securitate acțiunile tehnice din sistemul de legătură (fotografierea, scrierea simpatică etc.); condițiile pe care le oferă localitatea respectivă pentru a se aplica în practică un sistem de legătură impersonală (găsirea ascunzătorilor, a locurilor de semnalizare etc.).

Ținînd seama de condițiile pe care le prezintă localitățile din țara noastră, de sectoarele diverse din care sînt recrutați informatorii și de sarcinile care le sînt încredințate, sînt de părere că sistemul impersonal de legătură se poate folosi la următoarele categorii de informatori:

a) — care primesc sarcini de rezolvat în alte localități, pentru perioade mai îndelungate (detașări, însoțiri de delegații) sau care, prin natura muncii, se deplasează în permanență (transporturi feroviare, navale, auto), dacă au de transmis informații ce își pierd valabilitatea pînă la întîlnirea organizată cu ofițerul. Aceștia pot fi instruiți să folosească scrierea simpatică.

b) — care sînt folosiți pe lîngă grupuri de specialiști. Pentru transmiterea de informații și fotografierea unor materiale, aceștia pot fi instruiți să folosească scrierea simpatică și aparate foto. Transmiterea acestora se poate face cu ajutorul ascunzătorilor, depunerea și ridicarea materialelor efectuîndu-se pe baza unor convenții stabilite dinainte;

c) — preoții, învățătorii etc. care pot depune materialele informative în ascunzători, de unde să fie ridicate de ofițeri la datele stabilite de comun acord.

Categoriile de informatori cu care se pot aplica anumite metode ale sistemului impersonal de legătură pot fi mai numeroase. Inițiativa personală a ofițerului și situația operativă concretă în care fiecare informator își desfășoară activitatea permit lărgirea gamei categoriilor de informatori.

În munca cu informatorii se pot folosi următoarele mijloace tehnice și metode impersonale de legătură:

Scrierea simpatică. Pentru efectuarea ei este nevoie de un geam de mărimea unei coli de hîrtie, cerneală simpatică sub formă de pastile sau indigo și

un stilou sau creion cu pastă. Materialul informativ scris simpatic, se poate transmite prin poștă, în conținutul unei scrisori obișnuite, la o adresă dinainte stabilită, sau se poate scrie pe o hîrtie albă și depune într-o ascunzătoare, de unde să fie ridicat de ofițer.

Fotografierea documentelor și a materialelor informative de către informator și depunerea filmului respectiv în ascunzători.

Ascunzătoarea trebuie să fie aleasă, de preferință, de către ofițer și indicată sau dată informatorului. Este bine să se folosească prin rotație 2—3 ascunzători, pentru a se evita prezența în mod regulat a ofițerului și informatorului într-un singur loc, situație care ar putea duce la deconspirări. Ascunzătorile trebuie să fie alese în locuri care să permită depunerea și ridicarea materialelor fără ca persoanele ce efectuează aceste operații să fie observate. De asemenea, ele trebuie să permită păstrarea în bune condiții a materialelor (să nu fie distruse de ploi sau să fie găsite întîmplător de alte persoane).

Înainte de folosire este necesar să se verifice locurile respective, prin depunerea pentru o perioadă de timp a unor obiecte care să aibă cîteva semne greu vizibile, cunoscute numai de ofițeri, și care să indice dacă s-a umblat sau nu la ascunzători.

Pentru a nu se produce confuzii în folosirea unei ascunzători, pentru început este recomandabil să se stabilească ziua și ora depunerii și a ridicării materialului. Materialul se va ridica în cel mult două ore după depunere.

Sistemul poștal poate fi folosit pentru transmiterea materialului scris simpatic. Nu este indicat a se expedia prin poștă materiale scrise în clar, deoarece corespondența poate fi deschisă și de alte persoane, față de care s-ar deconspira metodele și acțiunile noastre.

Pentru primirea scrisorilor se va alege o adresă, fără însă a se deconspira față de destinatar acțiunea noastră. În mod obligatoriu, scrisorile sînt puse în interceptare și oprite de noi înainte de a ajunge la destinație. În cazul cînd scrisorile nu sînt interceptate, pe baza unui consemn stabilit cu persoana folosită ca adresă poștală, îi vom cere să ni le predea.

Pentru reluarea legăturii care, din diferite motive, a fost întreruptă, s-ar putea folosi, de asemenea, mai multe procedee, printre care:

— Fixarea unui loc de întîlnire, cu zile și ore precise de prezentare. De exemplu, dacă informatorul sau ofițerul nu s-au putut prezenta la întîlnirile fixate, se stabilește ca la datele de 1 și 15 ale fiecărei luni, la ora 19,30 să se prezinte în mod obligatoriu în fața unei anumite statui.

— Fixarea, de comun acord a unui loc (burlan, perete) pe traseul pe care informatorul trece în mod obișnuit, unde atît ofițerul cît și informatorul pot face un anumit semn (cruce, cerc), prin care, în mod reciproc, se pot chema la întîlnire, la un loc și la o oră fixată anterior.

— Expedierea unei ilustrate, sau a unei scrisori pe adresa informatorului, care, pe baza unei convenții stabilite, să însemne chemarea acestuia la întîlnire, într-un loc și la o oră stabilite dinainte.

În condițiile concrete de muncă, aceste mijloace de legătură pot fi folosite cît mai variat.

Pentru aplicarea lor însă ofițerii de securitate trebuie temeinic instruiți și sprijiniți îndeaproape de către comandanți.

MASĂ ROTUNDĂ

PROBLEME ALE MUNCII DE SECURITATE

IN RINDUL STUDENŢILOR

Studenţia este o perioadă unică în viaţa unui tînăr. Intensitatea cu care aceasta este trăită îşi pune amprenta pe întreaga muncă şi viaţă a specialistului de mîine.

Majoritatea studenţilor din ţara noastră fac dovada înţelegerii imperativelor vieţii universitare ; ceea ce îi caracterizează în primul rînd este dragostea fierbinte faţă de patrie, ataşamentul neclintit faţă de politica partidului, o înaltă cinstire a obligaţiilor care le revin.

Anii petrecuţi în facultate coincid cu trecerea de la adolescenţă

la adevărata tinereţe. Uneori această tinereţe, care ea însăşi este o podoabă naturală, o întîlnim la unii studenţi veştejită prin gesturi necugetate, prin atitudini care încalcă normele vieţii universitare.

Sub influenţa unor curente străine sau a unor elemente potrivnice orînduirii sociale din ţara noastră, procesul de plămădire a personalităţii unor studenţi, modelarea conştiinţei lor cetăţeneşti sînt orientate greşit, afectînd formarea intelectuală şi morală a acestora.

Ne-am deplasat de curînd, în oraşul Cluj, centru universitar unde funcţionează 7 institute de învăţămînt superior, cu 27 de facultăţi, în care 1.800 de cadre didactice călăuzesc paşii a peste 15.000 de studenţi, pentru a cunoaşte unele aspecte ale muncii pe care o desfăşoară organele de securitate în vederea prevenirii unor manifestări ale studenţilor, dăunătoare progresului social din ţara noastră.

La „masa rotundă" organizată de către redacţie au participat maiorul Dumitru Dumitrescu, adjunct al inspectorului şef al Inspectoratului judeţean de securitate, maiorul Gheorghe Muşuroia, maiorul Teodor Matei şi maiorul Liviu Călian, din Inspectoratul de securitate al municipiului Cluj.

REDACŢIA: Problemele modernizării continue a învăţămîntului şi educaţiei, pentru a ţine pasul cu actualul stadiu de dezvoltare a civilizaţiei şi culturii şi a răspunde cerinţelor etapei de desăvîrşire a construcţiei socialiste, ocupă un loc de seamă în politica partidului şi statului nostru.

Corpul profesoral desfăşoară în institute şi facultăţi o activitate multilaterală pentru perfecţionarea continuă a procesului de învăţămînt, în scopul pregătirii temeinice a noilor generaţii de intelectuali.

Din diferite surse, cunoaştem însă că nu toate cadrele didactice manifestă o atitudine corectă faţă de profesiunea pe care şi-au ales-o, strecurînd în cursuri, în prelegeri, în seminarii idei cu caracter duşmănos. Dacă am privi acest aspect prin prisma muncii de securitate, ce s-ar putea spune?

Maiorul DUMITRESCU: Miile de absolvenţi ai liceelor care păşesc în fiecare toamnă pe sălile facultăţilor trebuie să se acomodeze, cît mai repede cu putinţă, cu atmosfera de efervescenţă intelectuală, caracteristică vieţii universitare.

Un rol imens în această direcţie îl au cadrele didactice, întrucît profesiunea de dascăl are un profund sens

social și etic. Profesorii au datoria nu numai să transmită cunoștințele lor studenților, ci să și militeze pentru a cultiva în rîndul acestora înalte idealuri de libertate și progres social, preocupîndu-se de educația și de comportarea lor, de instruirea temeinică a fiecăruia dintre ei, pentru a putea urca pe cele mai înalte culmi ale cunoașterii, la nivelul marilor cerințe ale epocii în care trăim.

Am amintit toate acestea pentru a sublinia cît de grave sînt lucrurile atunci cînd unele cadre didactice, stăpînite de mentalități străine orînduirii noastre, caută, prin intermediul cursurilor și al prelegerilor, să infiltreze în conștiința tinerilor idei cu caracter dușmănos. Asemenea cazuri au existat și în centrul universitar Cluj. De pildă, un profesor de la Facultatea de geologie-geografie a întocmit un curs, folosind ca bibliografie lucrări cu conținut iredentist apărute în anii 1940—1944, în care a strecurat idei naționalist-șovine, negînd continuitatea poporului român pe teritoriul transilvănean. Bineînțeles că acest curs a fost retras, iar profesorul respectiv a fost retrogradat din funcție.

Maiorul MUȘUROIA : Întrucît confruntările de opinii, datorită specificului muncii universitare, au loc mai ales pe planul ideilor, se impune lărgirea cadrului organizat de informare politică, științifică, culturală și artistică a studenților, ceea ce, implicit, reclamă solicitarea participării unor cadre universitare și a unor specialiști de mare prestigiu la diferite întîlniri și simpozioane cu o tematică anumită, organizate pentru studenți, care să le înlesnească acestora înțelegerea aprofundată a multiplelor probleme ale contemporaneității.

Sînt însă cazuri cînd unele cadre didactice denaturează esența unor asemenea întîlniri. Nu de mult, un asistent de la Facultatea de istorie invita la el acasă studenți maghiari pentru a le completa, chipurile, cunoștințele. Sub această acoperire el a reușit să-i atragă la manifestări dușmănoase, propovăduind idei străine politicii partidului nostru cu privire la naționalitățile conlocuitoare, cîntînd împreună cîntece cu caracter naționalist-iredentist etc. Acesta a ajuns pînă acolo, încît și-a propus să „înființeze", împreună cu un fost ofițer care s-a declarat de acord cu el, o organizație naționalist-șovină menită „să lupte pentru apărarea intereselor minorității maghiare". Pe baza informării noastre, asistentul respectiv a fost înlăturat din facultate.

Maiorul MATEI : Acțiunile unor asemenea elemente sînt deosebit de periculoase, deoarece, prin poziția pe care o au în facultăți, reușesc să influențeze negativ pe unii studenți.

Spre exemplu, un profesor de la Facultatea de filozofie „activa" pe linia iredentismului maghiar. El întreținea legături dubioase cu diferite persoane, atît din Cluj cît și din alte localități. Pentru studenți manifesta o „simpatie" deosebită. Fiind în vîrstă, era preocupat să-și creeze cît mai mulți „urmași" curajoși care, după cum spunea el, să-i „ducă ideile mai departe".

Maiorul CALIAN: Profesorul despre care s-a vorbit mai înainte, întorcîndu-se din străinătate, a introdus în țară diferite materiale cu caracter ostil ordinei sociale și de stat și le-a difuzat în rîndul studenților. Recent i-a îndemnat pe studenți la acțiuni similare celor care au avut loc în Polonia, Italia, R. F. a Germaniei etc.

Maiorul MUȘUROIA: O atenție deosebită acordăm și personalului didactic care și-a creat legături, sub diferite forme, cu o serie de străini, cunoscuți ca fiind cadre sau agenți ai unor servicii de spionaj. Din acest punct de vedere, un grad sporit de periculozitate, prezintă unii lectori veniți în țara noastră pentru a preda limbi străine în diferite facultăți. Potrivit informațiilor pe care le deținem, unii dintre aceștia sînt agenți ai serviciilor de spionaj. Ei introduc în țară o serie de materiale cu conținut propagandistic cosmopolit și încearcă să atragă în cercul lor elemente aventuriste din rîndul studenților, organizînd la locuințele lor diferite reuniuni. De asemenea, acordă un interes deosebit studierii acelor studenți care urmează să plece în străinătate, la diferite cursuri.

REDACȚIA: Asupra modului în care desfășurați munca de prevenire și de contracarare a unor acțiuni dușmănoase ale cadrelor didactice vom mai reveni în discuția noastră. Ar fi bine să amintiți aici și de unele elemente din rîndul studenților care se află în atenția organelor de securitate.

Maiorul DUMITRESCU: Este de necontestat că studențimea noastră, în marea ei majoritate, învață și muncește cu pasiune din dorința de a-și lărgi cît mai mult aria cunoașterii dar și cu sentimentul responsabilității sociale, al îndatoririi sale de a contribui la edificarea socialismului.

La buna educație și instruire a studenților trebuie însă să contribuim și noi. Din punctul de vedere al profesiunii noastre, această preocupare își are particularitățile ei. Ne

interesează comportarea acelor studenți care au activat în diferite organizații dușmănoase și au fost condamnați. Ei sînt mai vîrstnici, și au dobîndit experiență în activitatea clandestină. Aceștia au influență în rîndul celorlalți studenți, existînd astfel pericolul de a-i atrage la o activitate subversivă.

Maiorul CALIAN: Atenția noastră este îndreptată și asupra acelor studenți care și-au creat, sub diferite forme, legături cu o serie de străini sau sînt legături ale lectorilor despre care s-a vorbit mai înainte. Un obiectiv îl constituie și fiii unor conducători de culte și secte legale și ilegale, semnalați că desfășoară o activitate dușmănoasă. Aceștia, încearcă să atragă la acțiuni dușmănoase, desfășurate sub masca activității cultice, și pe alți studenți.

Maiorul MATEI: De regulă, aceștia vin în contact cu elemente din afară, emisari ai cultelor și sectelor care au „misiuni" în țara noastră.

REDACȚIA: Pentru a informa pe cititori, puteți concretiza vreuna din acțiunile unor studenți din categoriile amintite?

Maiorul CALIAN: Semnificativ ar fi cazul unui oarecare Popescu, fiul unui legionar, fost condamnat. Acesta a avut în nenumărate rînduri manifestări cu caracter naționalist-șovin, ajungînd pînă la încercarea de a înjgheba o organizație. El preconiza să atragă în organizație studenți cu funcții în U.T.C. și A.S. pentru ca, prin intermediul lor, să-și imprime punctul de vedere în masa de studenți. Scopul urmărit era acela de a „lupta" împotriva studenților de naționalitate maghiară prin boicotarea acestora, prin organizarea de acțiuni huliganice împotriva lor etc.

Pentru o mai bună organizare a „asociației", Popescu a intenționat să ia legătură cu o persoană din R. F. a Germaniei care să le dea instrucțiuni, dar n-a reușit să facă acest lucru datorită măsurilor întreprinse de organele de securitate.

Maiorul MUȘUROIA: Aș vrea să menționez și un alt aspect, și anume preocuparea care se constată la unii reprezentanți ai legionarilor și ai fostelor partide burgheze de a exploata o serie de nemulțumiri, existente încă în rîndul

studenților. Spre exemplu, un fost legionar, contabil la o întreprindere, eliberat din detenție acum cîțiva ani, manifesta interes față de o serie de studenți, invitîndu-i deseori la cafenea, bar etc. După ce oferea acestora băuturi, le vorbea de organizația legionară, îi elogia pe conducătorii ei etc.

Avînd putere de influență, a reușit să insufle ideile lui unui număr de 3 studenți. Acesta a fost din nou condamnat, iar studenții respectivi avertizați.

Maiorul MATEI: A fost pronunțat cuvîntul „avertizat". Rog să consemnați faptul că preocuparea noastră este îndreptată spre a-i feri pe studenți de a cădea pradă greșelilor. Spunînd aceste lucruri, mă gîndesc la un caz petrecut recent.

Un student de la Facultatea de istorie a fost contactat de către un pensionar, un fost P.N.Ț.-ist înrăit, eliberat din detenție în 1964. Acesta, în repetate rînduri, l-a invitat pe student la el acasă și i-a vorbit despre „lupta P.N.Ț. pentru eliberarea neamului". Cu timpul, ideile transmise au început să fie propagate de către student printre colegi. Noi am reușit să intervenim la timp. Studentul a fost avertizat. El și-a dat seama că apucase pe o cale greșită și a mulțumit organelor de securitate pentru măsura luată.

REDACȚIA: Este cunoscut că numai o parte a activității studenților este cuprinsă în programul curent de cursuri și seminarii. După părerea dv. este orientată îndeajuns activitatea pe care studenții o desfășoară, individual, în afara programului?

Maiorul MUȘUROIA: Învățămîntul superior are sarcina de a crea și dezvolta capacitatea studentului de a se orienta independent în domeniul specialității sale, capacitate care să-i permită îmbogățirea prin forțe proprii, a cunoștințelor asimilate în facultate. Numeroase exemple atestă că nivelul de pregătire al studenților din centrul universitar Cluj, este în continuă creștere. Notele obținute la examene reflectă o pregătire tot mai bună, în condițiile unei exigențe crescînde. Studenții doresc să aibă succese, să se afirme, să fie chiar originali în ceea ce fac.

Maiorul CALIAN: După părerea mea ați pus punctul pe „i". Dorința la care vă referiți dv. trebuie însă bine cana-

lizată, pentru ca să se manifeste în mod pozitiv. Studenții trebuie să se afirme prin respectarea disciplinei universitare, prin alese însușiri morale și nu prin indisciplină, prin afișarea lipsei de bun gust în comportare și ținută, prin dorința de a epata, de a ieși din comun. Unele manifestări ale studenților, de genul celor pe care le-am enunțat, pot degenera în aspecte care intră în preocuparea organelor de securitate. De aceea, asupra acestei probleme trebuie să reflectăm și noi mai mult.

REDACȚIA: Vă referiți cumva la ceea ce s-a întîmplat acum cîteva luni, respectiv la înființarea unui cenaclu literar clandestin, acela de la crama restaurantului „București"?

Maiorul CĂLIAN: Într-adevăr. Iată cum s-au petrecut faptele. Cîteva elemente cu o educație încă neformată, stăpînite de unele idei cu caracter dușmănos, au luat inițiativa de a organiza un cenaclu în cadrul căruia să boicoteze pe cel organizat de către Filiala Uniunii Scriitorilor din localitate.

Membrii așa-zisului cenaclu erau cîțiva studenți de la filologie, slabi la învățătură și cu abateri disciplinare. Pentru a vă contura mai bine portretul lor, vă citesc cîteva rînduri din cuvîntul unuia din organizatori, rostit la înființarea „cenaclului": „n-au vrut să ne dea sală și apoi n-avem chef să fim supravegheați de vreun cadru didactic, care să facă pe șeful. Nu avem nevoie de șefi și voind un cerc al nostru, particular, nu vom avea motive să ne temem că vreo ureche indiscretă ne-ar spiona. Vrem să asigurăm în acest cerc libertatea desăvîrșită a cuvîntului, scos de sub orice cenzură, vrem să facem o literatură adevărată și nu apreciată după criterii politice".

Ca urmare a informărilor făcute de noi forurilor competente, așa-zisul cenaclu și-a încetat activitatea. Organele de partid au luat măsura înființării în cadrul universității a cenaclului „Echinox" în care au fost atrași și foștii participanți de la „Crama". Cenaclul este frecventat de numeroase cadre didactice și de peste 200 de studenți.

REDACȚIA : În afară de existența în facultăți a unor elemente dușmănoase care sînt preocupate de a se manifesta sub diferite forme, apreciați că ar mai fi și alte cauze care să-i determine pe studenți să nu înțeleagă în mod obiectiv unele fapte sau evenimente desfășurate pe plan intern sau extern și să le interpreteze eronat ?

Maiorul DUMITRESCU : Problema pusă în discuție îmbracă aspecte multiple. Unele din ele nu fac, în mod direct, obiectul procupărilor noastre. Noi le-am sesizat însă în diferite împrejurări și am avut grijă să le raportăm organelor de partid, care au luat, de fiecare dată, măsurile care se impuneau.

Vreau să subliniez faptul că interesului larg și susținut al studentului pentru educația sa multilaterală, pentru cunoașterea glorioasei noastre istorii de luptă, a realizărilor obținute ca urmare a politicii științifice, înțelepte a Partidului Comunist Român, a înfloririi continue a României Socialiste, i s-a răspuns prin organizarea în facultăți a diferite forme de activitate educativă.

Cu toate acestea, tind să cred, bazat pe unele semnalări din rețea, că nu în toate facultățile studenții sînt sprijiniți suficient pentru a fi la curent cu principalele evenimente politice interne și internaționale, să dea o interpretare justă, de pe poziția partidului nostru, acestor evenimente ; nu sînt îndeajuns de ajutați să cunoască mai profund trecutul istoric al poporului nostru, prezentul său de muncă avîntată, nu li se cultivă pe deplin mîndria că sînt fii unei țări dinamice, viguroase, în plină și continuă dezvoltare, a cărei evoluție ascendentă este urmărită cu atenție și cu interes în întreaga lume.

În general, temele discutate în seminarii, mă refer la disciplinele de științe sociale, răspund la problemele social-politice care-i frămîntă pe studenți. Sînt însă și cazuri, și acest lucru este regretabil, cînd explicațiile date nu-i satisfac pe deplin pe unii studenți. De aici încep interpretările. Pentru exemplificare, voi cita părerile unor studenți despre discuțiile purtate în seminarii :

„Luîndu-mă pe mine ca student încadrat în cerințele unor programe, problemele discutate m-au satisfăcut, dar luîndu-mă ca om de cultură — explicabil interesat, frămîntat și curios în permanență — nu m-au satisfăcut" ;

„Uneori problemele se repetă și devin plictisitoare. Pentru mine problemele din zilele noastre, evenimentele întîmplate

în prezent sînt mai interesante" ; „Sînt probleme actuale care m-ar interesa în mod deosebit. În general, cînd ni se vorbește despre ele, se spun lucruri pe care noi le cunoaștem sau chestiunea este înfățișată foarte vag" ; „Seminariile abordează prea multe probleme ; mai bine mai puține, dar să fie aprofundate. În primul rînd se cere aprofundată politica internă și externă a partidului și guvernului nostru. Fiecare document al partidului să fie discutat mai pe „viu" și „multilateral".

Toate cele de mai sus conțin direct sau indirect unele critici la adresa seminariilor și activității didactice în general, precum și a tuturor factorilor care au menirea să informeze pe studenți despre problemele social-politice actuale.

Am relatat acestea, din dorința de a informa și pe colegii noștri din județele în care se află centre universitare, deoarece uneori neînțelegerea unor probleme din viața internă sau externă a statului nostru sînt interpretate greșit, fără ca la bază să existe o intenție dușmănoasă, dar care, degenerînd în interpretări variate și comentate în grupuri, pot constitui fapte prevăzute și pedepsite de Codul penal.

REDACȚIA : Relatările dv. prezintă un interes deosebit. Dar despre modul în care ați organizat munca de securitate pentru ca să fiți, așa cum obișnuiți să spuneți dv., întotdeauna „pe față", ce ne puteți vorbi ?

Maiorul MUȘUROIA : Esențială în munca noastră este activitatea pe care o desfășurăm cu rețeaua informativă. Iată de ce consider necesar ca, de la început, să ne referim puțin și la modul în care ne orientăm în recrutarea de informatori.

De regulă, noi lucrăm cu acei studenți care obțin rezultate bune la învățătură, cu influență în rîndul colegilor lor și care se bucură, în același timp, de încredere din partea elementelor care ne interesează. În facultățile în care sînt fii de „foști" sau elemente ce au suferit condamnări au fost recrutați ca informatori studenți cu aceleași antecedente.

Una dintre problemele complexe pe care am avut-o și o avem în continuare de rezolvat este aceea a amplasării rețelei. În acest sens a existat preocuparea ca să recrutăm

informatori pe facultăți, pe ani de studiu și, mai ales, pe cămine.

O atenție deosebită am acordat-o recrutării unor rezidenți din rîndul cadrelor didactice și al personalului administrativ cu funcții importante, oameni cinstiți, cu putere de sesizare și, în același timp, cu discernămînt în selectarea faptelor. Noi ne folosim de rezidenți și în rezolvarea unor situații operative. De pildă, atunci cînd am fost sesizați că într-unul din cămine mai mulți studenți cunoscuți în evidențele noastre făceau, seară de seară, comentarii nefavorabile la adresa organelor de conducere ale universității, prin rezidenții care munceau în administrație s-a procedat la o nouă repartizare a studenților, în așa fel încît aceștia să fie repartizați în dormitoare diferite.

Maiorul CĂLIAN: Consider ca o latură însemnată a activității noastre, munca pe care o desfășurăm pentru educarea informatorilor, pentru ca aceștia, la rîndul lor, să poată lua atitudine, în mod competent, împotriva unor manifestări negative ale studenților, create de mici nemulțumiri, uneori inerente în viața universitară.

Întrucît informatorii noștri și-au dat seama că ofițerii de securitate nu urmăresc să ia numai măsuri represive, ci folosesc în munca lor tot mai mai multe forme de influențare obștească, majoritatea dintre ei se adresează operativ, folosind diferite mijloace, fără a mai aștepta ziua fixată pentru întîlnire. În acest fel, noi reușim să cunoaștem la timp starea de spirit din rîndul studenților, să prevenim transformarea unor nemulțumiri determinate de unele neajunsuri în manifestări cu caracter dușmănos.

Maiorul MUȘUROIA: Tot pe linia prevenirii se înscriu și acele măsuri luate de noi, pentru asigurarea păstrării unor secrete de stat. Spre exemplu, în unele facultăți există planuri de cercetare științifică, hărți etc. a căror consultare nu este accesibilă tuturor. A fost necesar ca, prin factorii de resort, să reglementăm accesul la aceste documente. În mod asemănător am procedat și la acele facultăți dotate cu laboratoare în care se fac lucrări ce necesită folosirea de substanțe toxice.

Pînă nu demult acestea se aflau la îndemîna oricui, existînd pericolul ca unele elemente să le poată folosi în acțiuni dușmănoase. Ca urmare a intervenției noastre, acum se ține o evidență strictă a acestor substanțe.

Maiorul CĂLIAN: Vă rog să-mi permiteți să revin la munca cu informatorii din rîndul studenților, deoarece ea se deosebește de aceea care se desfășoară în alte compar-

timente, prezentînd unele particularităţi. In primul rînd, să ne punem întrebarea : cine sînt informatorii noştri ? Tineri de 18—19 ani (foarte puţini mai vîrstnici), lipsiţi de experienţa vieţii, fără maturitate politică, oameni care pot deveni cu uşurinţă victime ale unor influenţe nefaste, dacă nu sînt îndrumaţi şi educaţi în mod permanent. Aceştia sînt receptivi la fiecare eveniment petrecut, dar nu au suficient discernămînt în selectarea faptelor, preluînd tot ceea ce aud. Din această cauză, informatorii noştri nu numai că trebuie educaţi, ci şi verificaţi continuu. În al doilea rînd, informatorii din rîndul studenţilor, spre deosebire de informatorii vîrstnici, au de multe ori tendinţa de a exagera ceea ce semnalează în materiale sau, dimpotrivă, de a atenua gravitatea faptelor sesizate, pentru ca nu cumva „să facă rău" autorilor acestora.

Maiorul DUMITRESCU : Este foarte adevărat. Dar această situaţie trebuie să o analizăm şi prin prisma muncii noastre, pentru că nu putem spune că ea merge „ca pe roate". Mă refer la situaţia că mai avem informatori care nu sînt suficient de bine dirijaţi şi deci nici instruiţi cu răbdare şi competenţă.

Unii ofiţeri nu sesizează problemele de bază din cadrul obiectivelor, nu aleg esenţialul din noianul de evenimente, din care cauză, nu iau în lucru la timp elementele care interesează organele de securitate.

Calitatea necorespunzătoare a unor materiale informative, faptul că prin acestea nu sînt semnalate întotdeauna probleme legate de profilul muncii noastre, sînt consecinţe ale stilului defectuos de muncă al acestor ofiţeri. Sînt cazuri cînd obţinem date care nu prezintă interes operativ şi aceasta pentru că nu se pleacă în dirijarea informatorilor de la un scop precis. Uneori se fac întîlniri telegrafice, la care ofiţerul întreabă pe informator dacă a mai sesizat, chipurile, ceva, deşi el trebuie să fie acela care să stăpînească situaţia operativă, să urmărească ca prin sarcinile pe care le trasează să ajungă, într-un anumit timp, la soluţionarea problemelor care-l interesează.

Maiorul MATEI : Lipsuri se manifestă şi în ceea ce priveşte luarea unor măsuri prevăzute în planurile de muncă. O serie de sarcini sînt tărăgănate luni şi luni de zile. Mai mult chiar, unii tineri apucă să termine facultatea fără ca noi să le clarificăm situaţia, bineînţeles, din punctul nostru de vedere, sau să reuşim să-i scoatem de sub influenţa în care se găseau la un moment dat.

Maiorul MUŞUROIA : Aceasta şi din cauză că măsurile propuse n-au fost întotdeauna cele mai oportune. Planurile

n-au mai fost completate pe parcurs și astfel n-a existat continuitate în lucrări.

Trebuie spus, de asemenea, că în unele din acțiunile informative lipsesc combinațiile. De multe ori ne lăsăm tîriți în „coada" urmăriților, deși pe aceștia ar trebui să-i punem în situația de a se demasca fie față de informatori, fie față de alte persoane.

Maiorul MATEI: Sînt și cazuri cînd propunerile ofițerilor asupra modului în care trebuie să se acționeze sînt foarte timide. Ei dovedesc astfel lipsă de inițiativă în căutarea celor mai adecvate soluții. Cu alte cuvinte oamenii nu gîndesc pentru sine ci așteaptă ca acest lucru să-l facă altcineva, de regulă, șeful.

REDACȚIA: Ar fi bine să se amintească puțin și despre baza de lucru. S-a reușit să se stabilească adevărata bază? Ce preocupare există în prezent?

Maiorul MATEI: În primul rînd a existat preocuparea de a selecționa în baza de lucru elementele semnalate că instigă la activitate dușmănoasă din rîndul cadrelor didactice și ale studenților, elementele care au fost condamnate pentru activitate subversivă, iar în decursul anilor au devenit studenți: cadrele didactice și studenții care au legături suspecte cu cetățeni străini despre care deținem date că sînt agenți ai unor servicii de informații străine.

O altă categorie de elemente din baza noastră de lucru o formează acei care au activat și deținut funcții în fostele partide și organizații fasciste și naționaliste. De asemenea, am avut în vedere și pe fii unor foste căpetenii legionare, ai unor conducători ai fostelor partide burgheze sau ai unor organizații subversive semnalați cu activitate suspectă prezentă.

Maiorul CĂLIAN: În selecționarea elementelor pentru baza de lucru, în unele situații, au fost introduse și elemente care, la o analiză mai profundă, s-a stabilit că nu făceau obiectul selecționării.

Maiorul DUMITRESCU: În supravegherea generală pe care o facem trebuie să dăm dovadă de mai mult discernămînt; avem datoria să urmărim mai îndeaproape activitatea unor elemente pentru a stabili dacă nu cumva, în funcție de evoluția unor evenimente cu caracter intern sau internațional, ele exercită în rîndul studenților vreo influență negativă. Din experiența noastră, cunoaștem că unele elemente de acest fel, în diferite împrejurări, încearcă să întreprindă anumite acțiuni.

Maiorul MUȘUROIA: Procesul de formare a bazei de lucru nu se poate considera ca fiind încheiat. Selecționarea este o operațiune care trebuie continuată, dîndu-i-se un caracter dinamic. De aceea, în activitatea noastră, trebuie să ne îndreptăm eforturile și spre descoperirea de noi elemente care desfășoară sau sînt pretabile la acțiuni dușmănoase.

Maiorul MATEI: Din partea noastră există preocupare pentru încadrarea informativă a bazei de lucru în scopul cunoașterii și prevenirii unor acțiuni dușmănoase.

Urmărirea elementelor aflate în baza de lucru o facem în mod diferențiat, în sensul că dăm prioritate legionarilor, foștilor condamnați, principalelor legături ale străinilor cunoscuți cu apartenență la serviciile de spionaj străine etc.

Acolo unde dispunem de informatori capabili și cu putere de pătrundere, reușim să controlăm în mod corespunzător activitatea bazei de lucru. De aceea, se impune recrutarea în continuare a unor informatori acolo unde necesitățile muncii reclamă acest lucru.

REDACȚIA: În ideea celor discutate pînă acum, care sînt preocupările dv. actuale?

Maiorul MATEI: Ne preocupă în mod deosebit perfecționarea legăturii cu rețeaua informativă pentru a putea cunoaște cît mai operativ „reacțiile" studenților în legătură cu unele evenimente care au avut sau au loc în diferite țări. Ne interesează dacă anumite elemente din baza de lucru încearcă să instige pe studenți la acțiuni dușmănoase, la dezordine, exploatînd unele lipsuri care se ivesc uneori în organizarea vieții studențești.

Maiorul CĂLIAN: Concomitent cu selecționarea bazei de lucru, analizăm și activitatea rețelei informative, pentru a stabili sarcini concrete în urmărirea elementelor pe lîngă care este dirijată.

De asemenea, această analiză are drept scop trecerea unor informatori în categoria colaboratorilor, precum și scoaterea din rețea a celor necorespunzători.

Maiorul MATEI: Stabilirea modului de a lua legătură cu rețeaua în situații mai deosebite, care impun urgențe, constituie, de asemenea, o problemă, cunoscut fiind că legătura cu informatorii din rîndul studenților se ține mai greu, în acest domeniu existînd un specific aparte. Ne vom strădui să îmbunătățim totodată munca cu rezidenții, căutînd să-i antrenăm pe aceștia să lucreze cu un număr corespunzător de informatori și colaboratori. Procedîndu-se în acest fel, se va crea posibilitatea ca ofițerii să aibă mai mult timp pentru studierea și analizarea diferitelor situații operative, spre a lua măsuri calificate asupra elementelor urmărite prin acțiuni informative.

Maiorul MUȘUROIA: Efectivul biroului care desfășoară activitate în rîndul studenților este în prezent mai bine orientat; ofițerii lucrează mai calificat, fapt care oferă garanția că multe din lipsurile din munca noastră vor fi înlăturate nu peste mult timp.

Maiorul DUMITRESCU: Formele și metodele noastre de muncă pentru prevenirea unor acțiuni cu caracter dușmănos sînt, după cum s-a relatat aici, dintre cele mai variate.

Organizînd în mai bune condiții activitatea noastră, perfecționîndu-ne stilul de muncă, vom căuta să cunoaștem și să prevenim în mod adecvat orice acțiune dușmănoasă. În acest sens vom informa operativ organele de partid, Consiliul Securității Statului asupra principalelor aspecte din activitatea bazei de lucru și a problemelor majore ce frămîntă studențimea.

Este necesar ca ofițerii care lucrează informativ obiectivele de învățămînt să țină o strînsă legătură cu conducerile facultăților și cu reprezentanții studențimii aleși în comitetele organizațiilor U.T.C. și ale asociațiilor studențești, pentru a ne informa asupra unor aspecte care apar în rîndul studenților și care ar putea genera nemulțumiri ori acțiuni cu caracter dușmănos.

Material realizat de
Căpitan MIHAI DIMA

Căpitan GRIGORE CELEA

Măsuri de contracarare a acțiunilor întreprinse de serviciile de spionaj împotriva cetățenilor români care se deplasează în exterior

Dezvoltarea multilaterală și ascendentă a R. S. România și extinderea continuă a legăturilor științifice, economice, cultural-artistice și turistice cu alte state a determinat, în ultimii ani, o creștere substanțială a numărului de cetățeni români care călătoresc în străinătate, în interes oficial sau particular.

Marea majoritate a acestora sînt salariați în diverse sectoare de activitate, mulți fiind ingineri, tehnicieni, medici, cercetători științifici, profesori, persoane cu funcții de răspundere în întreprinderi și instituții în care sînt concentrate date cu caracter secret.

Serviciile de spionaj străine acordă o importanță deosebită acestor persoane, ducînd o susținută acțiune

pentru atragerea unora dintre ele la colaborare sau pentru determinarea altora să rămînă în exterior.

Sub aspectul posibilităţilor pe care le au serviciile de spionaj de a găsi elemente care să se pună în slujba lor, este suficient să arătăm că, numai în anul 1967 au călătorit peste hotare aproape 290.000 cetăţeni români, dintre care circa 30.000 au făcut parte din diferite delegaţii oficiale.

Cazurile descoperite pînă în prezent ca şi cele în curs de urmărire, în care s-a acţionat în exterior asupra unor cetăţeni români, relevă faptul că organele de informaţii şi contrainformaţii străine folosesc mijloace şi metode dintre cele mai variate.

Astfel, rezidenţii din cadrul misiunilor diplomatice aflaţi în ţara noastră se preocupă de identificarea persoanelor cu posibilităţi informative încă înainte ca acestea să se deplaseze în străinătate, culeg date despre ele şi le întocmesc fişe, pe care le transmit apoi centralelor de spionaj. În acest scop, printre altele, ei poartă discuţii directe cu cei ce merg la ambasade pentru vize. Totodată, ei continuă studiul persoanelor care prezintă interes şi după întoarcerea acestora în ţară.

În acelaşi scop sînt folosiţi intens agenţii recrutaţi din rîndul reprezentanţilor unor firme comerciale, sau turistice, al ziariştilor şi reporterilor unor posturi de televiziune etc. care vin periodic în R. S. România. Aceştia, intrînd în legătură oficială cu un număr apreciabil de persoane, caută să le descopere pe cele cu posibilităţi informative şi de deplasare în exterior, să le cunoască trăsăturile de caracter, gradul de corectitudine şi loialitatea faţă de regimul nostru şi stabilesc procedeele prin care ar putea ajunge la o eventuală atragere a lor la acţiuni duşmănoase, atunci cînd se află în străinătate.

Formele folosite de serviciile de spionaj pentru a intra în legătură cu cetăţenii români care merg în exterior îmbracă şi alte aspecte, ele fiind aplicate în funcţie de particularităţile persoanelor luate în studiu şi de împrejurările existente : li se plasează agenţi la hotelurile sau adresele unde sînt cazaţi ; sînt invitaţi la restaurante, la baruri sau la domiciliile unor cunoscuţi ; se organizează excursii în localităţi turistice sau istorice ; se acordă cadouri, împrumuturi de bani sau alte avantaje materiale — uneori destul de substanţiale — spre a fi determinaţi să se simtă obligaţi sau a fi compromişi pentru ca, în felul acesta, să se poată trece la acţiuni directe.

Pentru a ilustra modul în care serviciile de spionaj procedează în atragerea la colaborare a unor cetăţeni români ce se deplasează în exterior, redăm cazul lui „P. D.", salariat cu funcţie de răspundere în cadrul unei întreprinderi importante, om cu o pregătire multilaterală.

Începînd din anul 1962, „P.D." a călătorit periodic în Anglia pentru a-şi vizita rudele. Acolo, pe lîngă el au fost dirijaţi agenţi ai serviciului de spionaj, recrutaţi dintre persoane plecate din România.

După un timp, unul dintre aceştia l-a prezentat „întîmplător" unui cetăţean englez, care, erijîndu-se într-un om cu mari posibilităţi materiale, ce este dispus să-l ajute în orice problemă pe care ar avea-o

de rezolvat, a continuat să-l studieze.

Convingîndu-se că „P. D." este avid după avantaje materiale şi că are rezerve faţă de regimul din ţara noastră, l-a prezentat unui superior al său, cunoscător al limbii române. Cu ocazia mai multor întîlniri efectuate într-un apartament şi în diferite localuri, „P. D." a fost exploatat informativ, prelucrat şi determinat să se manifeste duşmănos la adresa ţării noastre. Totodată i s-au arătat şi „perspectivele" unei colaborări cu serviciul de spionaj englez.

Punînd accentul pe avantajele de ordin material şi promiţîndu-i sprijin în orice eventualitate, reprezentantul serviciului de spionaj englez l-a adus lui „P. D." la cunoştinţă misiunea pe care o avea de îndeplinit. Astfel, i s-au cerut informaţii cu privire la politica internă a ţării noastre, despre relaţiile cu celelalte state socialiste, în special în domeniul economic, şi a fost solicitat să întocmească schema de organizare a unei instituţii centrale importante.

În cadrul procesului de recrutare, „P. D." a fost instruit ca, după întoarcerea în ţară, să-şi lărgească posibilităţile de informare, în care scop să studieze modalitatea de a intra în partid, să cultive şi să-şi creeze noi relaţii în rîndul unor persoane ce deţin funcţii importante.

În ceea ce priveşte sistemul de legătură, lui „P. D." i s-a indicat să folosească calea corespondenţei, în care scop urma să fie dotat cu hîrtie şi carbon special pentru scrierea invizibilă.

Dar cum „P. D." şi-a manifestat teama să folosească un astfel de sistem de legătură, au stabilit, de comun acord, ca el să se preocupe de angajarea sa la o instituţie care să-i permită efectuarea unor deplasări în exterior pentru a avea astfel posibilitatea să se întîlnească.

În cazul că „P. D." va sesiza că este urmărit de organele noastre, i s-a cerut să comunice acest lucru, codificat, printr-o ilustrată, la o adresă din Londra.

Pe baza unei semnalări din care rezulta că în comportarea lui „P. D." au intervenit unele schimbări, în sensul că devenise mai insistent în a cunoaşte probleme ce nu intrau în atribuţiile sale de serviciu, organele noastre au întreprins măsuri temeinice de verificare, fiind încadrat cu informatori la locul de muncă. Introducîndu-i-se „T. O." la domiciliu, a rezultat că, în timpul şederii sale în străinătate, a fost contactat de un cetăţean englez care i-a cerut informaţii.

Ca urmare, a fost organizată o discuţie cu „P. D.", în cadrul căreia a recunoscut că a fost recrutat de către serviciul de spionaj englez şi instruit să culeagă informaţii, în special din domeniul economic. În acest mod a fost contracarată acţiunea serviciului de spionaj englez, în sensul că „P. D." se află acum sub controlul nostru.

Serviciile de spionaj desfăşoară o intensă activitate şi în direcţia exploatării informative a cetăţenilor români care călătoresc în străinătate.

Prin diferite întrebări, aparent lipsite de importanţă, agenţii şi cadrele spionajului duşman reuşesc să obţină, de la diverşi cetăţeni români ce merg peste hotare, un volum apreciabil de date. Astfel de procedee folosesc serviciile de spionaj american, vest-german, fran-

cez, englez și altele, care au reușit să contacteze și să discute cu mii de cetățeni români. Trebuie spus că foarte puțini dintre cei contactați își dau seama că întrebările, aparent nevinovate ca: unde lucrați, cu ce vă ocupați, unde ați făcut armata, pe cine ați avut comandanți, ați auzit de conflictul dintre sovietici și chinezi, cine credeți că are dreptate? etc., sînt pregătite cu abilitate de un serviciu de spionaj și că, prin răspunsurile date, îi permit acestuia să se edifice asupra problemelor ce-l interesează.

Deosebit de periculoase pentru statul nostru sînt acțiunile întreprinse de emisarii serviciilor de spionaj străine și cercurile emigrației reacționare asupra unor specialiști sau a altor oameni de valoare români, pentru a-i influența să rămînă în exterior în vederea angajării lor la diverse firme și instituții.

În ultimul timp, au rămas în străinătate peste 300 de cetățeni români. Printre aceștia sînt mulți aventurieri, dar și oameni de valoare care au fost determinați să-și trădeze patria. Astfel s-au petrecut lucrurile cu un inginer chimist de la un important institut de cercetări. Aflîndu-se în Franța în interes oficial, sub influența cîtorva „prieteni" din rîndul fugarilor, el a refuzat să se mai întoarcă în țară; un alt cetățean român, medic pe o navă, a fost determinat, în condiții asemănătoare, să rămînă în R. F. a Germaniei. Lista unor asemenea cazuri ar putea continua.

Spre a ne forma o imagine mai clară asupra procedeelor folosite de emisarii serviciilor de spionaj pentru a determina pe unii cetățeni români să rămînă peste hotare, redăm cazul specialistului „Belu", trimis la perfecționare într-o țară din Occident.

La hotelul în care locuia, lui „Belu" i-au fost percepute taxe mari, ceea ce a făcut să-i rămînă puțini bani pentru alte cheltuieli. Profitînd de această situație, una dintre persoanele din jurul său l-a propus să se mute la o gazdă particulară, pentru a economisi bani, recomandîndu-i totodată și gazda la care urma să locuiască. Proprietarul, după ce a reușit să se împrietenească cu „Belu", l-a făcut cunoștință cu un polițist care, la rîndul lui, l-a prezentat unui reprezentant al serviciului de spionaj. Acesta, după ce l-a sprijit să-și cumpere un autoturism, l-a prelucrat, vorbindu-i despre „marile avantaje" materiale pe care le au specialiștii din domeniul în care lucra „Belu", și i-a propus direct să rămînă în străinătate.

Acțiunea serviciului de spionaj nu a reușit însă, întrucît „Belu" a dat dovadă de patriotism. De altfel, înainte de a pleca în străinătate, el fusese instruit și prevenit de către organele de securitate că dușmanul folosește diferite procedee pentru a determina pe unii specialiști să-și trădeze patria.

Periculozitatea pe care o prezintă acțiunile serviciilor de spionaj dușmane asupra cetățenilor români care merg peste hotare impune o bună organizare a activității noastre și, în primul rînd, luarea unor măsuri temeinice, care să ne permită descoperirea la timp a elementelor atrase la colaborare, în scopul anihilării activității lor.

Prin contracararea acțiunilor dușmanului nu trebuie să înțelegem însă numai depistarea acelor elemente care s-au angrenat în înde-

plinirea unor misiuni încredințate de serviciile de spionaj, ci și desfășurarea unei susținute munci de prevenire, de instruire a salariaților ce se deplasează peste hotare, pentru ca aceștia să nu ajungă în asemenea situații.

În acest sens, de o mare actualitate este aplicarea cu pricepere a prevederilor H.C.M. 957/1966. Conform prevederilor acesteia se procedează la instruirea și prevenirea cetățenilor români care se deplasează în exterior, cu privire la acțiunile pe care le pot întreprinde serviciile de spionaj și organizațiile ostile țării noastre din străinătate asupra lor, la metodele pe care le folosește dușmanul pentru a-i atrage în acțiuni potrivnice statului nostru, la comportarea pe care ei trebuie s-o aibă pe toată perioada deplasării etc.

Cu toate că în acest domeniu s-a desfășurat o oarecare activitate, obținîndu-se rezultate bune, organele noastre trebuie să dea dovadă, în continuare, de multă perseverență, completînd munca de instruire de la om la om cu acțiuni de propagandă prin presă, radio, televiziune etc., pentru a menține astfel treaz vigilența cetățenilor români.

Una din măsurile de bază ce se impun a fi luate de către organele de securitate în scopul descoperirii persoanelor care au fost atrase la colaborare — îndeosebi a specialiștilor — constă în verificarea complexă a cetățenilor care se deplasează peste hotare, atît înainte de plecare cît și după întoarcerea lor în țară.

În procesul acestor verificări, un loc important îl ocupă cunoașterea amănunțită a modului de comportare a lor, pentru a se stabili dacă sînt preocupați să obțină sau să cunoască anumite date care, în mod obișnuit, nu fac obiectul atribuțiilor lor; dacă fac acte preparatorii în scopul rămînerii în străinătate; dacă mijlocesc legături între persoane din țară și elemente din exterior, cunoscute cu activitate potrivnică statului nostru; dacă trăsăturile de caracter negative și viciile de care sînt stăpîniți ar putea constitui o bază de compromitere și apoi de atragere a unora dintre ei la acțiuni ostile etc.

Operațiunea de verificare a cetățenilor români despre care s-au obținut date că au avut o comportare necorespunzătoare pe timpul cît s-au aflat în exterior este necesar a fi continuată și după întoarcerea lor în țară, iar cazurile în care apar suspiciuni să fie puse activ în lucru, folosindu-se în acest scop toate mijloacele muncii de securitate.

Este cunoscut că persoanele atrase la acțiuni potrivnice statului nostru pe timpul cît s-au aflat în exterior au fost temeinic instruite de către cadrele serviciilor de spionaj asupra modului în care trebuie să se comporte. De aceea, ofițerii care se ocupă de asemenea cazuri trebuie să dea dovadă de multă răbdare și perseverență în recrutarea și dirijarea de informatori, în alegerea momentelor potrivite în care elementele respective să fie filate (în timpul deplasărilor pe care le fac în zone sau localități unde există unități militare sau alte obiective ce ar interesa spionajul străin etc.), în folosirea pe

o scară mai largă a „T.O.", în interpunerea de informatori din rîndul străinilor care ar putea face legătura cu serviciile de spionaj respective etc.

O altă măsură importantă pentru cunoașterea și contracararea acțiunilor dușmanului întreprinse asupra cetățenilor români este crearea unei rețele de informatori și colaboratori, capabili care, bine instruiți și introduși în delegațiile oficiale și în grupurile turistice care merg în străinătate, să poată sesiza aspectele ce interesează securitatea statului și să dezinformeze cadrele și agenții serviciilor de spionaj.

Folositoare s-a dovedit a fi și introducerea acoperită, în cadrul acestor delegații, a unor ofițeri de securitate care să asigure supravegherea contrainformativă și să prevină eventualele acțiuni ale dușmanului asupra cetățenilor români.

O atenție deosebită trebuie acordată folosirii pe o treaptă superioară a metodelor noastre de lucru, în acțiunile pe care le ducem asupra persoanelor suspecte din categoriile menționate. Este necesar să avem în vedere criteriile reale de selecționare a acestora, iar după ce acțiunile au fost puse în lucru, să adoptăm măsuri impuse de necesitățile operative concrete, astfel încît procesul de urmărire să ducă la contracararea activității dușmănoase a celor în cauză.

În activitatea ofițerilor de contraspionaj trebuie extinsă preocuparea de a pătrunde la dușman, folosind cu pricepere calea deplasărilor cetățenilor români în străinătate, pentru a-i cunoaște planurile îndreptate împotriva țării noastre.

Rezolvarea cu succes a sarcinilor ce revin organelor de securitate în prevenirea, descoperirea și anihilarea acțiunilor serviciilor de spionaj străine și ale cercurilor emigrației reacționare duse asupra cetățenilor români care călătoresc peste hotare impune — așa cum de altfel prevăd și instrucțiunile Consiliului Securității Statului — o strînsă cooperare între toate unitățile centrale și teritoriale.

Desigur că, în procesul muncii, pot fi găsite multe soluții pentru contracararea acțiunilor desfășurate de serviciile de spionaj asupra cetățenilor români care călătoresc peste hotare.

Este necesar ca măsurile noastre să fie rodul unei munci de profunzime și de cercetare continuă a planurilor și metodelor folosite de dușman, iar în acțiunile pe care le întreprindem să manifestăm maximum de operativitate, fiindcă numai în acest fel va exista garanția că vom îndeplini în mod exemplar sarcina deosebit de importantă pusă în fața organelor de securitate de către conducerea de partid și de stat de a se contracara acțiunile întreprinse de serviciile de spionaj împotriva cetățenilor români care se deplasează în exterior.

PARTICULARITAŢI ALE URMARIRII TURIŞTILOR STRAINI SUSPECŢI DE SPIONAJ, AFLAŢI PE LITORAL

INTERVIU

cu locotenent-colonelul VICTOR BURLACU

INTREBARE: Doriți să expuneți succint modul de desfășurare a activității de urmărire a turiștilor suspecți de spionaj, aflați pe litoral în anii precedenți?

RASPUNS: An de an litoralul românesc este vizitat de un număr tot mai mare de străini, deoarece prin poziția sa geografică, trecutul istoric și dezvoltarea urbanistică, acesta oferă largi posibilități balneo-climaterice și de agrement.

In ultimii ani au venit pe litoral cîteva sute de mii de turiști, dintre care numai în 1967, circa 160 000.

Aplicîndu-se cu consecvență linia partidului nostru, de valorificare superioară a întregului potențial turistic prin darea în folosință a noi obiective hoteliere, în anul 1968 stațiunile de pe litoral vor putea asigura cazarea a 300.000 de turiști pe sezon. Această capacitate se va mări continuu și se va ajunge, în viitorul apropiat, să se asigure condiții optime pentru cazarea a circa un milion de turiști pe sezon.

Informațiile obținute de organele noastre în decursul anilor atestă faptul că serviciile de spionaj străine — în special vest-german, francez și englez — folosesc, pe scară tot mai largă, calea legală a turismului în vederea culegerii de informații din domeniile economic, politic și militar, de pe teritoriul Republicii Socialiste România.

Pentru a obține informații, acestea își creează legături cu cetățeni români ce dețin funcții de răspundere sau sînt în posesia unor secrete de stat, încercînd să-i corupă sau să le cultive sentimente filogermane, engleze, franceze etc.

Din datele pe care le deținem se mai desprinde faptul că organizațiile naționaliste reacționare — cum sînt cele create din rîndul nemților emigranți — încearcă, prin diferiți emisari ce vin ca turiști, să dezvolte spiritul naționalist și îndeamnă populația de origine germană din țara noastră la emigrare în Republica Federală a Germaniei.

De asemenea, s-au obținut materiale care atestă faptul că unii transfugi, și în special cei ce au făcut parte din organizația legionară, vin, de regulă, cu sarcini din partea organizațiilor lor sau a unor servicii de spionaj.

De această cale se folosesc și centrele cultice și sectante care, prin emisarii lor, trimiși ca turiști, iau legătura cu unii preoți, furnizîndu-le materiale de propagandă dușmănoasă și indicîndu-le direcțiile de activitate.

Pornind de la aceste considerente, noi am folosit diferite metode și procedee de identificare și lucrare a elementelor suspecte din rîndul turiștilor.

Astfel, în urmă cu cîțiva ani, am mers pe linia efectuării unei supravegheri generale a întregii mase de turiști, antrenînd în această muncă un număr restrîns de ofițeri, care au folosit o rețea informativă necorespunzătoare, formată în majoritate din ospătari, cameriste, portari, gestionari, responsabili de hoteluri, ghizi etc., precum și instalații fixe de ascultare.

Experiența ne-a dovedit că acest stil de muncă era necorespunzător și nu ne-a permis, la timpul res-

pectiv, să identificăm elementele suspecte și să cunoaștem activitatea pe care o desfășurau împotriva țării noastre.

Trăgînd învățămintele necesare, în ultimul timp am renunțat la unele din aceste metode și, pe baza indicațiilor Consiliului Securității Statului, am procedat la o mai judicioasă selecționare a elementelor suspecte din rîndul turiștilor și la recrutarea de informatori dintre persoanele care să prezinte interes pentru ele.

Ca urmare a acestei orientări, am reușit să depistăm unele elemente suspecte din rîndul turiștilor care desfășurau activitate dușmănoasă, precum și legăturile acestora.

Astfel, în luna iunie 1967, ne-au vizitat țara ca turiști, cetățenii vest-germani Ene și Karol, primul cunoscut de organele noastre ca ofițer al serviciului federal de informații. Aceștia au venit special să ia legătură, în orașul Constanța, cu numitul Wolf, care le-a predat informații și materiale cu caracter secret. Aflînd despre acest fapt, noi am efectuat o percheziție secretă, în timp ce turiștii în cauză se aflau într-o excursie pe litoral. Materialele găsite au fost fotografiate. Apoi, am inițiat măsuri de prindere în flagrant a acestora la plecarea lor din țară. Pe baza materialelor găsite, cei doi turiști și legăturile lor din Constanța au fost reținuți, deferiți justiției și condamnați.

Un caz ilustrativ îl prezintă și turistul Otto, originar din Constanța, despre care se știe că face parte din conducerea unei organizații a emigrației dobrogene dintr-un stat capitalist.

Pe litoral, motivînd că l-ar interesa anumite aspecte privind modul de viață a populației, a contactat o serie de elemente naționaliste, multe dintre ele cunoscute în evidențele noastre, de la care a căutat să culeagă informații. În acest caz, noi am luat măsuri pentru a documenta activitatea sa dușmănoasă, astfel ca la următoarea sosire a lui în țară să trecem la acțiune.

INTREBARE: Cum a fost organizată, în unitatea pe care o conduceți, munca de urmărire a turiștilor străini suspecți de spionaj?

RĂSPUNS: Organizarea muncii de urmărire a turiștilor străini suspecți de spionaj a fost determinată de unele particularități pe care le are turismul străin în municipiul și județul Constanța: concentrarea turiștilor în mari unități hoteliere și chiar în localități rezervate exclusiv lor, durata scurtă de ședere a acestora pe litoral (12—18 zile), posibilitatea ce o au de a contacta multe persoane, greu de identificat de către noi.

Aceste particularități ne-au determinat ca în anul 1967 să folosim un număr de 20 ofițeri, organizați în trei colective. Un colectiv s-a ocupat de deservirea informativă a obiectivelor pe stațiuni, avînd ca principală atribuție identificarea turiștilor străini suspecți; altul, organizat tot pe stațiuni, a avut ca sarcină inițierea și realizarea de măsuri în cazurile în care se dețineau semnalări de activitate dușmănoasă; cel de-al treilea, s-a ocupat de verificarea la cartoteca și de întocmirea unei evidențe a tuturor turiștilor suspecți veniți pe litoral.

Organizarea aceasta s-a dovedit superioară față de cea precedentă, deoarece a dus la obținerea rezultatelor despre care am vorbit. Deși s-au obținut succese, ea este totuși deficitară pentru că ar determina an de an mărirea numărului de ofițeri ce deservesc problema „turiști" și localitățile unde aceștia sînt cazați.

ÎNTREBARE: Care sînt aspectele mai deosebite ale muncii cu informatorii și colaboratorii pe litoral?

RĂSPUNS: Dat fiind faptul că în timpul verii, pentru buna deservire a turiștilor, sînt angajați un număr mare de salariați veniți din diferite localități din țară, noi sîntem nevoiți să folosim în munca informativă, în afară de rețeaua noastră, un număr mare de informatori și colaboratori ai altor unități.

De exemplu, în anul 1967, din totalul informatorilor și colaboratorilor care au lucrat pe litoral, 40% au fost recrutați de organele noastre, 30% au aparținut aparatului central — în special Direcției de contraspionaj — și 30% altor unități teritoriale.

Prezența pe litoral a turiștilor de diferite naționalități a impus, ca o necesitate, recrutarea de informatori cunoscători ai limbilor respective și cu posibilități de pătrundere pe lîngă acele elemente care prezentau interes pentru organele noastre.

Avînd în vedere faptul că rețeaua informativă se găsește în permanent contact cu turiștii și că aceștia o pot ușor influența negativ și antrena în activități ilicite, noi am acordat o atenție deosebită educării patriotice a informatorilor, prezentîndu-le adevărul despre modul de viață capitalist, în contradicție cu propaganda și traiul etalat de către cei ce vin ca turiști pe litoral.

Timpul scurt cît stau turiștii în țara noastră impune ofițerilor o analiză temeinică în alegerea informatorilor care să lucreze în fiecare caz în parte, operativitate și inițiativă în stabilirea tuturor măsurilor ce trebuie întreprinse în cazul respectiv.

Această situație a determinat efectuarea întîlnirilor cu rețeaua, în vederea instruirii ei corespunzător evoluției situației operative, aproape zilnic, iar uneori chiar de două și trei ori, atît ziua cît și noaptea, operații ce se realizau greu, mai ales cu informatorii și colaboratorii ce se aflau în cîmpul muncii.

Pentru ca ofițerii să poată efectua acest volum de muncă, s-a impus, ca o necesitate, folosirea pe scară mai largă a legăturii impersonale cu informatorii verificați și bine pregătiți în rezolvarea sarcinilor noastre, precum și intensificarea folosirii rezidenților creați pe obiective turistice.

ÎNTREBARE: Ce probleme ridică modul de efectuare a întîlnirilor dintre ofițeri și informatorii din rîndul turiștilor străini, pe care îi au în legătură?

RĂSPUNS: Vreau să precizez că noi avem puțină experiență în acest domeniu de activitate, dat fiind numărul mic de informatori ce-i avem din rîndul cetățenilor străini.

În general acești informatori își

anunță venirea în țară printr-o scrisoare sau telegramă, cu text convențional, la o căsuță poștală.

La efectuarea întîlnirilor cu această categorie de informatori noi am ținut seama de posibilitățile pe care le au serviciile de contraspionaj străine de a verifica activitatea și comportarea unor cetățeni, dat fiind numărul mare de turiști, ziariști, reprezentanți de firme ce se găsesc pe litoral în același timp cu informatorul nostru. De aceea, în efectuarea întîlnirilor cu astfel de informatori, am acordat o deosebită atenție legendării timpului cît aceștia au lipsit dintre compatrioții lor.

De asemenea, o problemă ce ne-a stat în atenție a fost alegerea locului de efectuare a întîlnirilor. În acest sens au fost fixate case conspirative, unde prezența străinului nu crea suspiciuni, folosindu-se pentru fiecare informator în parte cîte o casă conspirativă. Astfel, am evitat ca în situația cînd vreunul dintre aceștia ar fi fost agent dublu să identifice pe alt informator.

Preconizăm ca, în actualul sezon, cu o parte din acești informatori să trecem la organizarea legăturii impersonale.

ÎNTREBARE: Cum sînt folosite mijloacele tehnice în urmărirea turiștilor străini suspecți de spionaj?

RĂSPUNS: Într-un număr mare de camere din hotelurile de pe litoral, noi am instalat mijloace tehnice audio fixe care au contribuit, în oarecare măsură, la clarificarea activității unor elemente suspecte și la verificarea unor informatori.

Cazuri în care aceste mijloace ne-au ajutat în verificarea informațiilor sînt multe. Ilustrativ în acest sens este cel al numitului Kraus — reprezentantul unei firme de turism austriece — care, pentru multiplele legături făcute cu cetățeni români (unele în condiții de conspirativitate), era suspect de activitate de spionaj.

Dirijînd informatorul pentru a discuta cu obiectivul, sub control tehnic, unele probleme curente, el a reușit să-l determine pe acesta să-și destăinuie activitatea pe care o desfășoară. Ca urmare a acestui fapt, s-au putut iniția măsuri de documentare și de reținere a lui Kraus.

Mijloacele tehnice fixe au însă inconvenientul că în timpul sezonului nu pot fi instalate sau schimbate în funcție de nevoi.

De asemenea, practica de a se contracta camere în anumite hoteluri încă de la agențiile turistice din străinătate și posibilitatea schimbării lor în raport cu preferințele turistului fac ca, în unele cazuri, elementele ce ne interesează să nu poată fi cazate în încăperile în care noi avem mijloace tehnice.

Un alt inconvenient constă în aceea că turiștii care au sarcini de a desfășura activitate dușmănoasă sînt instruiți să evite purtarea de discuții în camerele hotelurilor. Din aceste considerente, anul trecut am propus — și urmează să fim dotați — cu emițătoare portabile, care să poată fi plasate pe plajă, într-o umbrelă sau un șezlong, la o masă dintr-un restaurant sau cofetărie, în mașina elementului respectiv sau în alte locuri unde, de regulă, se poartă asemenea discuții.

Emiţătoarele de acest fel s-au dovedit a fi deosebit de utile pe litoral, fiind folosite de către ofiţerii din aparatul central în urmărirea unor diplomaţi occidentali.

INTREBARE: În munca pe care o desfăşuraţi, desigur că şi filajul are un rol deosebit. Vreţi să ne spuneţi cîte ceva despre particularităţile filajului pe litoral ?

RĂSPUNS: Activitatea de pînă în prezent a scos în evidenţă unele particularităţi în organizarea şi desfăşurarea filajului.

Cunoscînd din timp locurile unde urmează a fi cazaţi turiştii, noi avem posibilitatea să ne creăm posturile şi bazele necesare, care asigură o deplină conspirativitate a modului de acţiune a ofiţerilor de filaj, precum şi o urmărire imediată şi calificată a turiştilor suspecţi.

Caracteristic în organizarea filajului obiectivelor din rîndul turiştilor este şi faptul că noi avem posibilităţi de recunoaştere şi preluare a acestora din momentul prezentării lor la punctele de trecere ale frontierei de stat sau la hoteluri.

Filajul se desfăşoară în condiţiile unor staţiuni aglomerate, în care obiectivele lucrate au posibilitate să-şi creeze numeroase cunoştinţe din rîndul celor veniţi la odihnă, ceea ce le uşurează conspirarea legăturilor ce sînt antrenate în activitatea duşmănoasă. De aceea, se impune ca ofiţerii să acorde o atenţie deosebită reţinerii semnalmentelor legăturilor, plasării, comportării lor şi a obiectivelor. Totodată ei au datoria să se adapteze în mod corespunzător locului şi timpului unde se desfăşoară filajul.

De exemplu, cînd obiectivul se află pe plajă, ofiţerii de filaj trebuie să folosească un deghizaj corespunzător, pentru a avea posibilitatea să-l urmărească chiar şi în apă. Desigur, altele trebuie să fie comportarea şi ţinuta ofiţerului atunci cînd obiectivul pleacă la plimbare, se află în restaurante sau în baruri de noapte.

Datorită ţinutei vestimentare folosite de ofiţeri în staţiuni şi pe plajă, mijloacele tehnice de legătură existente nu pot fi întrebuinţate cu eficienţă, camuflarea acestora neputînd fi făcută în obiecte adaptabile situaţiei.

Considerăm că acest impediment va putea fi înlăturat prin realizarea măsurilor hotărîte de Consiliul Securităţii Statului cu privire la dotarea cu aparatură corespunzătoare a organelor noastre.

INTREBARE: În timpul sezonului turistic aţi fost ajutaţi şi de alte unităţi ale Consiliului Securităţii Statului. Cum apreciaţi acest sprijin ?

RĂSPUNS: Precizez că numai cu efectivele şi reţeaua informativă ale Inspectoratului judeţean de securitate Constanţa nu se poate asigura lucrarea tuturor obiectivelor ce vin, ca turişti, pe litoral.

De aceea, noi am fost şi sîntem sprijiniţi de către organele centrale, şi în special de Direcţia generală de contraspionaj, de Direcţia generală tehnico-operativă şi de Direcţia de filaj şi investigaţii în stabilirea măsurilor ce trebuie luate, în întărirea reţelei informative şi folosirea mijloacelor tehnice, precum şi în coordonarea acţiuni-

lor noastre cu alte unități teritoriale.

Spre exemplu, anul trecut, pe baza indicațiilor Consiliului Securității Statului, sub controlul Direcției de contraspionaj, s-au inițiat măsuri de selecționare a tuturor materialelor deținute de către organele centrale și teritoriale despre turiștii suspecți, întocmindu-se o evidență pe care am folosit-o și noi cu sprijinul Serviciului de evidență operativă. Aceasta ne-a creat posibilitatea să cunoaștem din timp elementele ce trebuie lucrate și să luăm măsuri pentru urmărirea lor.

Dat fiind volumul mare de muncă, Consiliul Securității Statului a aprobat detașarea pe întreaga perioadă a sezonului a unui număr de ofițeri care, împreună cu cei din unitatea noastră, au asigurat în bune condiții executarea lucrărilor, și în special a celor de filaj.

De pildă, în cazul obiectivului Dinu, delegat permanent al unei firme engleze de turism, am fost ajutați de Direcția de contraspionaj, Direcția tehnică operativă și Direcția filaj și investigații să stabilim activitatea lui dușmănoasă.

De un real sprijin ne-a fost un ofițer conspirat al Direcției de contraspionaj în realizarea măsurilor de studiere și contactare a unor cetățeni străini, precum și în plasarea unor informatori pe lîngă obiectivele care ne interesau.

De asemenea, doresc să scot în evidență sprijinul dat de unele organe teritoriale, în special de către Inspectoratele județene de securitate Brașov, Sibiu, Timiș, Arad, Cluj și Mureș, care la indicația Consiliului Securității Statului au detașat pe litoral ofițeri pentru a lucra efectiv alături de noi și — așa cum am mai amintit — au trimis informatori și colaboratori.

Apreciem că măsurile pe care am preconizat să le luăm în acest an, vor avea o eficiență mai mare dacă organele centrale și teritoriale care vor concura la realizarea lor, vor acorda o atenție mărită sarcinilor ce le revin. Am dori să crească și sprijinul acordat de către colectivele de conducere ale inspectoratelor județene de securitate în ceea ce privește selecționarea informatorilor și a colaboratorilor care vor fi trimiși pe litoral.

INTREBARE: Doriți să vă referiți mai concret și la unele din măsurile pe care urmează să le întreprindeți în actualul sezon turistic?

RĂSPUNS: Au fost create două colective: unul la Mamaia și unul care se va ocupa de stațiunile din sudul municipiului Constanța. Ofițerii de contraspionaj din aceste colective au sarcina de a lucra informativ cazurile concrete, și de a identifica noi elemente care, prin antecedente și prin poziția pe care o au în prezent, sînt suspecte de activitate dușmănoasă.

Serviciul dispecerat — creat de Direcția de contraspionaj — care concentrează toate materialele existente asupra turiștilor, ne va orienta munca de selecționare a elementelor ce urmează a fi lucrate, evitîndu-se astfel irosirea timpului cu lucrări ce nu prezintă interes operativ. Noi am analizat materialele pe care le deținem, selecționînd pe acei turiști ce trebuie menținuți în baza de lucru și am comunicat datele respective serviciului dispecerat.

Pentru a obține un volum cît mai mare de informații despre activitatea vizitatorilor de peste hotare, am luat măsura antrenării tuturor sectoarelor informativ-operative, care vor folosi în acest scop întreaga rețea informativă de care dispun.

De asemenea, au mai fost antrenați și un mare număr de ofițeri din sectoarele de muncă ce nu lucrează cu rețeaua informativă, în verificarea, contactarea și ținerea legăturii cu unele gazde particulare ce vor închiria locuințele lor vizitatorilor străini.

Pe baza experienței acumulate în anii precedenți, avînd în vedere în special numărul mare de informatori și colaboratori care lucrează pe litoral, s-au creat rezidenți în cele mai importante obiective turistice, iar cu unii din informatorii valoroși am extins metoda legăturii impersonale. Pentru mărirea eficienței lucrării elementelor suspecte, am selecționat pe cei mai buni informatori din rețeaua noastră și a organelor C. I. militare, care vor fi interpuși în diverse împrejurări, în funcție de calitățile și posibilitățile lor.

În activitatea pe care o vom desfășura vom căuta să ridicăm calitatea muncii informative, completînd rețeaua cu noi informatori, cunoscători de limbi străine, pentru a fi interpuși. De asemenea, ne vom preocupa de trimiterea unor informatori cu sarcini în exterior pe lîngă elementele pe care le avem în lucru; vom îmbunătăți metodele de ținere a legăturii, de conducere și educare a informatorilor și colaboratorilor.

O mai mare atenție va fi acordată definitivării studiului cetățenilor străini cu care sîntem în contact operativ, pentru a-i atrage la colaborare, precum și selecționării de noi elemente din această categorie, cu posibilități informative pe lîngă obiectivele ce ne interesează.

Am stabilit măsurile pe care le vom întreprinde în cazurile turiștilor semnalați anterior că desfășoară activitate dușmănoasă. Astfel, cu sprijinul organelor centrale, vom folosi mijloace tehnice portative audio și optice, în care scop am inițiat de acum pregătirea unor ofițeri.

Pentru realizarea în bune condiții a sarcinilor trasate de către Consiliul Securității Statului, din colectivele ce lucrează pe linie de turiști vor face parte numai ofițeri cu un ridicat nivel politico-ideologic, cu o bună pregătire de cultură generală și profesională, cu experiență în munca informativă, în majoritatea lor cunoscători de limbi străine.

În baza indicațiilor primite din partea Consiliului Securității Statului, a fost întocmit un plan al Inspectoratului, cuprinzînd măsuri prin a căror aplicare vom ridica la nivelul cerințelor actuale activitatea de supraveghere generală și specială a vizitatorilor străini.

Doresc să subliniez — în încheiere — că noi, ofițerii și cadrele de conducere din Inspectoratul județean de securitate Constanța, vom depune toate eforturile pentru a îndeplini sarcinile de răspundere ce ne revin, străduindu-ne să ne îmbunătățim stilul de muncă și să ridicăm calitatea activității noastre, pentru a stăvili acțiunile dușmanului care, sub diferite forme, ar încerca să lovească în R. S. România.

ASPECTE ALE ACTIVITĂȚII

Serviciului federal de informații

Locotenent colonel I. NARDIN

APROAPE că nu se sfîrșise încă cel de-al doilea război mondial, cînd un grup de ofițeri de informații naziști, în frunte cu generalul Reinhard Gehlen, s-a predat americanilor împreună cu o bogată arhivă privind agentura hitleristă.

Imperialiștii americani au folosit imediat această situație, și grupul respectiv — denumit „Organizația Gehlen" — a început, în anul 1946, să desfășoare activitate de culegere de informații sub controlul direct al organelor de spionaj ale S.U.A.

Guvernul vest-german nu s-a împăcat cu această situație și, în anul 1955, „Organizația Gehlen" a devenit organul oficial de spionaj al guvernului de la Bonn, sub denumirea de Serviciul Federal de Informații (B.N.D. — Bundesnachrichtendienst).

Pentru a ne da seama de capacitatea și periculozitatea ce o reprezintă S. F. I., este util să cunoaștem cîteva date caracteristice despre acesta.

Serviciul Federal de Informații este organizat pe mai multe direcții și servicii, dintre care mai importante sînt:

— Direcția de informații, compusă din servicii care culeg informații politice, economice și militare din țările socialiste. Sînt cunoscute ca servicii mai dezvoltate cele ce se ocupă de U.R.S.S., R.D.G., R. S. Cehoslovacă, R. P. Polonă, R. P. Ungară și R. S. România;

— Direcția de contrainformații externe, care are ca principală sarcină realizarea de recrutări în organele informative și contrainformative ale celorlalte state, îndeosebi în cele ale țărilor socialiste, cu scopul de a depista și contracara activitatea desfășurată de acestea împotriva R. F. a Germaniei; apărarea muncii de informații externe și a instituțiilor R. F. a Germaniei din străinătate;

— „Serviciul special de interogări", care anchetează, verifică și exploatează informativ persoanele plecate (legal sau fugite) din țările socialiste. Acesta are reprezentanți în toate lagărele permanente și de tranzit din R. F. a Germaniei.

Sediul Central al S. F. I. se află în localitatea Pullach, lîngă München, avînd aproximativ 5000 salariați, și este conspirat sub denu-

mirea de „Direcția federală pentru problemele proprietății".

În afară de aparatul central, în diferite orașe de pe teritoriul R. F. a Germaniei mai funcționează o serie de „reprezentanțe generale" ale S. F. I., alcătuite din servicii și birouri, care au sarcina de a desfășura acțiuni informative împotriva țărilor socialiste.

Aceste „reprezentanțe generale" își desfășoară activitatea sub acoperirea de firme comerciale care, la rîndul lor, au filiale în diferite localități.

În urma unui acord încheiat în anul 1957, Serviciul Federal de Informații a organizat, pe teritoriul Austriei, două centre, a căror activitate este îndreptată îndeosebi împotriva țărilor socialiste.

De asemenea, în baza unor acorduri existente, pe teritoriul R. F. a Germaniei sînt dislocate diferite centre ale organelor de informații și subunități de contrainformații militare ale S.U.A., Angliei și Franței. Acestea și-au creat rețele informative proprii în ministere, instituții de stat, concerne etc.

În planurile și preocupările Serviciului Federal de Informații un loc important îl ocupă R. S. România.

Din datele obținute de către aparatul Consiliului Securității Statului și din studiul unor acțiuni lichidate de organele noastre reiese că S.F.I. desfășoară o intensă activitate împotriva țării noastre.

Acest lucru a fost confirmat și la consfătuirea din 1962 a șefilor serviciilor de informații ai țărilor NATO, cînd Mc. Conne (fost șef al serviciului de informații american), a recomandat S.F.I. să „intensifice activitatea împotriva României, avînd în vedere îndeosebi baza operativă formată din minoritatea germană ce există aici".

În ceea ce privește preocuparea Serviciului Federal de Informații de a folosi unele elemente din cadrul acestei populații, Untz Iosif — cadru S.F.I., — a spus în anul 1965: „nu este potrivit ca R. F. a Germaniei să întreprindă măsuri pentru retragerea tuturor germanilor aflați în

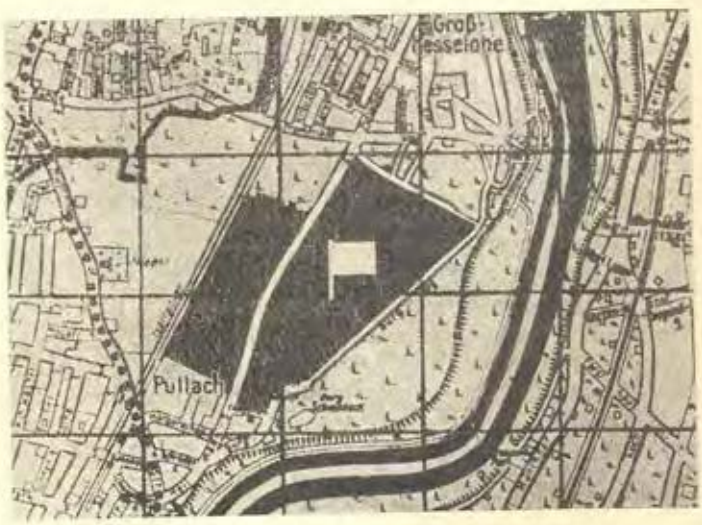

Planul cartierului general al lui Gehlen la Pullach

România, ci numai a bătrînilor și a celor fără posibilități informative: tinerii, în special cei care dețin funcții de răspundere, să fie lăsați în țară, deoarece în viitor, date fiind convingerile pe care le au, vor fi utili Germaniei Federale".

Pînă la începutul anului 1968, membrii Ambasadei R. F. a Germaniei la București evitau relațiile cu cetățenii români de naționalitate germană. În ultimul timp însă pe baza indicațiilor unui diplomat vest-german, relațiile cu astfel de persoane sînt căutate și cultivate.

Cele de mai sus nu trebuie însă să ne formeze o optică greșită despre persoanele de naționalitate germană din țara noastră. Este cunoscut faptul că în România trăiesc aproximativ 400 000 cetățeni de naționalitate germană. Această populație muncește cu entuziasm în fabrici, pe șantiere, în agricultură etc.

În rîndul populației de origine germană din țara noastră sînt însă și elemente ce au aparținut burgheziei, foști conducători ai organizațiilor fasciste, foști S.S.-iști. Unii dintre ei apleacă urechea la îndemnurile cercurilor naționaliste și revanșarde din R. F. a Germaniei; nu sînt atașați socialismului și se lasă antrenați în acțiuni de spionaj.

Începînd din anul 1962, acțiunile S. F. I. împotriva țării noastre s-au intensificat. Semnificativ în acest sens este și faptul că se conturează tot mai clar acțiunile Serviciului pentru România (din cadrul S. F. I.), care a fost întărit cu unele cadre provenite din rîndul persoanelor de naționalitate germană ce au trăit în țara noastră.

Tipic este cazul lui „Benea" — originar din Transilvania, — care a lucrat în calitate de cadru al spionajului nazist pînă în 1944 în Ploiești și București iar după plecarea sa din țară (în anul 1962), a fost angajat de S.F.I.

Un alt exemplu este acela al numitului Beutelbeck din Anina, care a plecat definitiv din țară în anul 1963. Ajuns în R. F. a Germaniei, acesta a fost interogat amănunțit de organul specializat al S. F. I. și, întrucît cunoștea o serie de date economice și militare interesante, a fost recrutat și trimis în România, sub pretextul vizitării rudelor, cu sarcina de a adînci și completa informațiile respective.

Beutelbeck a procedat conform instrucțiunilor, iar unora dintre foștii săi prieteni le-a explicat chiar necesitatea obținerii datelor respective asigurîndu-i că, dacă ei îi vor comunica informațiile cerute, va interveni pentru a le crea o situație materială mai bună atunci cînd aceștia vor ajunge în R. F. a Germaniei.

În scopul culegerii de informații din țara noastră, S. F. I. folosește multe căi și mijloace, în special trimiterea de cadre sau agenți sub acoperirea de turiști, comercianți, delegați culturali, ziariști etc.

Pentru a ilustra vastele posibilități de camuflare pe care le oferă aceste căi Serviciului Federal de Informații, amintim doar că în anul 1967 au fost în țară cca. 90 000 turiști din R. F. a Germaniei, printre care aproximativ 7000 comercianți și peste 100 ziariști.

Desigur, nu trebuie să vedem în fiecare turist, comerciant etc. un spion vest-german, dar este necesar totuși să avem în vedere că numărul acestora fiind foarte mare, se asigură mai ușor acoperirea celor care vin cu misiuni.

Un element care indică o intensificare a activității de culegere a informațiilor este și faptul că, în ul-

tima perioadă S. F. I. nu se mulţumeşte numai cu studierea şi exploatarea rapoartelor întocmite de comercianţii vest-germani ce se deplasează în străinătate.

Intrucît rapoartele comercianţilor conţin constatări efectuate la întîmplare, S. F. I. a trecut la selecţionarea şi angajarea unora dintre ei, pentru a-i obliga să culeagă în mod organizat informaţii dintre cele mai utile.

Pe de altă parte, pentru a obţine informaţii, S. F. I. contactează cu agentură sau cu cadre pe unii cetăţeni români care se deplasează în R. F. a Germaniei în interes de serviciu sau particular. Pe unii chiar îi recrutează în acest scop.

Semnificativ în ceea ce priveşte importanţa pe care o acordă S. F. I. folosirii dezvoltării relaţiilor culturale dintre R. S. România şi R. F. a Germaniei este şi concluzia lui Untz Iosif: „Incheierea unui acord cultural între cele două ţări ar da posibilitate Serviciului Federal de Informaţii să pătrundă în România pe această cale, mai accesibilă şi nefolosită pînă în prezent".

Posibilităţile S. F. I. pe această linie s-au mărit considerabil în ultima perioadă, deoarece o serie de „institute" de studii şi cultură din R. F. a Germaniei au intensificat invitarea unor cetăţeni români, oameni de artă şi cultură, economişti, ingineri etc. Invitaţiile sînt trimise pentru documentare, specializare, studii etc. şi vizitele se efectuează din punct de vedere material în condiţii favorabile statului nostru.

Aşadar, există pericolul ca în perioada cît se află în R. F. a Germaniei, unele elemente nestatornice, insuficient pregătite politic sau viciate, să poată fi folosite de S. F. I. pentru studiere şi recrutare. De pildă, cunoaştem că un oarecare Biltz Iohan din Hamburg manifestă o „grijă" deosebită faţă de delegaţii români în tot timpul şederii lor în R. F. a Germaniei. Îi cazează numai la un anumit hotel, se interesează permanent de programul lor, îi invită la el acasă unde, „întîmplător", se află şi „un prieten" al său, angajat al Serviciului Federal de Informaţii.

In atenţia organelor S.F.I. se află, de asemenea, şi vizitele particulare ale cetăţenilor români în R. F. a Germaniei. Prin rudele acestora, Serviciul Federal de Informaţii întocmeşte un studiu prealabil asupra cetăţenilor români care urmează să se deplaseze în R. F. a Germaniei, iar la sosirea lor îi contactează pentru întregirea studiului şi, dacă corespund, îi recrutează.

Recent, organele unui inspectorat judeţean de securitate au stabilit că un cetăţean român care se ducea anual în vizită la rudele sale din R. F. a Germaniei a fost recrutat şi instruit să culeagă informaţii.

Noi trebuie să luăm măsuri de contracarare a unor astfel de acţiuni duşmănoase ale S. F. I. prin educarea informatorilor şi colaboratorilor şi prin pregătirea contrainformativă a persoanelor care efectuează deplasări în străinătate.

Intensificînd munca în problema spionajului vest-german, vom respecta în şi mai mare măsură angajamentul luat la Adunarea activului de bază al Consiliului Securităţii Statului din 3—4 mai a. c. de a spori vigilenţa şi combativitatea aparatului faţă de duşmanii orînduirii noastre socialiste, de a perfecţiona continuu formele şi metodele de muncă, pentru a sluji cu credinţă şi devotament cauza partidului, a întregului popor muncitor, pentru a asigura securitatea patriei noastre socialiste.

Trei cazuri relatate
de General-maior PIUS KOVACS

DIN MUNCA ORGANELOR DE FILAJ

Organele de filaj au prin destinația lor sarcina de a urmări activitatea obiectivelor din imediata apropiere a acestora. Ele trebuie ca prin folosirea unor metode conspirate și a unor mijloace specifice, să observe și să documenteze activitatea obiectivelor, să le descopere complicii, procedeele folosite și să prevină și să lichideze acțiunile lor de culegere a informațiilor cu caracter politic, economic sau militar.

Tratarea în cele ce urmează a unor aspecte mai caracteristice din cîteva lucrări de filaj are rolul de a ilustra posibilitățile reale pe care le au organele de filaj în rezolvarea unor acțiuni, varietatea metodelor folosite de acestea, precum și contribuția lor la rezolvarea sarcinilor muncii informative.

OBIECTIVUL „FIRU"

Un cetățean vest-german, care a venit în țara noastră în mai multe rînduri sub acoperirea de reprezentant al unor firme de import-export din Occident, a fost pus în filaj pentru a se stabili concret activitatea ce o desfășoară.

Cunoscîndu-se din filajul anterior că obiectivul este un element versat care se verifică folosind deplasarea cu autoturismul personal în cartiere periferice cu străzi scurte și neaglomerate, parcurgerea de mai multe ori a aceluiași traseu, întoarcerile bruște, opririle repetate după colțuri sau în intersecții, s-au întreprins măsuri de organizare cu caracter preventiv, mai eficace. Așa, de exemplu cînd s-a făcut dotarea echipelor, s-a ținut seama și de faptul că obiectivul suspecta autoturismele mai frecvent folosite de organele securității (Mercedes și Volga) și în special pe cele cu mai multe persoane în ele, criterii după care el a reușit să repereze într-una din perioadele anterioare două din autoturismele folosite de filaj. In consecință, echipele au fost dotate cu 5—6 autoturisme de mic litraj, de tipuri și mărci variate, cu mijloace tehnice de transmisiuni și de fotografiere corespunzătoare, iar ofițerii au fost instruiți să acționeze în grupuri mici sau individual, în special atunci cînd sînt în autoturisme.

Măsurile întreprinse au permis ofițerilor să contracareze metodele folosite de obiectiv. Astfel, într-una din zile, „Firu" intenționînd să contacteze o legătură a întreprins diferite măsuri de autoverificare într-un cartier periferic din București (timp de 2 ore a parcurs aceleași străzi, utilizînd toată gama metodelor expuse mai sus). Observîndu-i intențiile, echipa de filaj a blocat cu cîte un autoturism ieșirile din perimetrul respectiv, a asigurat punctele obligatorii de trecere cu ofițeri ce aveau aparate radio instalate pe corp, iar pentru intervenții operative a fost destinat un singur ofițer cu un autoturism, care a acționat în afara razei de vizibilitate a obiectivului, dirijat de ceilalți ofițeri din posturi.

„Convingîndu-se" că nu este filat, obiectivul „Firu" s-a deplasat pe o stradă din perimetrul respectiv unde a luat dintr-un loc întunecos o individă. După aceea a căutat să verifice dacă aceasta n-a fost cumva urmărită. Peste puțin timp a luat în mașină o altă legătură. Organizarea echipei de filaj a permis ofițerilor să sesizeze momentele contactării legăturilor dar nu și cunoașterea persoanelor luate în autoturisme. Pentru a rezolva această situație, doi ofițeri s-au deplasat cu autoturismul pe străzi laterale înaintea obiectivului, s-au instalat în apropierea unor locuri bine iluminate, de unde au observat semnalmentele acestora. Măsura întreprinsă și-a dovedit utilitatea în scurt timp, deoarece obiectivul, fără a crea alte situații favorabile, a lăsat din mers legăturile în locuri aglomerate, unde necunoașterea semnalmentelor ar fi făcut imposibilă recunoașterea și plasarea lor.

Continuarea filajului în condiții conspirate a derutat obiectivul, care a contactat în aceleași condiții și alte legături. Identificarea acestora precum și a adreselor vizitate de „Firu" a scos în evidență că unii

dintre complicii săi sînt persoane cunoscute de organele noastre ca vechi agenți ai gestapoului, ai serviciilor de spionaj englez și american.

Corelîndu-se aceste date cu unele semnalări anterioare, potrivit cărora obiectivul manifestase un oarecare interes pentru cîteva unități militare din județul Brașov, s-a luat măsura organizării filajului și pe timpul deplasării sale în provincie.

Pentru executarea acțiunii în noile condiții, s-a păstrat aceeași organizare și s-au folosit aceleași metode, ceea ce a permis surprinderea obiectivului în momentele cînd, sub acoperirea unor opriri firești pe șosea, studia și filma amplasamentul unor unități militare din apropiere.

Obiectivul „Firu" în autoturismul său

Intrucît obiectivul „Firu" obișnuia să se deplaseze de mai multe ori în raza acelorași unități pentru a se documenta, s-a stabilit ca să se acționeze împreună cu organul informativ solicitant și cu organele de contrainformații locale pentru prinderea acestuia în flagrant. Organelor de contrainformații le-a revenit sarcina de a organiza observarea obiectivului în raza unității militare vizate de acesta anterior, prin amplasarea din timp a unor posturi în locuri camuflate și o bună vizibilitate asupra șoselei, din care ofițeri deghizați urmau să acționeze în momentul apropierii obiectivului.

Echipa de filaj a avut sarcina de a asigura urmărirea obiectivului de la locul unde domicilia temporar pînă în raza unității militare. De comun acord cu organul informativ, s-a luat măsura ca filajul continuu să fie înlocuit cu filajul prin încadrare și punctare în locurile obligatorii de trecere. Ofițerii, deghizați ca turiști și acționînd cîte unul sau doi în autoturisme Moskvici, Skoda etc., cărora le schimbau, în funcție de necesități, numerele, au reușit să fileze obiectivul pînă la locul menționat.

Ajungînd în raza unității militare, „Firu" a oprit autoturismul, a controlat locul, s-a deplasat pe jos pe lîngă gardul unității și, constatînd că nu există nimic suspect, a pătruns pe teritoriul acesteia și a început să filmeze aspectele ce-l interesau. In acest timp, organele de contrainformații, sesizate de echipa de filaj, au trecut

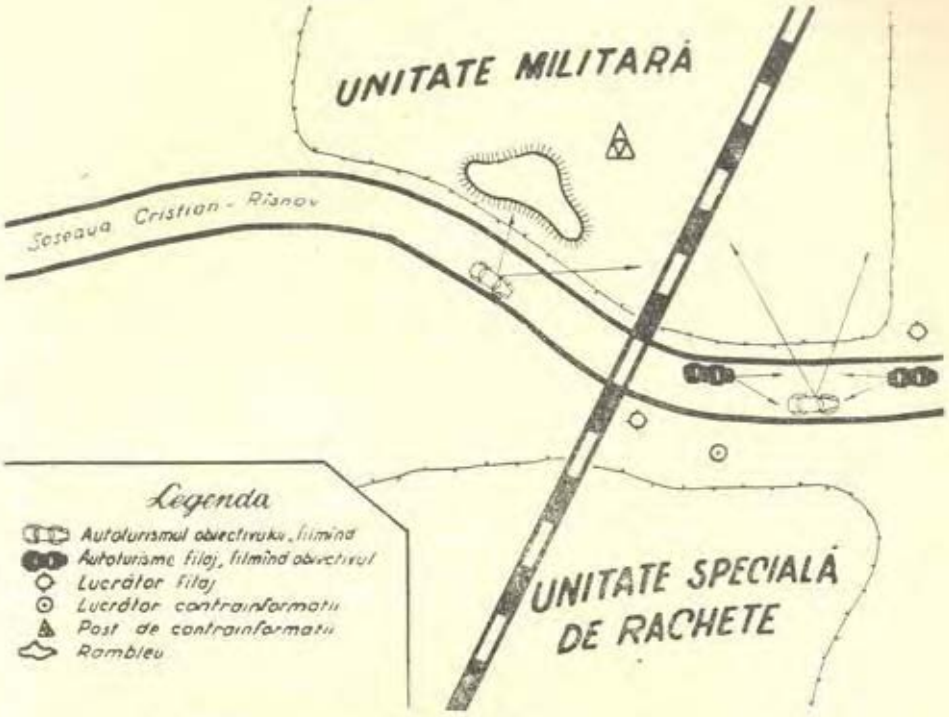

la prinderea în flagrant a obiectivului care, la început, a opus rezistenţă şi a încercat să fugă.

Echipa de filaj, acţionînd cu două autoturisme ce circulau în sens contrar, a filmat şi fotografiat momentul prinderii în flagrant a obiectivului „Firu" şi al încheierii de către organele de contrainformaţii a procesului-verbal, furnizînd organului informativ documente probatorii.

OBIECTIVUL „SCUT"

Un alt caz este cel al unui cetăţean austriac, ce va fi denumit în mod convenţional „Scut".

Pus în filaj, au ieşit în evidenţă printre altele şi întîlnirile suspecte pe care le-a avut, în afara tratativelor, cu K. L., tehnician la Maşinimport.

La început filajul a stabilit întîlnirea ce a avut loc în apropierea locuinţei lui K. L., situată într-un cartier cu multiple posibilităţi de a descoperi pe eventualii urmăritori.

Executîndu-se urmărirea de la distanţă şi folosindu-se străzile laterale şi, în mod deosebit, deghizajul, filajul nu a putut fi descoperit.

După un timp, obiectivul „Scut", revenind în ţară, a fost pus din nou în filaj. Intenţionînd să treacă la o acţiune concretă, el a căutat

să se sustragă dintr-un eventual filaj. Pentru aceasta, într-o seară a vizitat la domiciliu pe obiectivul „Stelian", diplomat austriac, după care au plecat împreună, folosind autoturismul diplomatului, întreprinzînd pe mai multe străzi acțiuni de autoverificare. Intre timp obiectivul s-a deghizat în interiorul autoturismului, schimbîndu-și îmbrăcămintea. Apoi pe Calea Griviței a sărit din mers și, profitînd de întuneric și de aglomerația existentă, a căutat să dispară.

Atenți, ofițerii din echipă au observat însă coborîrea precipitată a unui individ din autoturismul filat, dar pentru început nu au recunoscut în persoana respectivă pe obiectiv atît din cauza deghizajului folosit cît și datorită întunericului. In această situație, s-a luat măsura verificării individului în cauză prin plasarea în apropierea locului respectiv a doi ofițeri. Restul echipei a continuat să se deplaseze după autoturismul diplomatului. Luîndu-l în filaj pe individ, ofițerii au recunoscut, atunci cînd s-au apropiat de el, pe obiectiv și, chemînd prin aparatele radio restul echipei, forțele au fost regrupate, iar filajul a putut fi continuat în mod conspirativ.

După aceea, obiectivul s-a deplasat pe mai multe străzi, căutînd să stabilească în acest timp dacă nu este urmărit. La un moment dat, pe parcursul traseului respectiv, ofițerii au remarcat prezența legăturii celui în cauză — K. L. — care îl contrafila din diferite locuri.

Ceva mai tîrziu ei s-au întîlnit în fața cimitirului Sf. Vineri după care au mers într-un loc întunecos din parcul România Muncitoare.

Profitînd de specificul locului, doi ofițeri (un bărbat și o femeie), acționînd în așa fel încît să lase impresia unei perechi de îndrăgostiți, au reușit să se apropie și să observe că elementele urmărite, au efectuat un schimb de materiale.

Stabilindu-se și prin surse informative că „Scut" împreună cu complicele său desfășurau activitate de subminare a economiei naționale, s-a hotărît să se procedeze la prinderea lor în flagrant. In acest scop s-a întocmit împreună cu organul informativ un plan comun de acțiune, în care s-a prevăzut filarea concomitentă a obiectivului și a legăturii sale.

Intrucît se cunoaștea și locul de întîlnire, s-au luat măsuri suplimentare de organizare. Astfel au fost create, în prealabil, posturi mobile formate din ofițeri, care așteptau sosirea obiectivelor în zona parcului România Muncitoare, iar echipele au fost dotate cu materiale de deghizaj și autoturisme adecvate cartierului unde urma să aibă loc întîlnirea. Măsurile întreprinse au permis, în momentul în care ambele obiective s-au apropiat de locul întîlnirii, retragerea echipelor ce au efectuat filajul pe traseu și intrarea în dispozitiv la simpla comunicare prin radio a ofițerilor din posturile organizate dinainte.

Fiind siguri că nu sînt urmăriți, „Scut" și K. L. au intrat în parc și au luat legătura în locul folosit anterior. Ofițerii, instalați din timp în apropiere, au sesizat momentul cînd K. L. a dat lui „Scut" unele documente și a primit o sumă de bani precum și alte obiecte. In acest moment organele în drept au trecut la prinderea lor în flagrant.

OBIECTIVUL „KIRU"

Asemănător este și cazul obiectivului „Kiru", reprezentant al unei firme comerciale din R. F. a Germaniei.

Despre acesta se cunoștea că intenționa să recruteze pe unii funcționari români de la diferite întreprinderi de comerț cu care ducea tratative pentru a-i înlesni, în schimbul unor cadouri și bani, încheierea unor contracte avantajoase. In scopul prevenirii și curmării unor astfel de acțiuni, obiectivul „Kiru" a fost pus și în filaj.

Încă de la început s-a constatat că acesta era foarte dificil de filat, deoarece folosindu-se de autoturismul său, se deplasa cu viteză excesivă, trecea peste stopuri sau intra pe străzi cu sens interzis, toate acestea cu scopul de a descoperi pe urmăritori și a se sustrage dintr-un eventual filaj. Cu toate greutățile întîmpinate echipa de filaj a reușit să asigure urmărirea conspirată a lui „Kiru" și, totodată, să intercepteze o convorbire pe care acesta a efectuat-o de la un telefon public

Intrucît din cele interceptate a rezultat că obiectivul urma să se întîlnească a doua zi cu o legătură, într-un loc cunoscut de ei, echipa și-a concentrat atenția și eforturile pentru a stabili persoana și locul întîlnirii. Acționîndu-se cu mai multe autoturisme, cu ofițeri deghizați corespunzător și dotați cu aparate foto, s-a stabilit că obiectivul „Kiru", în jurul orei cunoscute, a mers la restaurantul Dorobanți.

Pentru a se cunoaște în continuare activitatea obiectivului, au fost introduși în restaurant mai mulți ofițeri, la început o pereche, apoi alți doi ofițeri care au acționat separat, la mese diferite, de unde au putut să observe în bune condiții toate persoanele din interior. In acest fel s-a stabilit că, la un moment dat, obiectivul s-a întîlnit cu numitul G. M., funcționar la întreprinderea unde „Kiru" ducea tratative, care i-a arătat unele documente, dîndu-i totodată și explicații verbale. Fiind dotați cu aparatură foto, ofițerii au documentat aceste aspecte precum și pe cel în care obiectivul la despărțire, a înmînat legăturii sale un pachet.

Măsurile informative și tehnico-operative luate în continuare au permis să se cunoască faptul că obiectivul se va întîlni din nou, în același loc, cu G. M., pentru a primi documentația necesară în vederea încheierii unui contract.

Și de această dată au fost introduși în interiorul localului ofițeri deghizați corespunzător. Aceștia au observat schimbul de materiale ce a avut loc între obiectiv și legătură, iar prin măsurile tehnico-operative întreprinse în local s-a reușit să se intercepteze discuțiile lor din care a rezultat valoarea informațiilor furnizate de către G.M.

In această situație, organul informativ a trecut imediat la reținerea obiectivului și a legăturii sale.

Vă prezentăm CAZUL „SAMI"

La ISCE Mașinimport lucra în calitate de tehnician numitul „Sami". Acesta era luat în evidență pe obiectiv, deoarece în trecut a fost proprietar de firmă comercială. În întreprindere era caracterizat ca un om ce își vedea de treabă și care era dornic să iasă cît mai curînd la pensie. Prin investigații la domiciliu s-a stabilit însă că acesta cheltuiește sume mult mai mari decît salariul său și că primește multă corespondență din străinătate.

Paralel cu supravegherea informativă la locul de muncă și la domiciliu, lui „Sami" i s-a pus corespondența în interceptare, constatîndu-se, la numai cîteva zile, că scrie foarte frecvent unor persoane din Austria, Elveția, R. F. a Germaniei și Izrael.

La prima vedere, conținutul scrisorilor nu spunea nimic deosebit. Corespondența era scrisă de către soția lui „Sami" și era plină de informații despre... modă. Începuse chiar să ne amuze că o femeie în vîrstă de 60 de ani este atît de preocupată de evoluția modei în țările amintite. Iată cîteva fraze din aceste scrisori: „Olga mi-a scris că poartă fustă de 24,05 cm., iar mînecile la pulovăr acum se poartă de 50 cm.... Ely spune că ar dori mult să-și facă un pardesiu din lînă dar cu 2,50 m. ai ei, nu cred să reușească, mai ales că croitoreasa ei este foarte pretențioasă..." etc.

Cu timpul însă aceste scrisori au început să trezească suspiciuni și de aceea urmăream cu atenție corespondența, ținînd o evidență a persoanelor care o semnau.

Într-una din zile, familia „Sami" a primit o scrisoare din R. F. a Germaniei de la o anume „Bruno Erica" care, vorbind tot despre modă, folosea un ton nu prea amabil, ca acesta: „...să-i spui lui Marcii să nu îndrăznească să re-

voce comanda la talor, să țină cont că croitoreasa a pus-o deja în lucru" și semna — „Walter". Pînă atunci scrisorile erau semnate „Ema".

A fost un alt indiciu că este vorba de un scris codificat. Am făcut legătura cu faptul că „Sami" se ocupa cu importul de utilaje pentru industria textilă și de aci am dedus că discuțiile despre modă îi dădeau posibilitatea să înlocuiască denumirea mașinilor cu alte expresii. De exemplu „pardesiu de lînă" putea însemna mașini de prelucrarea lînei, tricot: dimensiunile — parametri sau prețuri ale firmelor concurente; persoanele — denumirea convențională a firmelor etc. Aceasta era o presupunere care ne-a determinat să ne ocupăm mai activ de „Sami".

Am început, astfel, să identificăm semnatarii scrisorilor trimise lui „Sami", printre comercianții cu care acesta ducea tratative la Mașinimport.

Avînd în vedere ipotezele formulate, nu am fost prea surprinși cînd informatorul „Grigorescu" ne-a semnalat — în urma instructajului făcut — că printre comercianții cu care „Sami" tratează este și un anume „Born Walter" din R.F.G. căruia nu i-au scăpat multe comenzi, fiind un comerciant deosebit de versat.

Informatorului „Grigorescu", care era șeful lui „Sami", i s-a trasat sarcina să identifice afacerile încheiate de către acesta cu „Born Walter" și să le analizeze, iar la viitoarea vizită a lui „Born" să fie atent la relațiile dintre ei.

In același timp, s-a stabilit că sediul firmei reprezentate de „Born Walter" se află în orașul din R.F.G. de unde familia „Sami" a primit și unica scrisoare semnată „Walter".

La venirea lui „Walter Born" în țară s-au luat măsuri ca acesta să fie filat încă de la aeroport.

Echipa de filaj a semnalat că „Born", după ce și-a lăsat bagajele la hotel, a plecat în oraș avînd în mînă un pachet. După multe autoverificări a intrat în restaurantul „Caru cu bere" și a ocupat loc la o masă retrasă. N-a trecut mult timp și a apărut și „Sami", care s-a așezat la masa lui. După ce au stat puțin de vorbă, „Sami" a scos o foaie de hîrtie din buzunar și i-a dictat ceva lui „Born", după care s-au despărțit.

Pentru noi era clar că dădusem de o urmă prețioasă, dar, a doua zi, am fost oarecum „dezamăgiți" de către informatorul „Grigorescu", care ne-a semnalat că afacerile analizate sînt „foarte avantajoase" și că, în tratativele purtate dimineața, „Sami" a avut o „atitudine combativă" față de „Born". El a bătut chiar cu pumnul în masă, spunîndu-i că nu se poate juca cu „banul poporului" etc.

Nu era un lucru nou pentru noi că elementele care duceau adevăratele tratative în particular, la cele oficiale afișau o atitudine intransigentă.

Fiind convinși că în această activitate este implicată și soția lui „Sami" (deoarece ea scria corespondența) și, ca atare, că acasă, aceștia discută despre aranjamentele lor, li s-au instalat la domiciliu mijloace tehnice — I.C.O.

La început tehnica nu a dat rezultate, deși era exclusă posibilitatea ca cei doi să-și fi dat seama de existența ei, deoarece la efec-

tuarea lucrării se realizase o combinație ingenioasă. Totuși, din prudență, de cîte ori unul dintre ei începea să discute despre problemele ce prezentau interes, celălalt îl oprea, după care amîndoi plecau la „plimbare".

Paralel, prin informatorul „Grigorescu" și „Nicu", am căutat să ne edificăm asupra firmei „S.O.D. EUROPA", reprezentată de „Born", a filialelor ei din alte țări, precum și a firmelor concurente.

În scurt timp, am stabilit că, de fapt, firmele „concurente" nu sînt de loc concurente. De pildă, informatorul „Nicu", într-o discuție avută cu „Berg", reprezentantul firmei „OBER", a stabilit că așazișii concurenți îi plătesc lui „Born" un comision. Arătîndu-și „nedumerirea și revolta", informatorul a reușit să afle că „Born" a cartelat un număr de 8 firme din Austria, Elveția și R.F.G., furnizoare de utilaje textile, care fac oferte cu prețuri sensibil egale, stabilite dinainte împreună cu „Born". Oricăreia dintre aceste firme i s-ar da comanda, „Born" primea un comision, iar acesta împărțea comenzile în mod egal. Intervenind din nou „Nicu" și spunîndu-i că nu crede că acest lucru se face tocmai frățește, deoarece cele mai multe comenzi le primește firma „S.O.D. EUROPA", „Berg" a afirmat că „S.O.D. EUROPA" este o fantomă, o firmă intermediară și chiar dacă primește comenzi, livrarea o fac celelalte firme producătoare, considerate de partea română ca fiind concurente.

În cadrul măsurilor luate pentru a se stabili dacă contractele încheiate de „Sami" sînt neavantajoase, ne loveam de „prețul pieții mondiale" cum denumea „Sami" și șefii lui prețul stabilit pe baza ofertelor celor opt firme.

Am instruit atunci pe informatorul „Nicu", care avea o funcție de conducere, ca, pe baza specificației tehnice, să descopere din cataloage, prin agențiile economice etc., alte firme, cărora să le ceară oferte fără știrea lui „Sami", pentru ca, pe baza lor, să putem stabili adevăratul nivel al prețului pe piața mondială și diferența față de „cele 8".

Între timp, tehnica instalată la domiciliul lui „Sami" a început să „furnizeze" date. Dacă diferite probleme erau discutate de către cei doi cînd plecau la plimbare, corespondența nu putea fi scrisă decît acasă. Cu această ocazie ei făceau diferite comentarii, din care rezulta clar că foloseau scrisul codificat.

Pentru lichidarea activității desfășurate de către „Sami", ne-am propus să reținem oficial, cu încuviințarea procurorului, cîteva din scrisorile cele mai semnificative, pentru ca ulterior să fie folosite în justiție.

Am renunțat la această hotărîre, pentru că, pe de o parte, nu cunoșteam încă bine întreaga problemă, iar pe de altă parte, pentru faptul că, în discuțiile dintre soți, apărea mereu un nume nou, „Fritz", care le-a fost recomandat de „Born" ca om de încredere, și pe care ei încă nu-l cunoșteau.

Spre mirarea lui „Sami" — și într-un fel a noastră — în timpul unei vizite făcute în țară de „Born", într-o zi acesta s-a dus la locul întîlnirii — Piața Unirii — dar a stat de o parte, fără a

fi observat de „Sami". Văzînd că „Born" nu vine, „Sami" a plecat spre casă, „Born" l-a filat şi, după aproximativ 10 minute, a intrat în casă la acesta.

Din T.O. a rezultat surprinderea şi teama soţilor „Sami" faţă de această vizită. „Born" l-a liniştit însă, asigurîndu-i că s-a controlat, că l-a controlat şi pe „Sami" şi este sigur că nu au fost urmăriţi (în realitate fuseseră filaţi).

Cu toate că au deschis aparatul de radio — ca măsură de precauţie — a putut fi auzită o mare parte din discuţie. Cel mai preţios lucru reţinut de noi a fost înţelegerea ca în viitor să nu mai ia legătura personal, ci să lucreze printr-un om de încredere al lui „Born", inginer la o uzină din Bucureşti, denumit „Fritz". Alte date n-au mai fost precizate.

„Sami" şi-a manifestat nemulţumirea, considerînd că dacă introduc încă o persoană în combinaţie li se micşorează comisionul şi se măreşte riscul, dar „Born" l-a asigurat că are cu „Fritz" alte probleme mai mari, şi că pe acesta nu-l interesează comerţul.

Cu toate asigurările date, „Sami" a refuzat să se cunoască personal cu „Fritz" stabilind să ţină legătura cu el prin soţia sa — „Fuli". Au aranjat ca întîlnirea cu „Fritz" să aibă loc în Piaţa Unirii, lîngă un chioşc de răcoritoare.

Înainte cu două zile de întîlnirea dintre „Fuli" şi „Fritz", soţii „Sami" au fost puşi în filaj. S-a constatat că erau foarte neliniştiţi, precauţi, că se plimbau mult prin oraş şi se contrafilau.

Cu o zi înainte de întrevederea cu „Fritz", au făcut o recunoaştere a locului de întîlnire şi a împrejurimilor.

La ora şi locul stabilit, „Fuli" şi „Fritz" s-au întîlnit. S-au recunoscut destul de uşor şi, după cîteva schimburi de cuvinte, au plecat împreună la domiciliul lui „Fritz". „Fuli" a ieşit după cîteva minute, avînd în mînă o plasă cu legume (mai tîrziu s-a stabilit că între legume se aflau pachete cu bani). Era extrem de suspicioasă faţă de persoanele din jur. Ajunsă acasă a afirmat (noi am aflat prin T.O.) că totul este în regulă, că a dat şi a primit 7 (era vorba de 7000 lei), că „Fritz" nu a pus nici un fel de întrebări şi că a rămas stabilit să meargă acasă la acesta ori de cîte ori are ceva de dat.

Trecîndu-se la identificarea şi verificarea lui „Fritz", a rezultat că acesta este de origine germană, că a făcut parte din G.E.G., că lucrează ca inginer la o uzină din Bucureşti, şi că e necăsătorit. Avea depusă cerere de emigrare în R.F.G., unde era chemat de prieteni şi se afla în atenţia serviciului de informaţii al unei puteri străine, care tocmai încerca recrutarea lui prin „Born", agent al acestui serviciu.

În acelaşi timp, o unitate a organelor noastre îl avea în studiu avansat pentru recrutare, în vederea pătrunderii, cu ajutorul lui, în serviciul de informaţii respectiv.

S-a hotărît să continuăm studiul lui „Fritz", paralel cu contactarea sa, în vederea atragerii treptate la colaborare. De asemenea, trebuia să se obţină materiale cu care să poată fi compromis în străinătate, dacă ar fi trădat.

Chiar la prima contactare,

„Fritz" a vorbit despre relațiile lui cu „Born" precum și despre recenta cunoștință „Fuli", spunînd că este dispus să relateze amănunte, să ne sprijine eventual, dar cu condiția să i se dea voie să emigreze în R.F.G. I s-a promis că va fi sprijinit după ce ne va ajuta să clarificăm problemele cu „Born" și noua cunoștință „Fuli". „Fritz" a prezentat un material amplu, din care rezulta, în esență, că „Born" este foarte interesat să identifice o serie de persoane de origine germană, din diverse orașe, cărora un prieten al său din R.F.G. le-a pierdut urma după război. Printre persoanele solicitate de „Born", au fost identificați ulterior cîțiva foști agenți ai Abwehr-ului, din timpul războiului.

„Fritz" a relatat că „Born" l-a recrutat pe „Sami" pentru a-i transmite informații economice, acordîndu-i în schimb un comision. Pînă la data aceea transmisese lui „Born" mai multe informații scrise, primite de la „Fuli", și îi înmînase acesteia aproximativ 27.000 lei — în tranșe — primiți de la „Born". „Fritz" nu cunoștea prea multe amănunte, deoarece el făcea numai oficiul de a primi și de a transmite.

Fiind întrebat cum de a putut să accepte comiterea unor infracțiuni de dragul lui „Born", „Fritz" a relatat că în R.F.G. îl așteaptă o moștenire din partea unui unchi și că, existînd pericolul să o piardă, „Born" se oferise să-l ajute să intre în posesia ei.

A fost instruit să continue să se întîlnească cu „Fuli" și să facă „schimbul" pe stradă. De asemenea, să caute să-l întîlnească și pe „Sami", sub pretextul că „Born" nu a înțeles conținutul unor informații și cere explicații detaliate.

Nu după mult timp, „Fritz" s-a întîlnit cu „Fuli" pe stradă și, în timp ce făceau schimbul, au fost filmați în secret. „Fritz" ne-a sugerat că am putea fotografia aceste momente, lucru „acceptat" bineînțeles de noi. „Sami" a refuzat însă cu încăpățînare să se întîlnească și să-l cunoască pe „Fritz". Atunci s-a organizat o întîlnire „întîmplătoare" între soții „Sami" și „Fritz". Acesta a fost instruit ca, folosind acest prilej, să predea niște scrisori venite prin „Born" de la rudele lor din Izrael și o sumă de bani, motivînd că ține la el corespondența deoarece mama lui este o fire curioasă și-l caută prin buzunare.

Pentru ca filmarea să decurgă în bune condiții, „Fritz" s-a apropiat de o vitrină puternic luminată și a început să împartă, la amîndoi, banii și scrisorile. În tot acest timp, „Sami", cuprins de panică a privit atent în toate părțile.

Un episod interesant al întîlnirilor dintre „Fuli" și „Fritz" este cel petrecut în magazinul „Victoria". Aceștia au convenit să

intre în lift și să se așeze unul lîngă altul. În cazul cînd nu exista nici un fel de pericol, urma să-și facă semne discrete și apoi să efectueze schimbul.

Dîndu-și seama că nu se poate filma, „Fritz" nu i-a făcut nici un semn lui „Fuli". Cînd au coborît însă, la etajul IV, a mers după ea, rugînd-o să primească banii, deoarece în aceeași zi el „trebuia" să plece pe teren. „Fuli" a acceptat, intenționînd să primească suma în mod discret. „Fritz" însă a scăpat banii din „greșeală", împrăștiind pe jos vreo 9000 lei. Scena în care „Fuli" aduna banii și îi înghesuia, mototoliți, în sacoșă iar „Fritz" îi „cerea scuze" a fost filmată în întregime.

Prin dirijarea lui „Fritz" s-a reușit să se filmeze unele întîlniri dintre el și „Born", în cadrul cărora efectuau schimburi de obiecte, de bani etc.

Totodată au fost filmate și întîlnirile dintre „Fritz" și ofițer în cadrul cărora erau predate și preluate aceleași obiecte, ca o garanție că o dată ajuns în R. F. a Germaniei „Fritz" nu va trăda colaborarea cu organele noastre.

Toate informațiile date de „Sami" lui „Born" prin intermediul lui „Fritz", ca și recompensele, scrisorile, instructajele primite, au fost fotocopiate. „Fritz" fusese instruit să primească totul în scris, sub pretextul că, nefiind de specialitatea lui, nu garantează că va înțelege și va transmite corect informațiile și instrucțiunile.

În această perioadă, de aproximativ trei luni, s-au luat măsuri prin informatorul „Nicu" ca încheierea contractelor cu firmele cartelate de „Born" să nu fie păgubitoare, iar prin ofertele obținute de la alte firme am reușit să documentăm, cu probe, că contractele anterioare încheiate de către „Sami" cu „Born" erau cu aproximativ 15% peste nivelul prețului mondial, deși unele mașini erau mai slabe din punct de vedere calitativ decît ale altor firme. Se punea problema încheierii acțiunii prin arestarea soților „Sami" și scoaterea lui „Fritz" în exterior. Arestarea lui „Born" nu era posibilă, deoarece „Fritz", ajuns în R.F.G., trebuia să fie susținut și recomandat de acesta prietenului care se interesa de foștii agenți a Abwehr-ului și despre care „Fritz" le furnizase — cu sprijinul nostru — „informații prețioase".

Am considerat, de asemenea, că este nimerit să ne folosim de faptul că „Born" avusese cîteva întîlniri neoficiale cu „Bujoreanu", un inginer de la Mașinimport, coleg cu „Sami", pe care acesta îl recomandase drept un „demn" urmaș după ce el va ieși la pensie. „Born" îi dăduse lui „Bujoreanu" unele cadouri și a obținut de la el — prin exploatare în orb — unele informații neinteresante iar „Sami", în discuțiile zilnice, căuta să-l influențeze de așa manieră încît să-l poată corupe.

În finalizarea acestei acțiuni, organele noastre au procedat în felul următor:

În primul rînd i s-a dat pașaport lui „Fritz". După plecarea acestuia, la cîteva zile, a fost reținut „Bujoreanu" și audiat sub pretext că ar fi existat un denunț din care rezulta că se ocupă cu vînzarea unor obiecte de proveniență străină. „Bujoreanu" a negat acest lucru, dar a recunoscut că a primit de la diverși străini, în cadru neoficial, diferite obiecte, printre care și un tranzistor de la „Born". După ce a dat o declarație, lui „Bujoreanu" i s-a dat drumul. În același timp s-a luat măsura ca la întreprindere să se afle despre reținerea lui „Bujoreanu" de către miliție.

Auzind despre acest lucru, „Sami" s-a învoit imediat, sub pretextul că pleacă la „policlinică", dar el s-a dus acasă cu intenția de a lua măsuri de distrugere sau ascundere a corpurilor delicte. Acasă îl aștepta însă echipa de operație, care, pe baza declarațiilor lui „Bujoreanu", dorea să facă o percheziție domiciliară. Cu toată opoziția lui „Sami", avînd autorizație de percheziție, echipa a trecut la efectuarea acesteia.

Cu ocazia percheziției, s-au găsit (noi știam din T.O. locurile unde sînt ascunse) probe deosebit de prețioase: scrisorile primite prin poștă și prin „Fritz", unele copii ale notelor și scrisorilor pe care le trimisese lui „Born", situația exactă a conturilor din străinătate (erau pe numele unor rude din Izrael), suma de 105 000 lei, stofe și obiecte de valoare etc.

Corpurile delicte erau ascunse în cutia de la jaluzele; în lustră; în perete; sub faianța de la bucătărie; în niște cutii goale de conserve care erau sub un dulap din cămară; într-un burlan ce se afla pe balcon; pe fundul unui coș cu rufe murdare, într-un ciorap (27.000 lei); într-o saltea etc.

În anchetă „Sami" nu a vrut să recunoască aproape nimic, în timp ce soția sa, a dat declarații amănunțite. Nici unul nu a pomenit însă de numele lui „Fritz" („omul care a riscat pentru ei" — cum afirmau față de sursa „H") susținînd că au avut legături directe numai cu „Born".

Au fost condamnați: „Sami" la 20 ani muncă silnică, iar „Fuli" la 12 ani închisoare corecțională, pentru trădare de patrie.

Mai tîrziu am aflat de la ofițerul care a ținut legătura cu „Fritz", și cu care am avut o strînsă colaborare în lucrarea respectivă, că acesta a fost primit bine în R.F.G., că l-a cunoscut pe prietenul lui „Born", agent al C.I.A., care îl rugase să se pregătească, deoarece va trebui să plece în România.

Într-adevăr, după o pregătire specială de șase luni, lui „Fritz" i s-au dat sarcini informative și a fost trimis în țara noastră.

Căpitan I. CADAR

APORTUL MIJLOACELOR TEHNICO-CRIMINALISTICE ÎN PROCESUL CERCETĂRII LA FAȚA LOCULUI

Maior IOAN TAU

Cercetarea la fața locului reprezintă un act de anchetă a cărui deosebită importanță rezidă în faptul că rezultatele sale afectează în cel mai înalt grad ansamblul măsurilor ce se iau pentru soluționarea cazului. Avînd ca scop înregistrarea ambianței cîmpului infracțional, descoperirea și ridicarea de probe și indicii care să ateste atît o activitate infracțională cît și vinovăția infractorului, modificările pe care le suferă locul faptei după efectuarea cercetării (inclusiv prin măsurile de redare în folosință a acestui loc), fac ca operațiunile de cercetare efectuate

tardiv sau greșit să nu poată fi compensate prin măsuri ulterioare.

Consecințele negative ale unei cercetări incomplete, superficiale se vor răsfrînge și asupra altor acte de anchetă, făcîndu-le fie neoperante, fie nerelevatoare pentru cauză. Dintre acestea, în primul rînd suferă expertizele, experimentele judiciare și reconstituirea.

La locul faptei, respectiv la locul producerii efectelor acțiunii criminale [1]), putîndu-se descoperi probe și indicii care să ducă la descoperirea infractorului și dovedirea activității criminale, se impune ca cercetarea să se efectueze în mod competent, cu maximă operativitate și cu cele mai adecvate mijloace tehnice care să asigure descoperirea, conservarea și fixarea probelor și indiciilor.

Mijloacele de care trebuie să dispună echipa de cercetare pot fi grupate astfel:

— mijloace de asigurare a iluminării terenului în ansamblu și în punctele concrete de cercetare;

— mijloace de descoperire, conservare, fixare și ridicare a urmelor, probelor și indiciilor materiale;

— mijloace și materiale de protecție pentru membrii echipei (salopete, cisme de protecție, aparataj de protecție pentru zone cu atmosferă infectată);

— mijloace de fixare operativă a declarațiilor martorilor (magnetofoane portative, formulare tip etc.);

— mijloace de legătură operativă între membrii echipei și, eventual, cu sediul inspectoratului de securitate (aparataj de radio-emisie – recepție).

Dintre aceste grupe de mijloace și materiale, primele trei pot fi considerate ca indispensabile pentru asigurarea operațiunilor de cercetare.

Toate mijloacele tehnice grupate pe o mașină de cercetare special echipată, permanent pregătită pentru a se deplasa la locul faptei, asigură operativitate în efectuarea cercetării, indiferent de momentul cînd se înregistrează evenimentul.

În prezent, prin grija Consiliului Securității Statului, în cadrul Direcției de anchete s-a constituit o mașină de cercetare model, dotată cu mijloace moderne de investigare a locului faptei, mașină pe care sînt grupate toate mijloacele capabile de a asigura efectuarea unei cercetări la cel mai înalt nivel.

De modul în care fiecare ofițer, membru component al echipei de cercetare, știe să facă uz de aceste mijloace depinde în cel mai mare grad descoperirea, ridicarea, fixarea și exploatarea urmelor și, implicit, elucidarea cazului. În cele ce urmează vom analiza pe scurt, pe baza unor cazuri, implicațiile justei folosiri a acestor mijloace.

MIJLOACE DE ILUMINARE A TERENULUI

În categoria acestor mijloace, în primul rînd intră un grup de reflectoare care să asigure iluminarea generală a terenului, în cazul cînd cercetarea se efectuează pe timp de noapte. În acest sens, un număr de reflectoare, existente pe mașina de cercetare, racordabile la rețeaua electrică locală sau la surse proprii de alimentare, facilitează efectuarea operativă a cercetării în multe cazuri care, în lipsa lor, ar necesita amînări pînă ce se luminează de ziuă, ceea ce, mai ales în condiții

1) Locul faptei uneori nu concordă cu locul producerii efectelor acțiunii criminale.

meteorologice neprielnice, poate avea repercusiuni negative pentru toată cercetarea. Pe de altă parte, efectuarea cercetării în condiții de iluminare necorespunzătoare nu poate să conducă decît la rezultate cel mult mediocre. În vederea iluminării generale a terenului pentru cîteva minute (timp suficient pentru executarea unor fotografii de ansamblu), se pot folosi și rachetele luminoase tip F. C. O. de 30, și în special cele de 40 m/m prevăzute cu parașută, fabricate în R. S. România și aflate în dotarea trupelor.

În afara mijloacelor de iluminare generală a terenului, fiecare membru al echipei trebuie să dispună de o lanternă puternică cu care, chiar în cazul cercetărilor făcute ziua, să se poată asigura o iluminare corespunzătoare a acelor zone care nu sînt suficient de vizibile, respectiv a acelor obiecte pe care căutarea urmelor slab vizibile sau latente presupune folosirea iluminării sub variate unghiuri de incidență.

La aceste mijloace se adaugă, de la caz la caz, surse de iluminare în ultraviolet, care permit stabilirea existenței unor urme materiale ce devin fluorescente sau își modifică culoarea în prezența radiației U. V. Descoperirea și ridicarea acestor urme, mai ales în cazul cercetării accidentelor extraordinare, suspecte de diversiune — în special incendii — poate avea un rol deosebit în rezolvarea cazului.

MIJLOACE DE DESCOPERIRE, CONSERVARE ȘI FIXARE A URMELOR

În fixarea urmelor, pe primul plan se situează mijloacele fotografice.

Fotografiile atașate la procesul verbal de cercetare la fața locului reprezintă un mijloc auxiliar deosebit de eficace de fixare a locului faptei, a obiectelor și a urmelor descoperite.

Calitățile fotografiei științifice, dintre care menționăm în primul rînd operativitatea și obiectivitatea înregistrării, își găsesc aplicabilitatea în procesul desfășurării cercetării, cu atît mai mult cu cît fotografia contribuie din plin la formarea justă a imaginii ambianței cîmpului, respectiv a obiectelor și a urmelor înregistrate și descrise în procesul-verbal.

Dacă la aceste elemente se vor adauga și calitățile filmului cinematografic, folosit mai ales pentru înregistrarea unor acțiuni în plină desfășurare — spre exemplu un incendiu în curs de dezvoltare, — aportul fotografiei în examinarea de către cei chemați a cerceta și judeca materialele referitoare la un asemenea caz devine deosebit de evident.

Avînd în vedere caracteristica majorității cazurilor anchetate de către organele de securitate, cazuri în care cercetarea la fața locului se desfășoară în obiective economice în care repunerea în funcțiune a sectorului avariat prezintă o importanță majoră, orice întîrziere soldîndu-se cu pagube deosebit de mari pentru economia națională, rezultă că echipa de cercetare trebuie să-și desfășoare astfel cercetările încît să nu împiedice realizarea acestor măsuri. În consecință cerințele cercetării trebuie să se îmbine cu cerințele de repunere grabnică în funcțiune a obiectivului avariat și, în acest sens, fotografia operativă joacă un rol deosebit.

Astfel, după o prealabilă cercetare

a ansamblului terenului, care trebuie eliberat cu precădere, se va putea permite desfășurarea măsurilor de degajare, măsuri care pe tot parcursul lor vor fi fotografiate. Fotografiile obținute în acest fel vor putea fi ulterior exploatate pentru clarificarea — recte documentarea — unor împrejurări de fapt, care altfel riscă să scape din atenția echipei, cu atît mai mult cu cît, adesea, unele aspecte existente în cîmpul infracțional nu se prezintă ca evident dependente sau contigue cu acțiunea criminală.

Nerealizarea unor fotografii asupra ansamblului cîmpului infracțional și consecințele acestui fapt asupra documentării cauzelor care au provocat evenimentul, rezultă și din cercetarea incendiului petrecut la C. I. L. Pipera-București.

In acest caz, o serie de aspecte negative — sesizarea și deplasarea cu întîrziere la locul faptei a organelor de anchetă, nerealizarea în condiții corespunzătoare a unor fotografii asupra cîmpului infracțional — au determinat o cercetare cu multe lipsuri.

Spre exemplu, în imagini nu este cuprins întregul teren al halei incendiate, din care cauză focarul nu apare în cadrul acestora.

In contrast cu o astfel de cercetare, prezentăm cazul accidentului de cale ferată petrecut în stația Gura Motrului. Pentru aceasta am selecționat din seriile de fotografii efectuate cîteva care, prin caracterul lor explicit, ilustrează modul judicios în care s-a efectuat cercetarea.

1. Fotografia unei porțiuni a garniturii accidentate, înainte de începerea degajării terenului.

2. Situația acelorași vagoane deteriorate, după o degajare sumară. (A se observa poziția osiei însemnată cu săgeată).

3. Roata cu ruptura osiei (separată la indicațiile șefului echipei în procesul degajării terenului).

4. Urmele ruperii. (Se vede fisura veche care a stat la originea accidentului).

5. Marcajul reviziei. (Se observă, consemnate pe vagonul detașat, atelierul care a efectuat revizia și data cînd s-a realizat aceasta).

Ca urmare a cercetării, atît cauzele tehnice ale accidentului cît și locul unde trebuie efectuate măsu-

Foto nr. 1

Foto nr. 2

Foto nr. 3 →

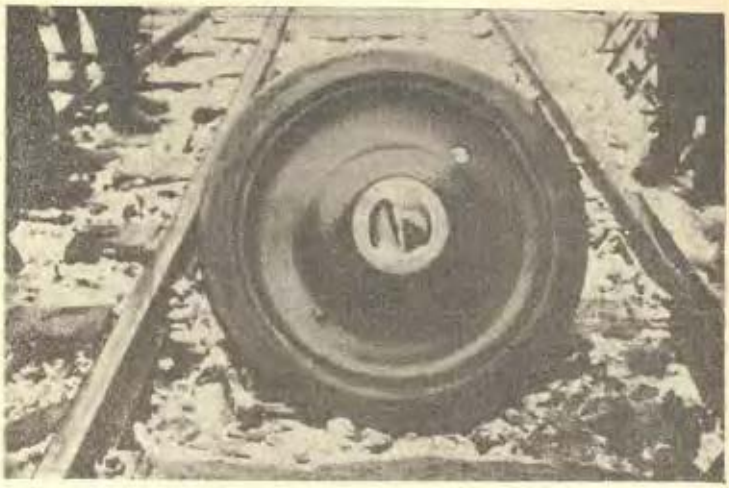

Foto nr. 4 ↓

Foto nr. 5 ↓

rile de clarificare a cazului au devenit evidente. Cercetările ulterioare, întreprinse la atelierele din Iași, au scos în evidență grave neajunsuri în muncă, datorită cărora vagoanele ieșite din reparații aveau defecțiuni ce puneau în pericol securitatea circulației.

Realizarea fotografiilor succesive despre desfășurarea unui eveniment se impune și în cazul incendiilor suspecte de diversiune, cînd echipa so-

sită la locul faptei se află în prezența focului activ. Inregistrarea fotografică (la intervale din minut în minut sau mai des, ori mai rar, în funcție de evoluția focului în diferite zone) constituie un mijloc deosebit de eficace pentru stabilirea cu precizie a evoluției focului, a măsurilor de stingere etc. cu atît mai mult cu cît, datorită rapidității evenimentelor și impresiei puternice pe care o produce asupra martorilor și chiar a membrilor echipei există mult mai multe șanse ca evenimentele să se fixeze eronat în memoria lor decît în mod real. Valoarea unor astfel de fotografii, care se pot realiza cu un număr de 2—4 aparate așezate în poziții și la distanțe convenabile, astfel încît întregul sector să fie cuprins în cîmpul de fixare a aparatelor, este cu atît mai mare cu cît în ele se înregistrează obiectiv nu numai cronologia evenimentelor ci și o serie de fapte, aparent minore, care, de obicei, scapă observației.

Astfel, în cazul unui incendiu petrecut la un combinat chimic din Ploiești, organele de securitate au efectuat mai multe fotografii asupra instalației cuprinse de flăcări și asupra primelor măsuri de degajare.

In procesul cercetării amănunțite a instalației, cauza și evoluția incendiului deveneau inexplicabile în situția în care se găseau diferitele robinete de închidere a conductelor rezervorului din care s-a scurs substanța combustibilă.

Examinîndu-se fotografiile realizate anterior, s-au constatat neconcordanțe între poziția unui robinet în timpul focului cu cea existentă pe teren.

Modificarea poziției robinetului, nefiind făcută în scopul lichidării incendiului, se impunea concluzia unei manevre intenționate, destinate a induce în eroare cercetările.

Măsurile luate pentru descoperirea celor interesați în zădărnicirea cercetării au dus la identificarea vinovatului, cu care ocazie s-a stabilit că acesta, fiind îngrijorat că va fi descoperit, a profitat de superficialitatea măsurilor de pază luate în timpul necesar răcirii instalației încinse, a pătruns în cimpul cercetării și a închis robinetul.

Fără existența acestor fotografii, realitatea locului faptei ar fi putut primi o altă interpretare iar cazul ar fi devenit greu de elucidat.

In principiu, fotografic se înregistrează :

1. Ambianța generală a locului faptei atît în sens restrîns cît și în sens larg, respectiv atît locul propriu-zis cît și împrejurimile în care este amplasat. In acest scop, se execută fotografii de orientare și fotografii schiță.

2. Evenimentele care între momentul sosirii la locul faptei și cercetarea amănunțită a terenului sînt susceptibile de a se modifica prin operațiunile ce se efectuează la locul faptei.

3. Obiectivele care ar putea servi la clarificarea cazului. Fixarea acestora vizează, pe de o parte, aspectul lor general și ambianța în care se găsesc, iar pe de altă parte, detaliile care pot fi revelatoare pentru anchetă.

4. Urmele descoperite la locul faptei.

Realizarea tuturor fotografiilor nu trebuie făcută ca un scop în sine (fapt petrecut destul de frecvent în trecut), ci ca o operațiune de mare răspundere, în care ofițerul ce conduce lucrările trebuie permanent să

aprecieze scopul documentar-probant al fiecărei imagini pe care o înregistrează, deoarece altfel se vor obține multe fotografii, al căror aport la elucidarea cazului va fi infim.

In procesul cercetării diferitelor cauze trebuie acordată o atenție egală descoperirii tuturor urmelor existente în cîmpul infracțional, deoarece uneori de găsirea unei urme depinde succesul întregii cercetări.

Astfel, în cazul tăierii unei benzi de cauciuc de la valțurile rotativei din Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, întregul tablou al locului faptei indica obligativitatea rămînerii unor amprente. In favoarea acestei teze pledau lățimea mare a benzii și jocul mare al ei, (care obligau la prinderea marginii pentru eliminarea oscilațiilor), folosirea unui cuțit cu lamă scurtă de tăiere, (ceea ce făcea ca tăierea să se facă prin mișcări multiple), precum și suprafața lucioasă a cauciucului. Calitatea de bun purtător de amprente, de altfel a fost evidențiată experimental cu ocazia măsurilor ulterioare.

Cu toate acestea, organul anunțat inițial, s-a rezumat să ia cunoștință de fapt și a dispus refacerea benzii fără a căuta și ridica amprentele infractorului. Datorită acestei atitudini de superficialitate condamnabilă, cazul nu a putut fi elucidat.

Spre deosebire de o astfel de atitudine, în cazul unei cercetări făcute în Institutul de seruri și vaccinuri Pasteur din București, unde un infractor necunoscut a scos din funcțiune incubatoarele electrice, în care se clocoau 8000 de ouă pentru prepararea vaccinului contra pestei, cercetarea a relevat pe ștecărul scos din priză amprente provenite cert de la infractor. Acestea constituiau singura urmă care putea duce la infractor, situație specifică acelor cazuri care, prin simplitatea execuției, nu impun manopere multiple, și, implicit, se materializează în urme reduse ca număr [1]).

Ridicarea urmelor în procesul cercetării nu trebuie privită ca o sarcină în sine. Totuși, au existat situații în care cercetarea, deși a dus la descoperirea de urme, ulterior nu au fost luate măsuri îndreptate spre exploatarea lor.

Astfel, în cazul unor repetate acte suspecte de diversiune petrecute în cadrul Combinatului de mase plastice Iași, care au constat în introducerea de piese metalice în agregate, cercetarea s-a soldat cu obținerea unei amprente digitale, provenită în mod cert de la infractor. Cu toate acestea, măsurile de obținere a materialului de comparație au fost tergiversate în mod cu totul nejustificat, astfel încît o serie de persoane care ar fi fost pretabile la comiterea faptei au plecat din uzină, iar altele care au lucrat în secție nici nu au fost identificate. Comparațiile făcute pe materialul probator fragmentar nu au dat rezultate, cazul rămînînd nerezolvat de ani de zile.

MIJLOACE ȘI MATERIALE DE PROTECȚIE PENTRU MEMBRII ECHIPEI

Existența echipamentului de protecție trebuie privită ca o condiție majoră pentru succesul cercetării, mai ales în cazurile de accidente extraordinare, suspecte de diversiune. Echipamentul de protecție are în primul rînd rolul de a degreva pe

[1]) Între data redactării articolului și publicarea lui, autorul faptei a fost identificat. (Nota redacției).

membrii echipei de orice alte griji străine de interesele cercetării, dîndu-le posibilitatea de a pătrunde în acele zone în care riscurile deteriorării hainelor sau al expunerii la traumatisme diferite ar determina — fie chiar și involuntar — rețineri și implicit, o cercetare superficială.

Pentru a ilustra necesitatea acestor mijloace citām cazul exploziei de la Uzina Policolor București, unde zona cercetării a fost inundată de acid sulfuric. In astfel de împrejurări, fără echipament necesar de protecție, cercetarea nu poate fi concepută.

De asemenea, în cazul exploziilor în mine cercetarea trebuie să se efectueze într-un mediu toxic bogat în oxid și bioxid de carbon. Astfel de cercetări reclamă folosirea aparatelor izolante cu rezervă de oxigen a căror folosire presupune un anumit antrenament și o anumită pricepere. In caz contrar ofițerii care efectuează cercetarea pot suferi consecințele inhalării gazelor respective.

MIJLOACE DE ÎNREGISTRARE A DECLARAȚIILOR MARTORILOR

Dintre mijloacele de fixare a declarațiilor martorilor ne vom opri asupra înregistrării pe bandă de magnetofon.

Magnetofonul portativ prezintă pentru organele care efectuează cercetarea la fața locului următoarele avantaje :

— operativitate maximă în ascultare ;

— obiectivitate în fixare ;

— posibilitatea de reanalizare completă a declarațiilor, ori de cîte ori este necesar, cu care ocazie se vor putea reține acele aspecte importante pentru cauză ce nu au fost remarcate în fazele incipiente ale cercetării, nesugerînd o evidentă relație cu cazul ;

— posibilitatea de a analiza însuși modul de expunere, intonația martorului, elemente ce uneori pot conduce spre lămurirea unor aspecte esențiale ;

— posibilitatea de a fixa în procesul-verbal cuvînt cu cuvînt declarația martorului, ceea ce exclude alterările involuntare, specifice consemnărilor actuale.

Din experiența de scurtă durată a organelor de securitate care au fost dotate în ultima perioadă cu magnetofoane portative rezultă că timpul de ascultare se reduce de aproximativ 10 ori față de vechiul sistem. Aceeași experiență confirmă nu numai operativitatea sistemului, ci și implicațiile de ordin tactic al ascultării, prin imprimare pe bandă.

In articolul de față am abordat doar cîteva aspecte legate de folosirea mijloacelor de care trebuie să dispună echipa în cercetarea la fața locului. Atenția specială acordată mijloacelor de fixare a locului infracțiunii rezultă din faptul că, la început și chiar pe parcursul cercetării, doar în cazuri excepționale totul se prezintă clar, lămurit. In majoritatea cazurilor cercetarea merge pe un teren nesigur, unde fiecare aspect, aparent minor, poate căpăta ulterior semnificații majore ; or, succesul cercetării depinde de descoperirea și fixarea acestor elemente.

Dacă buna desfășurare a cercetării este condiționată de existența mijloacelor tehnice, nu-i mai puțin adevărat că mijloacele tehnice, singure, nu pot rezolva cazul. Succesul acțiunii este în primul rînd determinat, de gradul de pregătire a fiecărui ofițer.

DISCERNAMÎNT ÎN EFECTUAREA AVERTIZARILOR

Colonel GH. ALEXANDRESCU

Stricta respectare și neabătuta aplicare a legilor constituie, în procesul dezvoltării societății noastre, o necesitate obiectivă, ideea de supremație și obligativitate a legii pentru toate organele de stat și organizațiile obștești, pentru funcționari și ceilalți cetățeni fiind ridicată la rangul unui principiu constituțional.

Atît la Plenara Comitetului Central al P.C.R. din 26—27 iunie 1967, cît și la Plenara Comitetului Central al P. C. R. din 22—25 aprilie a. c. s-a reafirmat cu tărie imperativul respectării riguroase a legilor în înfăptuirea principiilor democratismului, căci, în concepția partidului nostru, întărirea legalității constituie o cerință indispensabilă pentru adîncirea democrației socialiste, pentru manifestarea multilaterală a personalității umane, pentru deplina valorificare a imensului potențial creator al poporului.

În cadrul consfătuirii din luna iulie 1967, activul de bază al securității statului a dezbătut pe larg, în lumina hotărîrilor Plenarei Comitetului Central al P. C. R. din 26—27 iunie 1967, principalele probleme ale activității desfășurate pînă la acea dată, precum și sarcinile sale de viitor.

Cu acest prilej tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că : „... în activitatea organelor de securitate a lipsit uneori discernămîntul politic, nu s-a făcut distincție între activitatea dușmănoasă îndreptată împotriva cuceririlor revoluționare ale poporului și unele manifestări legate de procesul firesc de transformare a conștiinței și a modului de a gîndi al oamenilor. Din această cauză s-au comis unele abuzuri și încălcări ale legalității socialiste, au fost luate împotriva unor cetățeni, măsuri care nu au fost justificate de actele și manifestările lor... a existat în trecut tendința, și din păcate nu a dispărut cu desăvîrșire, de a privi cu suspiciune sau de a considera chiar manifestare dușmănoasă orice critică la adresa nea-

junsurilor existente în diferite sectoare de activitate".

Orientarea dată de către partid obligă la menținerea unei înalte vigilențe revoluționare, la mult discernămînt politic și răspundere personală pentru a se putea deosebi elementele dușmănoase de persoanele care-și manifestă anumite nemulțumiri și nu pun în pericol securitatea statului.

Desprinzînd din neajunsurile manifestate învățămintele care s-au impus, Consiliul Securității Statului a întreprins o serie de măsuri printre care și unele menite să imprime muncii de anchetă un conținut care să concorde cu indicațiile și sarcinile trasate de partid. O importanță deosebită prezintă în acest sens orientarea dată în munca de anchetă prin proiectul de Directivă elaborat de către Consiliul Securității Statului.

Ca urmare a acestui fapt, în activitatea noastră s-au obținut rezultate bune.

Spre exemplu, în majoritatea cazurilor în care au fost luate măsuri de arestare, demascare și avertizare inspectoratele județene de securitate s-au orientat just, au respectat cu strictețe legile, ordinele și directivele Consiliului Securității Statului.

Cu toate acestea, s-a constatat că în unele inspectorate mai sînt ofițeri care, în activitatea lor, nu aplică întocmai prevederile noilor documente.

De curînd, potrivit ordinului tovarășului Președinte al Consiliului Securității Statului, Direcția de Anchete Penale a efectuat unele verificări la inspectoratele județene de securitate Bacău, Brăila, Cluj, Buzău, Dîmbovița, Dolj, Galați, Gorj, Prahova, Suceava și Vrancea, cu care ocazie s-au constatat în activitatea acestora o serie de deficiențe.

De pildă, deși în repetate rînduri s-a precizat că nu orice nemulțumire trebuie etichetată drept manifestare dușmănoasă, totuși, la unele inspectorate, nu s-a ținut seama de această indicație.

Astfel, Inspectoratul județean de securitate Buzău a avertizat la 12 februarie 1968 pe cetățeanul Pavel Benone, țăran cooperator, în vîrstă de 63 ani, fost membru P. N. Ț., fără antecedente penale, deoarece acesta, fiind bolnav (a decedat după o lună de la avertizare), și-a exprimat nemulțumirea împotriva președintelui C. A. P., pentru că nu i-a dat o muncă corespunzătoare capacității lui.

Avertizări similare a efectuat și Inspectoratul județean de securitate Dîmbovița. De exemplu, la data de 24 aprilie 1968 a fost avertizat Anton Mănoiu, în vîrstă de 45 ani, muncitor necalificat, fost legionar, fără antecedente penale, pentru faptul că, în discuțiile cu informatorii, el a criticat unele stări de lucruri necorespunzătoare de la locul de muncă (Uzinele Doicești) precum și din C. A. P., cu toate că în alte discuții, în care fuseseră abordate probleme politice, el făcuse aprecieri elogioase despre regimul nostru.

De asemenea, la data de 25 aprilie 1968 a fost avertizat Gheorghe Bădoiu, în vîrstă de 53 ani, preot, fost legionar pentru că față de informatori a afirmat că nu-i ajunge salariul, și pentru că a criticat pe unii profesori de la liceul din Găești, care dau note mici elevilor pentru a-i determina pe părinții acestora să le facă cadouri.

Inspectoratul de securitate Suceava a avertizat pe numitul Nicolae Norocel, pentru că acesta a audiat slujbe religioase la postul de radio „Vocea Americii".

În unele comune au fost avertizate persoane pentru fapte care nu erau de competența organelor de securitate.

Spre exemplu, Inspectoratul de securitate județean Vrancea a avertizat la 23 martie 1968 pe numitul Dumitru Focșa, în vîrstă de 40 ani, muncitor la C. F. R., fără antecedente penale, pentru neglijență în serviciu, deoarece, neverificînd tampoanele unui vagon, unul dintre acestea a căzut pe linie, avariind ușor o locomotivă Diesel.

Cu ocazia verificărilor s-a mai constatat că Inspectoratul județean de securitate Cluj, la data de 1 aprilie 1968, a avertizat pe Iov Somesfaleav, în vîrstă de 24 ani, fără ocupație, pentru că față de un informator a afirmat că în perioada cît ar fi urmat o școală de rabini în București, ar fi furnizat informații unor diplomați izraelieni, în schimbul unor sume de bani. La dosarul acțiunii informative exista însă un raport de expertiză medico-psihiatrică, din care reieșea că susnumitul suferă de schizofrenie. Această avertizare este nejustificată pentru că ea contravine normelor legale, și în special ordinelor și instrucțiunilor cu privire la munca de securitate.

Unii ofițeri, pentru a putea obține aprobarea luării măsurii de avertizare, au recurs la denaturarea adevărului, întocmind referate în care au trecut aspecte ireale, în scopul încheierii acțiunii informative cu rezultate pozitive.

De exemplu, la 10 aprilie 1968, șeful Inspectoratului de securitate Brăila a aprobat avertizarea numitului Manole Stoica pe baza referatului prezentat de ofițerul Vartolomeu Policard, în care se menționa că cetățeanul respectiv, în discuțiile pe care le poartă, preconizează schimbarea regimului, și afirmă că își va primi înapoi pămîntul cu care a intrat în C. A. P.

În realitate, din materialul dosarului rezultă că Manole Stoica nu și-a manifestat niciodată dorința schimbării regimului, ci a afirmat că ar fi posibil ca să se redea pămîntul țăranilor apți de muncă. În repetate rînduri, el a făcut aprecieri pozitive referitoare la politica internă și externă a partidului și statului nostru.

De asemenea, la data de 8 martie 1968, șeful Inspectoratului de securitate Prahova a aprobat propunerea făcută de ofițerul Gheorghe Badea pentru avertizarea numitului Florea Păun, de 64 ani, fost membru P.N.Ț., țăran cooperator, întrucît acesta ar fi adus injurii și calomnii la adresa conducerii C. A. P.

Din studiul materialelor de la dosar s-a desprins faptul că Florea Păun apreciază pozitiv măsurile luate de către organele centrale, însă este nemulțumit că aceste măsuri nu sînt respectate de conducerea C.A.P.

Din cele relatate rezultă că, la unele inspectorate județene de securitate, nu au fost luate toate măsurile pentru aplicarea indicațiilor date de către conducerea de partid și nu se respectă întrutotul prevederile proiectului de Directivă al Consiliului Securității Statului.

Este necesar ca în toate aceste inspectorate să se organizeze studierea temeinică a legislației penale, a ordinelor și instrucțiunilor Consiliului Securității Statului, pentru ca în scurt timp activitatea informativă și de anchetă să poată fi ridicată pe o treaptă superioară, la nivelul cerințelor actuale.

Maior PETRE PUNCESCU

DOTAREA CU MIJLOACE TEHNICE ȘI FOLOSIREA LOR MAI ACTIVĂ, PROBLEMĂ DE MARE ACTUALITATE

Studiind publicațiile de specialitate ajungi la constatarea că ceea ce acum cîțiva ani în tehnică părea de domeniul fanteziei sau realizabil la nivelul anului 2.000 începe să devină realitate, unele momente fiind deja depășite cu aproape o jumătate de secol.

Pătrunzînd în tainele acestor realizări, nu trebuie să ne îndepărtăm de realitate, deoarece unele pot să rămînă numai idei înserate într-un articol al unei publicații, fie pentru a face senzație, fie pentru a demonstra ajungerea la un anumit nivel care însă, de fapt nu este atins.

Se pare că realizările în domeniul mijloacelor de ascultare sînt spectaculoase, dar cu greu se poate spune că tot ce se publică este o realitate. Ca să ai certitudinea existenței lor trebuie să le vezi chiar în funcțiune. Numai astfel se va putea aprecia randamentul și utilitatea lor.

Cu cîțiva ani în urmă am citit un articol în care se vorbea despre un tehnician fotograf care a confecționat un obiectiv sub forma unei emisfere. Fotografiile realizate au fost cît se poate de amuzante dar și interesante. Văzînd recent un aparat foto, la expoziția organizată de Direcția VIII-a, cu posibilități de a lua fotografii lateral, mă gîndeam cît de utilă ar fi în munca de filaj și în alte acțiuni ale noastre ideea sau realizarea tehnicianului fotograf cu obiectivul sub forma unei emisfere, rămînînd să fie perfecționat pentru a elimina deformările.

Am studiat recent o comunicare din care rezultă că în Franța s-a construit o baterie destinată alimentării cu curent electric a aparatelor pentru hipoacuzici. Are diametrul de 5 mm și înălțimea de 2,5 mm, cu o durată de funcționare de 30 de ore. Deși dimensiunile sale sînt cam mari față de cele pe care le-ar reclama o eventuală folosire în cadrul

activității informative, totuși, dată fiind durata ei mare de funcționare, consider că includerea sa printre piesele ce ar putea fi utilizate în domeniul mijloacelor de ascultare ar fi binevenită.

Societatea „Elliat Automation Company" din Anglia a construit o ureche electronică cu care se pot detecta vehicule și oameni la o distanță pînă la 15 km, pe baza unor detectori de vibrații ale solului. Cu aceste instalații se pot deosebi pașii unei ființe umane de cei ai animalelor sau vibrațiile produse de o mașină cu pneuri de cele provocate de o mașină cu șenile.

Serviciile de spionaj sînt interesate să folosească realizările tehnice în activitatea de culegere de informații. Este cunoscut că, în materie de spionaj, rolul cel mai important îl joacă agentul. Dar practica a dovedit că un agent bine dotat cu mijloace tehnice își poate realiza cu maximum de randament sarcinile, și cu cît mai puține riscuri.

Privite prin prisma celor spuse pînă aci, ochiul de sticlă cu un microaparat de fotografiat în el, substanțele paralizante la o simplă atingere, otrăvurile fără urme, emițătoarele minuscule, de mărimea unei bucăți de zahăr cubic, sau sub forma unui nasture de cămașă, a unei brățări de ceas, a unui ac de cravată, unghii artificiale, etc. ne apar acum ca depășite. Electronica a avansat într-atît încît realizările obținute par uneori de domeniul fantasticului.

Tehnica a realizat emițătoare care constau din cîteva fire metalice țesute în haina purtătorului și nu este greu să ne îmbrăcăm cu o asemenea haină la nevoie sau să fim îmbrăcați fără să ne dăm seama; se folosesc sisteme de interceptare directă, care se autodistrug și astfel nu pot fi descoperite cu mijloace tehnice obișnuite; au fost construite dispozitive care pot să intercepteze convorbirile telefonice prin inducție, evitîndu-se în felul acesta contactul direct cu rețeaua telefonică.

În folosirea mijloacelor de ascultare firele au creat de multe ori neplăceri, ele putînd fi ușor detectate. Pentru a se evita legăturile prin fire, microfoanele sînt legate de postul de ascultare prin conductoare invizibile (dungi de vopsea ce alcătuiesc adevărate circuite pe pereții camerelor celor care sînt supravegheați).

Avansul tehnicii este uimitor dacă avem în vedere faptul că un milimetru pătrat, adică suprafața unui vîrf de ac poate cuprinde 1.000 de cărți a cîte 500 de pagini fiecare, folosind scrierea cu un creion electronic. În felul acesta o foaie de hîrtie obișnuită (20.000 mm^2) poate cuprinde 20 de milioane de cărți. Astfel un agent ar putea transporta cu el biblioteci întregi de materiale care interesează serviciile de spionaj.

Cu un dispozitiv prevăzut cu laser, fixat pe fereastra închisă a unei clădiri în care are loc o discuție ori se ține o ședință, se poate asculta tot ce se vorbește înăuntru. Cu ajutorul laserului, ca și cu razele infraroșii, se poate realiza cu ușurință citirea unor documente în întuneric, fără ca aceasta să atragă atenția.

Recent s-a realizat fotografierea unui om cu ajutorul laserului la o distanță de 13 km. De aceea nu trebuie să neglijăm realizările obținute în arta fotografică și posibilitățile folosirii lor în culegerea de informații.

Agenții serviciilor de spionaj sînt bine aleși și temeinic pregătiți.

Cu toate acestea fiecare serviciu de spionaj și-a pus problema eliminării posibilităților de a se obține documente compromițătoare de către organele de contraspionaj străine asupra agenților săi. S-a apelat atunci la memorie și la tehnică. Cu toate lipsurile ei, memoria este foarte bună în această materie și se înțelege de ce. Dar oricît de bună memorie ar avea un agent, el trebuie s-o susțină cît de cît cu însemnări. Aci trebuie să intervină din partea adversarului aparatura optică, filmarea, televiziunea etc.

Trebuie să recunoaștem că noi facem prea puțin în acest sens. Chiar și numai demonstrativ unele organe de contraspionaj din țările socialiste ne-au arătat posibilitatea folosirii televiziunii în filaj instalată pe autoturisme. Americanii și sovieticii folosesc de multă vreme televiziunea fie pe mașini, fie prin posturi fixe în sectoare și locuri care interesează.

Gama de aparate și posibilități este inepuizabilă. Totul depinde de modul cum privim problema la un moment dat: cum folosim ce a realizat și realizează știința. Noi putem să avem în depozite aparate ultramoderne și să ne mîndrim cu ele, dar dacă nu le folosim, pe scară largă, în munca de descoperire a spionilor și de contracarare a acțiunilor serviciilor de spionaj străine, nu au nici o valoare.

La noi, pînă la înființarea Consiliului Securității Statului, utilizarea mijloacelor tehnice în munca informativ-operativă era privită cu multă neîncredere și se mergea pe restrîngerea folosirii lor, încît în această perioadă mulți ofițeri se abțineau să mai facă propuneri de rezolvarea anumitor probleme ale muncii cu ajutorul acestora. Nu puține au fost cazurile cînd ofițerii erau etichetați neputincioși atunci cînd propuneau folosirea T.O., deși se spunea că trebuie să lucrăm științific, combativ etc. Această tendință a mers pînă acolo încît folosirea T. O. era considerată ca o acțiune foarte secretă, chiar și față de ofițerii de securitate din aparatul informativ.

Tehnica operativă era considerată un fel de „tabu", ceea ce a creat, așa cum s-a arătat, o serie de rețineri în folosirea ei. Nu consider că trebuie folosite excesiv mijloacele de ascultare, dar este însă necesară o îmbinare mai activă a muncii informative cu tehnica operativă. Ceea ce avem în dotare și poate fi folosit nu ar trebui să mai constituie un secret pentru nici un ofițer din aparatul informativ-operativ. Este o greșeală că ofițerii de securitate din aparatul informativ-operativ nu cunosc cum arată aparatele pe care le folosim și cele pe care le întrebuințează adversarul.

Multă vreme direcțiile centrale care erau chemate să-și dea avizul în instalarea T.O. au privit cu rezervă propunerile care se făceau în acest sens.

Propun să se renunțe la centralizarea excesivă a dreptului de avizare, deoarece și inspectoratele județene de securitate, sînt în măsură acum să-și asume răspunderea pentru asemenea lucrări. Dînd împuterniciri largi inspectorilor șefi de a aproba folosirea T. O., se va mări operativitatea în lucrări și eficiența folosirii acestor mijloace. Consider că nu numai direcțiile centrale trebuie să aibă acces la posibilitățile de care dispune Direcția generală tehnico-operativă

pe linia mijloacelor de ascultare. Dacă inspectoratele de securitate ar fi dotate cu aparatură T. O. cît mai variată, care să poată fi folosită la nevoie, am avea numai de cîștigat. Dotarea pe această linie, după părerea mea, ar trebui să facă obiectul unei preocupări deosebite. În Occident și în unele țări socialiste se lucrează cu aparatură ultramodernă, în timp ce unii dintre ofițerii noștri abia în toamna anului 1967 au văzut cum arată un emițător-șipcă, un emițător-stilou, un aparat de fotografiat automat sau dispozitive video cu și fără raze infraroșii.

S-a pus problema că unele emițătoare minuscule care pot fi procurate din Occident nu durează decît cîteva ore. Cu nimic nu ne-ar încurca dacă, atîta cît durează, le-am întrebuința.

Este clar că toți se feresc de a folosi burghiul care face mare zgomot la instalarea mijloacelor tehnice I. C. O. și nu este de mirare că din cauza lui s-au produs unele desconspirări. Ar trebui insistat pe linia de a se obține burghiul cu diamant despre care s-a vorbit la o convocare, sau dacă nu, cel puțin să se reușească să fie văzut de specialiștii noștri ca să se încerce confecționarea lui în țară. Poate ar trebui să ne gîndim și noi mai mult la confecționarea acestui burghiu și fără să-l vedem : pentru un specialist de multe ori este suficientă numai ideea.

După părerea mea, D.G.I.E. poate face mult pe linia dotării noastre cu aparatură ultramodernă. Dacă nu putem să o achiziționăm direct, să găsim alte modalități de a obține asemenea aparatură sau cel puțin cîte un exemplar care, după aceea, să poată fi confecționat în țară.

La întîlniri cu unii informatori mai valoroși din interior sau cu cei din exterior, am putea să folosim mai activ emițătoare cu magnetofoane minuscule, ce pot ușura munca ofițerului și scurta întîlnirile, care uneori, răpesc mult timp cu scrierea materialului. De asemenea, acestea ar putea fi folosite cu succes în cadrul anchetei, filajului etc.

Dotarea inspectoratelor județene de securitate cu mijloace de ascultare s-ar înscrie pe linia indicațiilor date de Consiliul Securității Statului la convocarea cu activul de bază din luna mai 1968.

Ar fi util ca ofițerii și subofițerii care lucrează pe linia Direcției a VIII-a în cadrul inspectoratelor de securitate să fie școlarizați, astfel încît să poată face singuri lucrări de instalare a mijloacelor de ascultare și numai în cazuri deosebite să intervină direcția centrală. Ar trebui instruiți unii ofițeri pentru a cunoaște să deschidă broaște și lacăte mai dificile.

În condițiile actuale, este necesară folosirea pe scară largă, pe lîngă informatori, a mijloacelor tehnice, cu ajutorul cărora putem documenta activitatea agenților serviciilor de spionaj prin fotografieri, filmări, înregistrări pe bandă, depistarea scrisului ascuns etc.

Dacă vom milita pentru aceasta, vom obține rezultatele așteptate în rezolvarea sarcinilor care ne revin. De mare importanță este acum dotarea noastră cu mijloace de ascultare și alte mijloace tehnice. Dar pînă cînd aceasta se va realiza, trebuie create din partea Direcției generale tehnico-operative condiții mai bune de folosire a mijloacelor tehnice deja existente.

APARATE DE RADIO-EMISIE FOLOSITE IN MUNCA T.O. PROCEDEE ŞI MIJLOACE DE BRUIERE ŞI DETECTARE A ACESTORA

Maior ing. NICOLAE ŞTEFĂNESCU

DEZVOLTAREA impetuoasă, în ultimul deceniu, a electronicii a făcut posibile, printre altele, şi perfecţionarea şi miniaturizarea aparaturii tehnice folosită în munca de securitate, găsindu-se în acelaşi timp noi domenii de aplicaţie.

In cadrul aparaturii electronice folosită în munca informativ-operativă, mijloacele radio ocupă un loc important. In materialul de faţă ne vom referi numai la acea aparatură care se poate folosi în lucrări T. O. pentru interceptarea convorbirilor, urmînd ca în numerele viitoare ale buletinului să abordăm şi alte domenii de folosire a aparaturii de radio-emisie-recepţie.

După cum se ştie, mijloacele radio sînt compuse din emiţătoare şi din receptoare de o gamă foarte variată.

Faţă de mijloacele de comunicaţii cu fir, mijloacele radio au marele avantaj că nu necesită nici o legătură fizică între emisie şi recepţie şi deci stabilirea unei comunicaţii între două puncte se poate face într-un timp foarte scurt. O dată instalată aparatura de emisie-recepţie, legătura are loc instantaneu, prin simpla punere în funcţiune a emiţătorului.

Mijloacele radio au însă și un mare dezavantaj, și anume acela că undele emise de un emițător pot fi recepționate de orice receptor ale cărui caracteristici sînt asemănătoare cu ale noastre, iar cîteodată, în anumite condiții, și de receptoare obișnuite de radiodifuziune. Pe lîngă aceasta, mai trebuie amintit și faptul că emițătorii pot fi descoperiți, determinîndu-se locul unde sînt montați, prin folosirea de aparatură special construită în acest scop.

Mijloace radio folosite în lucrări T. O.

In lucrările de T. O. ale organelor noastre, legăturile radio, se folosesc în următoarele cazuri :

— pentru interceptarea discuțiilor care au loc în locuințe, birouri, restaurante, parcuri, autoturisme etc. ;

— pentru acționarea de la distanță (radio-comandă) a emițătorilor sau a aparatelor de fotografiat montate în lucrări ;

— pentru transmiterea de informații în cazul unor legături impersonale ;

— pentru paza conspirată a anumitor locuri (semnalizare și alarmare).

Pentru ascultarea unei discuții, dintre două sau mai multe persoane, se montează în apropiere un emițător de construcție specială.

Caracteristic acestor emițătoare este faptul că sînt de dimensiuni mici și deci pot fi camuflate cu ușurință, sînt de mică putere și, în consecință, au o bătaie redusă (aproximativ o sută de metri).

După modul de alimentare, emițătoarele de interceptare se împart în două categorii, și anume : emițătoare la baterie și emițătoare la rețea.

Emițătoarele la baterie avînd alimentare autonomă (bateriile), se pot camufla ușor și într-un timp scurt. Uneori acestea pot fi plasate chiar în prezența persoanelor pe care dorim să le ascultăm. Au însă dezavantajul că durata lor de funcționare este limitată, datorită descărcării bateriilor.

Emițătoarele la rețea au un timp de funcționare mult mai mare (practic durează cîțiva ani) dar prezintă dezavantajul că sînt legate prin fir de rețeaua electrică, din care cauză, pentru montarea și mascarea lor, sînt necesare lucrări de tehnică-operativă.

Datorită caracteristicilor pe care le prezintă, emițătoarele la baterie se folosesc atunci cînd convorbirile ce trebuie interceptate nu durează mai mult de cîteva ore sau cînd nu există timpul necesar pentru montarea emițătoarelor la rețea. Ele se folosesc în locuințe, restaurante, parcuri etc.

Emițătoarele la rețea se folosesc pentru ascultarea discuțiilor ce au loc în locuințe sau birouri, montarea lor fiind însă condiționată de existența rețelei electrice.

★

Pentru lucrările T. O. există în dotare două tipuri de emițătoare la baterie : un emițător de putere medie, tip OLT (foto nr. 1) și un emițător de putere mică, tip „Mini-Spion" (foto nr. 2).

Emițătorul la baterie OLT are dimensiunile 12×14×47 mm (cam cît o treime dintr-o cutie de chibrituri). Pentru funcționarea lui este nevoie de 5 baterii cu mercur sau acumu-

latori de dimensiuni mici. Durata de funcționare a emițătorului depinde de tipul bateriilor folosite, ea va-

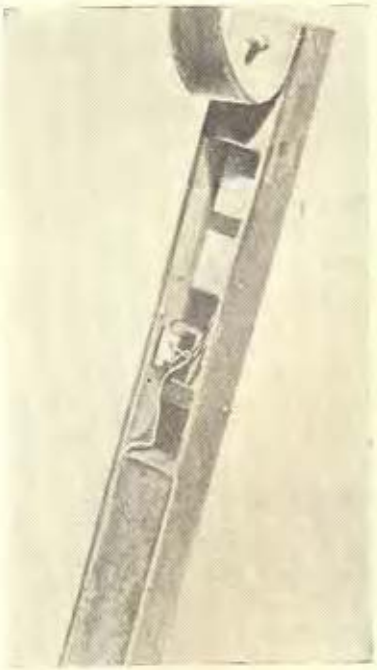

Foto nr. 1 Emițător la baterie tip OLT, camuflat într-o șipcă

riind între 8 ore (în cazul folosirii unor acumulatori reîncărcabili), și 9 zile (în cazul folosirii unor baterii uscate de diverse mărimi). Menționăm că mărirea duratei de funcționare prin întrebuințarea unor baterii de capacitate sporită duce la mărirea dimensiunilor completului.

Emițătoarele de acest fel se pot camufla în diverse obiecte cum sînt: șipcile, scrumierele, servietele, valizele, portmoneele, lămpile de birou etc.

Bătaia acestui emițător este de aproximativ 200 m într-un parc și de 50—100 m pe străzile cu clădiri. Se observă că bătaia diferă foarte mult, în funcție de obstacolele pe care le întîlnesc undele electromagnetice în calea lor precum și de poziția antenei.

Emițătorul miniatură, de tip „Mini-Spion", este destinat camuflării în obiectele mici care se găsesc de obicei asupra unui om sau pe un birou, cum sînt: stilourile, cravatele (în nodurile acestora), cutiile de chibrituri (acestea fiind umplute pe jumătate cu bețe), port-țigarete etc. Aceste emițătoare datorită faptului că pot fi montate în diferite obiecte de folosință personală, sînt indicate pentru dotarea informatorilor.

Emițătorul are dimensiuni foarte mici, fiind alimentat cu două baterii cu mercur tip RM 575, care, îm-

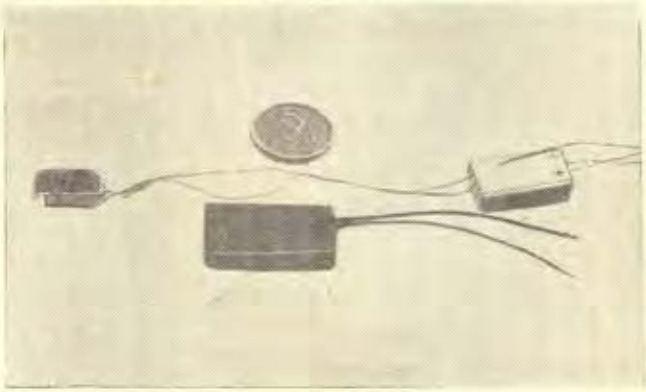

Foto nr. 2

Emițătorul de mică putere „Mini-Spion". Emițătorul se află în dreapta, bateria la mijloc și microfonul la stînga

preună, ocupă un loc mai mic decît o bucată de zahăr. Avînd o bătaie mult mai mică decît cea a emițătorului precedent (30—40 m în aer liber iar într-o clădire și mai puțin), acest tip de emițător nu s-a extins. Menționăm că tipurile „Mini-Spion", care sînt descrise în unele reviste și publicații și care au fost probate de noi în diverse ocazii, pe lîngă inconvenientele relatate mai sus nu sînt nici stabile, necesitînd un acord repetat al receptorului. De asemenea, ele necesită o plasare în imediata apropiere a celor care trebuie interceptați.

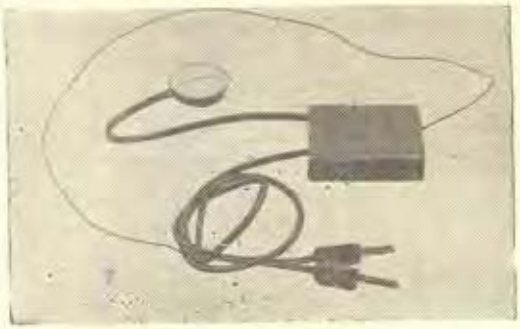

Foto nr. 3
Emițătorul la rețea tip VOINA—S.

Emițătorul la rețea tip Voina-S. (foto nr. 3), care va intra în dotare anul acesta, este ceva mai mare decît o cutie de chibrituri. Avînd o putere sporită față de emițătoarele la baterie, are și o bătaie mai mare (400 m în cîmp deschis și 100—200 m în localități). Consumul din rețea este de circa 0,5 W ceea ce permite conectarea unuia sau mai multor emițătoare de acest fel la rețeaua electrică dintr-o locuință fără a se observa consumul respectiv la contorul electric.

Aceste emițătoare sînt echipate cu tranzistori moderni, cu siliciu, care pe lîngă dimensiunile lor reduse sînt foarte stabili în funcționare. Calitatea audițiilor este foarte bună, acest lucru datorîndu-se în parte și folosirii modulației de frecvență. Gama de lucru este cuprinsă în afara benzii de U. U. S. de radiodifuziune, într-o bandă de frecvență alocată special în acest scop.

Recepționarea emisiunilor

Pentru recepționarea emisiunilor acestor tipuri de emițătoare se folosesc receptoare speciale, complet tranzistorizate cu înalte performanțe tehnice. Ele sînt construite în trei variante, pentru a satisface toate necesitățile care au reieșit din munca tehnico-operativă.

— Receptorul tip 302 se montează într-o cutie terminală telefonică, în apropierea clădirii în care se află elementul urmărit, fiind legat printr-o linie telefonică cu centrala de ascultare. Prin această linie receptorul este alimentat și telecomandat de la centrală, putînd fi trecut cu ușurință de pe un emițător pe altul. Tot pe această linie se face la centrală ascultarea posturilor de emisie, convorbirile respective putînd fi chiar înregistrate pe bandă de magnetofon.

— Receptorul tip 310 este atașat

la un magnetofon portabil, din a cărui baterie se și alimentează. El se montează într-o servietă, fiind destinat interceptării emițătoarelor la baterie camuflate în obiecte care au bătaie redusă. Cel însărcinat cu urmărirea elementului se poate apropia de acesta pînă la o distanță convenabilă — în funcție de specificul respectiv — astfel ca receptorul (servieta) să intre în zona de bătaie a emițătorului (aflat într-un restaurant, parc, cameră de hotel etc.). Acest receptor permite înregistrarea convorbirilor în mod automat, fără a fi necesară prezența unui operator.

— Receptorul tip 311 este portabil, cu alimentare universală fie din rețeaua electrică, fie din baterie de acumulatori încorporată. Se folosește la ascultarea din locuințe, de la bordul unui autoturism sau din orice alt loc, putînd fi cuplat după nevoie la un magnetofon sau la o pereche de căști.

Din punct de vedere al performanțelor tehnice toate aceste trei variante sînt identice, deosebindu-se doar de receptoarele de uz casnic prin aceea că au alți parametri.

Astfel, ele recepționează gama de frecvență de U.U.S. special alocată pentru „T.O" : au sensibilitatea mult mărită pentru a crește raza de acțiune a unei astfel de instalații și au montate cîte un dispozitiv de control al frecvenței care realizează menținerea automată pe postul fixat pentru recepție.

Un asemenea receptor are aproximativ mărimea unei cărți de format redus.

Foto nr. 4

Receptorul universal tip 311. Funcționează la baterie sau la rețea prin intermediul unui redresor separat

Comanda prin radio

Comanda prin radio se utilizează în multe domenii ale tehnicii pentru transmiterea la diferite distanțe — fără o legătură fizică — a unor comenzi, în scopul manevrării unor aparate sau mecanisme.

Introducerea radio-comenzii în munca de tehnică operativă face posibilă folosirea emițătorilor atît timp cît este nevoie, prelungindu-se astfel durata de funcționare a emițătorilor la baterie. Totodată se realizează o mai mare siguranță în funcționare, emițătoarele nelucrînd în regim permanent și se asigură în

mare măsură securitatea acestora, ele putînd fi oprite imediat ce se constată că sînt căutate cu aparatură specială de depistare.

De aceea, folosirea acestui tip de instalație — care e mult mai complicată decît cea folosită pentru emisia-recepția obișnuită — este indicată în acele locuri unde există pericolul „căutării" emițătorilor clandestini sau unde schimbarea repetată a bateriilor nu e posibilă.

Pornirea și oprirea de la distanță a unui emițător la baterie sau rețea, se fac cu un receptor de telecomandă de dimensiuni reduse, montat în obiectiv, lîngă emițător și un emițător de comandă portabil sau fix, care acționează receptorul.

În prezent se lucrează la realizarea unei aparaturi noi de radiocomandă, care va avea performanțe mult mai bune decît tipurile existente în dotarea noastră. Astfel, receptorul nu va fi mai mare decît o jumătate de cutie de chibrituri și va avea ca element de telecomandă un releu electronic. Consumul lui nu va depăși 200÷300 uA. O altă caracteristică constă în faptul că nu are antenă, astfel că montarea lui în diverse obiecte se va putea face foarte ușor. Emițătorul de comandă va fi portabil, și va avea dimensiunile unui receptor de radiodifuziune cu tranzistori de mărime medie. Bătaia lui va fi de aproximativ 100 m, adică atît cît realizează și emițătorul de interceptare care e telecomandat, astfel că acționarea se poate face de la locul de recepție.

Se studiază, de asemenea, și realizarea opririi și pornirii automate a emițătoarelor la semnalul produs de o voce sau de alte semnale sonore, ceea ce va face ca durata de funcționare a acestor emițătoare să crească considerabil.

Pentru supravegherea anumitor locuri cum ar fi căsuțele poștale, diferite incinte, spații etc., se recurge la mai multe metode, un loc important ocupîndu-l cele bazate pe folosirea undelor radio.

Una din aceste metode constă în următoarele: între două sau mai multe puncte de acces la locul respectiv, se montează în diferite obiecte surse de raze infraroșii, care sînt invizibile, împreună cu celule fotoelectrice sensibile la aceste raze. Dacă prin acel loc trece o persoană sau introduce mîna să ia ceva, razele infraroșii sînt obturate și celula fotoelectrică, care nu mai este luminată, comandă un emițător miniatură pe U.U.S. La o distanță de cca. 50—100 m de locul respectiv, se instalează un receptor, la care se adaugă un dispozitiv special care dă alarma cînd emițătorul o comandă.

Aceste dispozitive, care se construiesc, în funcție de locul unde urmează a fi folosite, au avantajul că permit supravegherea de la distanță, fără a da naștere la suspiciuni din partea celor ce folosesc ascunzătorile respective.

Desigur că în această categorie de mijloace intră și dispozitivele de supraveghere și pază prin intermediul televiziunii. Folosirea acestora însă în locuri greu accesibile și în spații limitate este practic imposibilă.

Depistarea și bruierea emițătoarelor clandestine

Deși ușor de instalat și de folosit, datorită lipsei firelor de legătură cu exteriorul și autonomiei în ceea ce privește posibilitățile de

instalare, emițătorii — după cum s-a arătat și la început — au dezavantajul că sînt ușor detectabili sau făcuți inofensivi cu aparatură special creată, iar în unele cazuri chiar în mod accidental.

De aceeea, în executarea lucrărilor T. O. cu astfel de aparatură trebuie să se analizeze atent și factorii care pot duce la desconspirare sau în unele cazuri la dezinformarea organelor noastre.

Cunoscînd că recepționarea unei astfel de emisiuni este perfect posibilă cu receptoare care să aibă o anumită gamă de frecvențe, o anumită sensibilitate și un anumit sistem de modulare, trebuie ca, în fiecare caz în parte, să se cunoască dacă elementul urmărit sau vecinii săi cei mai apropiați posedă ori se ocupă de construirea de aparate pentru radiorecepție și în ce măsură acestea sînt capabile să capteze o asemenea emisiune.

Deși gama de frecvență la care ne-am referit mai sus este repartizată în stat numai organelor noastre — receptoarele curente nedispunînd de posibilitatea „intrării" în această gamă — este posibil ca unele receptoare aduse din străinătate, sau construite ori modificate de amatori sau de profesioniști să recepționeze și emisiunile ce au loc pe frecvențele respective.

Desigur că pentru cei ce-și propun să depisteze aceste emisiuni

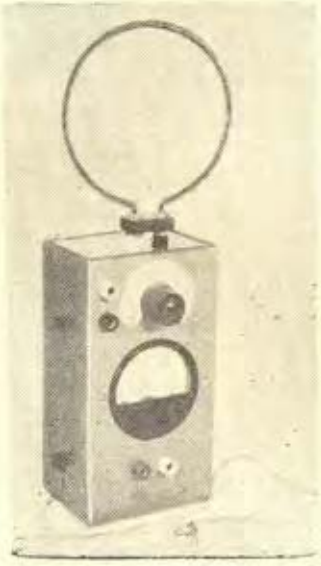

Foto nr. 5

Detector de cîmp electromagnetic pentru descoperirea locului de instalare a emițătoarelor

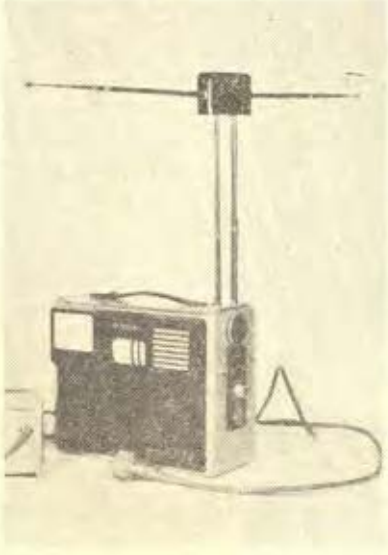

Foto nr. 6

Receptor măsurător de cîmp pentru controlul emițătoarelor

(cazul oficiilor diplomatice) procurarea unor astfel de receptoare speciale nu prezintă nici o greutate, deoarece ele sînt fabricate în mod curent de către unele firme specializate.

In afară de receptoarele speciale cu care pot fi ascultate și identificate emisiunile clandestine (lucrări T. O.), există și alte aparate, mai simple, care pot detecta prezența unui emițător ascuns.

Aceste „detectoare de cîmp" semnalează existența unei emisiuni în jurul lor, putînd stabili chiar locul unde este ascuns emițătorul respectiv. (Foto nr. 5 și nr. 6).

Cu asemenea mijloace a fost depistată o instalație T. O. clandestină cu emițători, montată la unul din oficiile diplomatice ale R. S. România în străinătate. Deși instalația era prevăzută cu telecomandă prin radio neacționarea acesteia de către cei ce aveau sarcina de a lucra precum și „căutarea" emițătoarelor a condus la descoperirea și scoaterea ei din funcțiune.

★

Intrucît nu în toate cazurile este posibil să se facă un control permanent în vederea descoperirii eventualelor emițători clandestini, s-au creat aparate speciale de bruiaj, care să acopere anumite benzi de frecvențe cunoscute sau presupuse a fi folosite pentru ascultări clandestine.

Principiul unui astfel de aparat se bazează pe emiterea unui semnal care să acopere ca bătaie distanța pînă la locul de recepționare probabil, cu cel puțin același nivel ca și eventualul emițător clandestin. Acest semnal este modulat cu un semnal de „zgomot alb", care face neinteligibil orice alt semnal în cadrul razei lui de acțiune și în gama de frecvență aleasă. Pentru a anihila emițătoarele în orice bandă ar funcționa ele, aceste aparate se construiesc avînd o bandă largă de frecvență.

Asemenea aparate își găsesc utilitatea de pildă, și în cazul necesității de a se împiedica transmiterea unei discuții purtate cu un informator suspect de a avea asupra sa un emițător. In acest caz existența unui aparat de bruiat portabil poate anihila emisiunea respectivă. Se înțelege că folosirea de către informator a unui magnetofon miniaturizat nu mai elimină riscul interceptării.

Depistarea instalațiilor cu emițătoare alimentate la rețeaua electrică mai este posibilă uneori și prin cercetarea consumului de energie electrică din rețea pe timpul cît toată aparatura electrică proprie din încăpere (lumină, aparate de radio etc.) este scoasă din funcțiune. Cu tot consumul foarte mic al acestor emițătoare, măsurători precise pe fragmente de rețea, executate de un specialist, pot pune în evidență asemenea instalații.

Începînd din anul 1965, informatorii „Varga Ștefan", „Ardeleanu Mircea", „Drăghici Viorel" și „Ionescu Octavian", din uzina de anvelope „Danubiana", au semnalat în notele lor atitudinea suspectă pe care o are numitul Horia Onuț, salariat al aceleiași uzine, în sensul că produce deseori greutăți procesului de producție, prin nerealizarea sarcinilor ce-i revin, precum și prin degradarea unor utilaje, iar în discuțiile pe care le poartă defăimează politica statului nostru.

Trecîndu-se la identificarea celui în cauză, s-au stabilit următoarele date:

S-a născut în anul 1923 în Tecuci, este de naționalitate și cetățenie română și domiciliază în București, pe șoseaua Olteniței.

Ocupă funcția de maistru în cadrul secției amestecare din uzină, secție care îndeplinește un rol hotărîtor în realizarea planului la producția de anvelope. Aici se combină cauciucul natural cu cel sintetic, cu negru de fum și alți produși chimici, pentru a se obține cauciucul din care se confecționează anvelopele și camerele.

Horia Onuț a fost subofițer în armata burgheză, calitate în care, în toamna anului 1945, a participat din proprie inițiativă la manifestația organizată de reacțiune, în București, în favoarea regelui.

Pentru acest lucru el a fost arestat și cercetat de către organele siguranței. Nesăvîrșind acte deosebite, după cîteva săptămîni a fost pus în libertate, fără a fi trimis în justiție.

În anul 1949 a fost înlăturat din cadrele armatei. Tot atunci a fost

cercetat de către organele serviciului informativ al armatei, deoarece, în timp ce efectua serviciul de zi la Academia Militară, a dispărut legitimația unui ofițer pe care acesta i-o lăsase în momentul intrării în unitate. Cercetările de atunci nu au scos în evidență probleme deosebite. Există însă unele semnalări că, la înlăturarea lui din armată s-a avut în vedere faptul că ar fi fost simpatizant al organizației legionare.

Intrucît s-au primit și alte materiale din care rezulta că Horia Onuț desfășoară o activitate periculoasă pentru orînduirea noastră, pentru interesele economiei socialiste, la data de 29 aprilie 1967 s-a deschis acțiune informativă asupra lui, urmînd a se stabili concret în ce constau faptele sale.

În cadrul acțiunii au fost dirijați informatorii amintiți și, după o perioadă de timp, „Drăghici Viorel" și „Ionescu Octavian" s-au apropiat mai mult de cel urmărit, cîștigîndu-i întrucîtva încrederea.

Din materialul informativ furnizat reiese că schimbul condus de Horia Onuț dă cea mai mică producție, că folosește orice materie primă, fără a o controla, din care cauză amestecul de cauciuc realizat a fost blocat de mai multe ori de către controlul tehnic de calitate, pentru a nu fi introdus în producția de anvelope.

Primindu-se asemenea informații, s-a pus în mod firesc întrebarea dacă Horia Onuț are sau nu o pregătire corespunzătoare procesului tehnologic. Din materialul informativ obținut ca și din alte date culese oficial, reiese că acesta este unul dintre maiștrii cei mai bine pregătiți din uzină.

Intr-o discuție avută în iulie 1967 cu informatorul „Drăghici Viorel", Horia Onuț a fost întrebat: de ce schimbul condus de el dă cea mai mică producție? Acesta a răspuns că „n-are nici un motiv să muncească prea mult".

Informatorii din acțiune au primit sarcina de a stabili care sînt abaterile pe care le comite Horia Onuț în procesul de producție, ce discuții poartă pe teme politice și cum califică el însuși atitudinea sa.

Din informațiile primite în cursul anului 1967 rezultă că, la predarea schimbului, Horia Onuț lasă în mod sistematic defecțiuni la utilaje, dereglări la mașini, pe care de fapt le-ar putea remedia, din care cauză se produc stagnări de cîte 20—30 minute în producția schimbului următor, ceea ce echivalează cu un număr de 10—15 șarje amestec de cauciuc.

De asemenea, s-a semnalat că atunci cînd serviciul C. T. C. blochează amestecurile de cauciuc executate de către Horia Onuț, ca fiind necorespunzătoare, acesta recurge la ruperea etichetelor care indică blocarea, și astfel cauciucul necorespunzător ajunge în producție.

În luna octombrie 1967, informatorul „Ionescu Octavian" a purtat cu Onuț o discuție detaliată, arătîndu-se nemulțumit de producția pe care o realizează și l-a întrebat, printre altele, de ce se întîmplă toate acestea. Horia Onuț a răspuns:

„Dacă sînt pe locul întîi cîștig ceva? Oricum, noi facem destule; este suficient că scoatem anvelope și aceasta trebuie să mulțumească și pe alții care nu știu decît să dea sfaturi și să scrie angajamente".

În unele discuții purtate pe marginea unor știri apărute în presă pri-

vind politica internă și externă, Horia Onuț face comentarii negative, iar prin modul în care argumentează unele afirmații, caută să producă confuzii și neîncredere în politica desfășurată de statul nostru.

Spre exemplu, față de informatori, Horia Onuț a afirmat că presa noastră „nu scrie adevărul, că în România se trăiește prost în comparație cu anii dinainte de 1944, că oamenii sînt legați la ochi și nu cunosc ce este civilizația" etc. Cu privire la situația internațională, el a făcut diferite comentarii în favoarea sistemului capitalist și a adus elogii americanilor, afirmînd că aceștia vor cîștiga lupta care se duce între cele două sisteme. El apreciază ca „umană" intervenția S. U. A. în Vietnam, susținînd că acestea „vor să elibereze un popor care suferă".

In luna decembrie 1967, informatorul „Drăghici Viorel" a semnalat că Horia Onuț a modificat nota de lansare în producție din data de 21.XII 1967, în sensul că a comandat executarea unor amestecuri de cauciuc ce nu erau cerute de producție în ziua respectivă. El a comandat un amestec de cauciuc inferior, folosit la benzi de jantă, executîndu-se cinci șarje din acesta (140—150 kg șarja). După executarea comenzii respective, contrar normelor tehnologice de producție, a dat dispoziții șefilor de echipe Nuță și Teleanu să execute 10 șarje de amestec de cauciuc superior, necesare la confecționarea camerelor de aer. Procedînd în felul acesta, amestecul pentru camere a fost impurificat de resturile de la amestecul de jantă și rebutat. Serviciul C. T. C., respectiv inginerul Petcu, constatînd această abatere, care a produs pagube de peste 20 000 lei, a întocmit un referat în care a propus sancționarea maistrului Horia Onuț. Acest referat, precum și nota de lansare din 21.XII.1967, care a fost modificată de Horia Onuț, au fost procurate de către noi și se găsesc în acțiune.

Abaterea relatată a fost consemnată în registrul de tură de către maistrul Kraus, care a preluat schimbul. Organele noastre au fotocopiat fila respectivă din registru, păstrînd-o în acțiune.

In luna martie a. c. Horia Onuț a fost semnalat de „Damian Gheorghe", informator nou recrutat, că a dat dispoziții șefului de echipă Nuță să introducă în malaxor unele amestecuri de cauciuc care conțineau resturi de sulf. Acesta a făcut obiecțiuni, arătînd că prezența sulfului va crea pericolul prevulcanizării cauciucului, însă Horia Onuț l-a determinat să procedeze așa cum i-a spus.

Ca urmare a introducerii acestui amestec în malaxor, cauciucul a prevulcanizat și, întărindu-se, a deteriorat partea finală a malaxorului, numită peletizor. Scoaterea peletizorului din funcțiune, pe o perioadă de 7 zile, a impus folosirea unui personal suplimentar de 6 muncitori necalificați, care preluau (în locul peletizorului) cauciucul de la gura ma-

laxorului și îl transportau manual la alte agregate.

Conducerea uzinei, fiind sesizată de această situație, a întreprins o anchetă pentru a cunoaște cauzele și a stabili cine este vinovat de producerea defecțiunii respective.

Cu ocazia anchetei, Horia Onuț a declarat că vinovat de producerea accidentului se face șeful de echipă Nuța, care nu a cernut materialul pentru a înlătura sulful. Mai mult, atunci cînd acesta a primit dispoziția de lucru, nu i-a spus, chipurile, nimic lui Onuț despre existența sulfului în material.

Cu sprijinul inginerului Cornel Bondor, șeful secției amestecare (fiul unui preot legionar), Horia Onuț a întocmit un referat (a cărui copie o avem) și a propus retrogradarea lui Nuță cu o categorie de salarizare pe timp de 3 luni. Inginerul Cornel Bondor a susținut propunerea, Nuță fiind pedepsit pe nedrept. Cazul anchetat a fost astfel „încheiat".

★

Avînd în vedere situația operativă existentă în acțiunea dusă asupra maistrului Horia Onuț, recent organele noastre au purtat unele discuții cu persoane de încredere din uzină și, în scopul unei prime documentări a materialului informativ, au audiat un număr de 5 salariați, dintre cei semnalați că au cunoștință de comportarea și manifestările lui Horia Onuț la locul de muncă.

Materialele și datele obținute cu această ocazie confirmă întrutotul conținutul notelor informative existente în acțiune și, în plus, scot în evidență că Horia Onuț, în diferite împrejurări, a calomniat politica partidului și a statului nostru.

Maior VASILE SASU

Prin publicarea acestui material sub titlul „Cum rezolvați cazul ?", redacția invită pe cititori să-i comunice părerile lor în legătură cu cele relatate : cum trebuie interpretate faptele ?; pot fi ele încadrate juridic sau nu ? ; ce măsuri s-ar impune a fi luate pentru lichidarea acțiunii ? Articolele care vor cuprinde soluții documentate pe marginea acestei spețe, vor fi publicate într-un număr viitor.

Povestire pe baza unor fapte reale

acțiunea «DOCTORUL»

Colonelul de securitate Horia Dumitru deschise larg fereastra. Aerul înmiresmat de vegetația unei dimineți de iulie inundă întreaga încăpere a cabinetului său.

Cu o dispoziție, ca de obicei, juvenilă, Horia se hotărî să citească, pentru a doua oară, scrisoarea interceptată în zori și care se adresa doctorului Leon Șandru. Trecu grăbit peste adresa expeditorului, un oarecare Giry Arion, avocat din Argentina, și se opri atent asupra conținutului. Pe fotocopia scrisorii sublinie o singură frază: „Vladimir, cere două pachete și te roagă să nu i se strice fasolea". După aceea puse rezoluția: „Luați măsuri de încadrare a doctorului și raportați rezultatul. Termen..."

Căpitan PETRE HLADCHI-BUCOVINEANU

★

Maiorul Ioan Dobrescu, aplecat atent asupra hîrtiilor de pe masa lui de lucru, se străduia ca, în lectură, să nu-i scape nici un fapt esențial. Ultima notă informativă îi atrase atenția. Doctorul se hotărîse să plece în concediu. Dintr-o altă informație rezulta că acesta, în ultimele două zile, după ce avusese o convorbire telefonică internațională, devenise mai posac... Organele „T" confirmaseră convorbirea. Dobrescu notă scurt în planul său de lucru rezultatul interceptării. „Peste zece zile vine Giry. Se vor lua măsuri de..."

★

...Mașina doctorului gonea pe asfaltul șoselei, luînd uneori viraje cu peste șaptezeci pe oră. La marginea unor păduri, sau la ieșirea din unele localități se oprea. Admira împrejurimile, controlîndu-se permament. Ultima fotografie din ziua aceea urma s-o facă în apropierea unei unități militare, în așa fel ca pe un plan mediu să apară și tunelul de cale ferată din apropiere.

...Horia urmărea filmul, cerînd explicații. Echipa de filaj, reușise să surprindă pe peliculă momente interesante. In afara aparentului calm cu care doctorul declanșa aparatul de fotografiat, se evidenția cu claritate mimica feței, autocontrolul și, mai ales, procedeul fotografierii. O legătură a sa, ieșită la șosea din desișul unei păduri, fu folosită mai tîrziu, pentru eventualii ochi indiscreți, drept obiectiv în fața „peisajului" surprins de aparat.

Scopurile pentru care străinul urma să-l viziteze pe doctor erau din ce în ce mai clare. Colonelul Horia ordonă luarea măsurilor cuvenite.

★

Zilele se scurgeau una după alta. Maiorul Dobrescu nu avea liniște nici nopțile. Pe stradă, în clipele de răgaz sau în zorii zilei, cînd se trezea, gîndurile îsi urmau același fir. „Ce o fi vrînd avocatul Giry, prin acea scrisoare — „Vladimir cere două pachete..."?, cine o fi de fapt acesta?".

Materialele informative, ca și alte documente, atestau că, de la sosirea lui Giry în țară, acesta se dovedea a fi destul de pașnic. Se plimba mult, admira natura, era un bun jucător de șah, un pasionat al pescuitului. Părea curios un singur lucru. Avocatul argentinian era cetățean al R. F. a Germaniei. Pe pașaport însă nu se specifica așa ceva.

„Ei și?, se întreba Dobrescu, cîți vest-germani nu sînt în alte țări?"

Dar toate pînă într-o zi...

.....Deci ne-am înțeles, doctore. Dacă acțiunea îmi reușește, îți voi comunica: „boala mi-a trecut, mă simt bine". Dacă nu, pe ziua de cinci, îți telegrafiez: „boala s-a agravat". O apăsare ușoară pe clapă și magnetofonul se opri. Ultimele cuvinte ascultate de colonelul Horia de pe banda proaspăt derulată mai avea încă ecou în biroul său, inundat de lumina difuză a neonului. Consemnul pus la cale de infractori și-l întipărise pentru mult timp. Ridicîndu-se din fotoliu, făcu cîțiva pași, meditînd. Apoi, încercă să se așeze din nou pe unul din colțurile canapelei. Privirea i se îndreptă spre pendula veche ce atîrna pe o porțiune a peretelui dintre cele două ferestre mari, ce-i încadrau biroul. Dorea un pic de relaxare. Dar cînd? Privirea-i fugea cînd spre magnetofon, cînd spre lemnăria încrustată a pendulei. Îl preocupa consemnul. In minte începea să-i încolțească ideea, planul.

In ce condiții se va acționa? Cum anume? Care era mobilul faptei inițiate de urmăriți?... Prea bine nu știa încă nici colonelul Horia Dumi-

tru. Trecu la masa de lucru și-și notă succint, într-o agendă: „Avocatul, nu va telegrafia!"

★

Soarele, ridicat la orizont, prevestea o zi caldă, de vară. Din localitatea de frontieră, sute de vizitatori străini se îndreptau spre regiunile pitorești ale patriei. Alții, păstrînd amintiri de neuitat, așteptau să părăsească linia hornelor române.

In acest furnicar de oameni, lucrătorii punctului de control pentru trecerea frontierei nu mai pridideau cu aplicarea vizelor și rezolvarea multiplelor alte situații, specifice fiecărui caz. Un telefon, întrerupse pentru moment activitatea șefului de punct.

— Alo, aici e colonelul Horia. Dispuneți, în conformitate cu aprobarea Consiliului Securității Statului, să se efectueze un control sever la mașina O.H.E.—332. Atenție la pachetele de țigări!...

Se trecu neîntîrziat la executare. A patra mașină ce aștepta rîndul la control, înainte de a părăsi țara, era cea cu numărul de circulație indicat.

— Actele dv. vă rog, se adresă șeful punctului turistului din fața sa.

Obișnuit cu astfel de formalități, cel solicitat prezentă pașaportul însoțit de talonul de ieșire din țară. Se trecu la efectuarea controlului vamal.

A fost deschis portbagajul autoturismului. Printre zeci de obiecte de artizanat și alte amintiri primite de la rude și cunoștințe, aruncate neglijent, în toate colțurile portbagajului, se aflau șaptesprezece pachete de țigări: cinsprezece „Snagov" și două „Litoral".

Ofițerul privi insistent pachetele cu țigări.

— Știți, începu a bîigui străinul, sînt pentru prieteni!

Dar, ofițerul, se făcu că n-a auzit nimic și apucă la întîmplare, primul pachet de „Snagov". Atenția îi fu atrasă însă imediat de al șaselea. La unul din colțuri, o însemnare fugitivă, o literă și o cifră: „V—2".

Turistul păli. Ochii îi priveau țintă spre degetele care pipăiau cu îndemînare hîrtia lucioasă ce învelea cartonul cu țigarete. O singură dată s-au întîlnit privirile celor doi.

— Vă rog nu-l desfaceți!

— Trebuie!, răspunse scurt șeful punctului de control, rupînd în același timp și locul de deschidere al pachetului.

Privi pe rînd filtrul a zece țigări, pipăindu-l. Turistul asista consternat la toată operația, pentru ca la a unsprezecea țigară, acuzînd o criză de ficat să se așeze.

Învelită cu destulă finețe, în așa fel încît nici cel mai dibaci ochi să n-o poată deosebi, a unsprezecea țigară ascundea în filtrul ei un... microfilm. În mijloc, un briliant cît un bob de porumb. Valoarea lui, peste două sute mii lei. Pe filtrul țigării, ofițerul întîlni din nou însemnarea „V—2".

— Știți, eu, începu din nou străinul... Cred că a încercat cineva să mă compromită! Le-am primit doar cu bună credință. Se poate?...

— „Obiecte" asemănătoare mai aveți?

— Nu!

Verificarea continuă. Unul din pachetele de „Litoral", așezat sub o cameră dezumflată de cauciuc, avea pe el același „V—2".

★

Colonelul Horia se hotărî să revadă materialele ce-l priveau pe doctor.

Încă în clipa cînd dădu telefon șefului punctului de frontieră, începu să răsfoiască întregul dosar. Principalele informații ce rezultau, alături de schița unui plan, fuseseră sintetizate încă de maiorul Dobrescu. Colonelul Horia le reciti atent. Sublinie cu un creion roșu cele mai importante informații și se opri îndelung asupra celor care reliefau personalitatea și metodele prin care urmăriții doreau să-și definească activitatea infracțională.

Zbîrnîitul prelung al telefonului îl întrerupse. Gîndurile începură a-i fugi peste tot, iar undeva în față, imaginar, pe niște dimensiuni panoramice, i se proiectă întreaga acțiune. Abia apucă să ridice receptorul, că se și încruntă. Dorea să asculte cu multă atenție.

— Da, tovarășe! Horia la telefon. Ascult!

La capătul celălalt al firului, maiorul Dobrescu, raporta:

— La frontieră, totul a decurs așa cum s-a prevăzut. Informațiile inițiale s-au confirmat, inclusiv formula de legătură „V—2"...

Puse receptorul pe furcă și zîmbi cu gînd pentru sine. Gestul larg cu care începu a-și răsfoi agenda exprima o mulțumire lăuntrică. Se opri, privind una din file ce purta, înscrise cu litere groase, cîteva nume. În dreptul celui de-al doilea, al „avocatului", scrise apăsat: „reținut".

★

...Ședința cu ofițerii care participau la rezolvarea întregului caz se terminase, după amiaza, tîrziu. Sarcinile încredințate de colonelul Horia entuziasmau întregul colectiv, îl mobilizau la acțiune.

Horia expuse măsurile concrete, indicînd fiecărui ofițer sectorul în

care va acționa. N-a încheiat fără a aminti că răspunderea colectivă pentru rezolvarea cazului nu diminuează cu nimic răspunderea personală asupra modului de comportament și de orientare al fiecărui ofițer.

Acțiunea „doctorul" ajunsese la apogeu...

Calendarul de pe masa de lucru, indica data de 5 august... Colonelul Horia abia apucă să răsfoiască cîteva file ce cuprindeau informații, cînd sună telefonul. Asculta noi rapoarte ale subalternilor despre activitatea doctorului: în anturajul acestuia își făcuseră apariția cîteva persoane necunoscute. Se întreba mereu, chiar în timpul convorbirii: „erau legături pe linia activității autistatale pe care o desfășura?; oare prezența vreunia dintre ele importanță? I se aduceau mereu la cunoștință alte date și împrejurări care necesitau a fi verificate cu atenție și analizate cu multă competență profesională...

Ultimul apel telefonic îl atenționa că doctorul n-a ieșit de cîteva ore din „vizuina" sa.

...Ofițerii, pregătiți pentru a intra în acțiune, se ridicară în picioare la intrarea colonelului. Aparatele radio puse în legătură cu echipele de filaj, funcționau perfect. Toți cei prezenți erau numai ochi și urechi.

Colonelul Horia reaminti, succint, locurile cărora trebuia să li se acorde o atenție deosebită...

★

Ofițerii din postul fix de observație din vecinătatea locuinței urmăritului înregistrau atent orice mișcare din jur și nu se liniștiseră decît în momentul cînd la ușa doctorului zbîrnîi prelung soneria.

La început doctorul nu știu ce să facă. N-aștepta nici o vizită. Își adusese însă aminte că în ziua respectivă urma să-i sosească o veste. Se hotărî.

— Cine-i?

— Poșta, domnule doctor, i se răspunse. Aveți o telegramă!

— Un moment!

Entuziasmat, doctorul deschise larg ușa.

Fără a cere explicații, semnă repede de primire, încercînd să strecoare „poștașului" o bancnotă de douăzeci și cinci de lei. Își retrase însă mîna cu mușcat.

Ochii îi fugeau repede, dintr-o parte în alta a peteculni de hîrtie, recitind același text:

„Predă-te, avocatul arestat!"

Nu reuși să-și revină încă din emoție, cînd echipa de ofițeri din spatele „poștașului" pătrunse deja în apartament.

— Ce sînt glumele astea, domnilor? Sînt nevinovat, izbucni doctorul. Nu cunosc nici un „avocat", n-am cu nimeni nimic.

O evidentă bîlbîială îl făcu să se așeze pe un fotoliu.

— La ce lucrați, domnule doctor? întrebă maiorul Dobrescu, făcînd aluzie la dalta, ciocanul și alte scule împrăștiate pe covor.

— *Dar ce, n-are voie omul să-și repare lucrurile din casă? Ce vreți, ce căutați aici?, începu să strige doctorul, ca scos din fire.*

Șeful echipei, maiorul Dobrescu, îi prezentă autorizația de percheziție.

— *Nu mai înțeleg nimic, continuă doctorul. Poftiți și căutați! Vedeți și dv., reparam oglinda de la toaletă, i se desprinsese rama. Nu am alte preocupări...*

— *Continuați s-o desfaceți, îl întrerupse Dobrescu.*

Fără a sta pe gînduri, doctorul începu să dea curs solicitării. Încet, încet, bucată cu bucată, părți din rama oglinzii mari, începeau a fi desfăcute. Mai rămăsese doar o mică parte cînd, motivînd că-i obosit, doctorul abandonă. Ceru răgaz și se așezâ pe fotoliu. Unul dintre ofițeri îl servi cu apă. Clipa de liniște care se instaură nu deranja pe nimeni.

După un timp, doctorul se ridică îndreptîndu-se din nou spre rama oglinzii. Un singur șurub se mai desprinse doar, cînd, din partea de jos, începură a „izvorî" zeci de bucăți de metal galben, ca-n basmele pentru copii. Erau peste treizeci de... „cocoșei".

— *Și acum ce mai vreți?, începu din nou doctorul. Am avut ghinionul să fiu surprins tocmai acum cînd le*

...Ceru răgaz și se așezâ pe fotoliu

„scoteam" cu intenția de a le preda dimineață la bancă.

— Dar restul?

— !

— Nu vă mirați. Faceți ceea ce vă spunem!

Mîinile începură să-i tremure. N-avu încotro. Introduse mîna dreaptă în golul unei părți a ramei. Sub supravegherea atentă a ofițerilor, doctorul scoase la iveală o minusculă cutie. În interior, microschițe, planuri, fotocopii și o rezervă de cerneluri speciale.

— Ce mai doriți?, spuse doctorul.

Cuvintele-i alternau cu o privire fugară spre un singur loc. Făptura sa, trăda în acea clipă viclenie.

— Vă rog domnule doctor, dați-mi și pantofii cu care v-ați încălțat azi dimineață, izbucni Dobrescu.

— Pantofii, domnule ofițer? Mă faceți să rîd!

— Da, da, pantofii domnule!

Doctorul, se trezi parcă dintr-o amorțeală și trase brusc sertarul noptierei.

— V-am rugat să vă liniștiți domnule doctor, interveni din nou Dobrescu. Fiola cu cianură e la mine. La ce v-ar folosi? Apoi e vorba de pantofii pe care-i aveți în picioare și nu de altceva.

— Sînt pierdut domnilor, vă spun tot!

— Aruncîndu-și pantofii din picioare, adăugă:

— Sub prima talpă, sînt ultimele microfilme...

În încăpere se lăsă din nou liniște. Dobrescu, încercă să folosească momentul și nu greși.

— Explică-ne sensul minusculului „V—2"?

— Cred că-l știți, răspunse doctorul, dar dacă m-ați întrebat vă răspund. E semnul de recunoaștere cu centrul...

— Deci „Vladimir cere două pachete..." înseamnă dispoziția centrului?

— ...Da!

— Și „fasolea"?

— Înseamnă „ascunderea aurului". E a lui, al lui Giry. E plecat definitiv din țară de cinci ani. I-a fost frică să-l scoată.

— Ii făceai acest serviciu în schimbul serviciului său de curierat între d-ta și centru?

— ...Da!

— Care este consemnul între d-ta și legăturile din țară?

— Semnul „y"...

★

Noaptea învăluise de mult întregul oraș. Pretutindeni se așternuse liniștea. Oamenii se odihneau, refăcîndu-și forțele pentru o nouă zi de muncă. Doar într-un singur loc, la un etaj al Inspectoratului județean de securitate, lumina nu se stinsese încă. Colonelul Horia Dumitru studia un caz nou.

Telefonul îl făcu atent. De astădată, o voce caldă ce prevestea o datorie împlinită, raporta:

— Tovarășe colonel, acțiunea „Doctorul" s-a încheiat. Toate legăturile sînt reținute.

— Felicitări tovarășe Dobrescu. Mîine dimineață te rog să treci pe la mine.

Începea o nouă acțiune...

MAESTRĂ A SPIONAJULUI JAPONEZ

din
Volumul „MAEȘTRII AI SPIONAJULUI MONDIAL" de Charles Wighton, apărut în Editura Droste din Düsseldorf

În analele spionajului Ruth Kühn nu este cunoscută nici astăzi la adevărata ei valoare. Încă și acum, după două decenii de la loviturile date de ea prin acțiuni care au rămas în istoria spionajului mondial, se știe prea puțin despre persoana sa.

Ea a creat prin activitatea sa de spionaj premizele distrugerii de către japonezi, la 7 decembrie 1941, a unei mari părți a flotei americane din Pacific, concentrată la Pearl Harbour.

Cum a ajuns această nemțoaică, împreună cu părinții ei, să organizeze cu succes rețeaua de spionaj japonez din timpul războiului, nu se știe. Zvonurile atribuie meritele în legătură cu această acțiune ministrului propagandei hitleriste, dr. Iosef Göbbels.

Tatăl ei vitreg, dr. Bernhard Iulius Otto Kühn, era el însuși membru al S. D. pe vremea lui Heydrich. El a avut o carieră agitată încă de cînd a intrat în organizația S. D. In timpul primului război mondial a fost cadet în marina militară pînă cînd crucișătorul pe care se afla a fost scufundat de către un vas de război englez. Kühn a fost salvat și a rămas tot restul războiului într-un lagăr englez de prizonieri, unde a învățat bine limba

engleză. În anul 1919 a fost eliberat și s-a întors în Germania.

După război, Kühn a devenit rezervist și a început să studieze medicina. Ca și alți tineri ofițeri germani dezamăgiți, s-a înrolat și el în unul din acele corpuri de franctirori, care erau atît de caracteristice în Germania după tratatul de pace de la Versailles.

După terminarea facultății, a practicat cîtva timp medicina, dar n-a obținut cine știe ce succese în această profesiune.

La începutul deceniului al IV-lea, s-a înscris în partidul național socialist. Celor de la F.B.I. le-a povestit că, atunci cînd s-a înscris în partidul național socialist, i s-a promis un post de șef de poliție într-un mare oraș german, dar Himmler și Heydrich l-au decepționat. Deoarece avea cunoștințe lingvistice, el a fost plasat de către Heydrich la biroul 6 din S. D., organizat ca o subsecție de concurență a contraspionajului militar oficial, pe care începea să-l dezvolte Canaris.

În 1935, pe la mijlocul lunii august, dr. Kühn, împreună cu inteligenta sa soție, Friedl, cu fiul și frumoasa sa fiică vitregă, Ruth, au sosit la Honolulu. Aici, dr. Kühn se îndeletnicea cu antropologia, pentru a stabili influența culturii japoneze asupra populației din Polinezia. În scopul realizării și continuării cercetărilor sale, el voia să rămînă cîțiva ani pe insulă. Americanii l-au primit cu bucurie, pentru că dr. Kühn era un om de o formație științifică deosebită.

Nu se știe sigur dacă în acel moment Kühn avea sau nu legături cu contraspionajul marin japonez. Este foarte probabil ca el să fi fost trimis în Hawai ca agent german. Heydrich știa doar că Pearl Harbour din Pacific era cea mai importantă bază operațională a flotei americane.

Mai tîrziu, Kühn a recunoscut că rapoartele sale ajungeau la Berlin și la Tokio. Nu se știe însă exact nici cînd au intervenit japonezii în acest joc. La sfîrșitul deceniului al IV-lea, atît S. D. condus de Heydrich cît și Abwehrul condus de amiralul Canaris aveau contacte strînse cu colonelul Oșima, atașatul militar japonez la Berlin, care a devenit mai tîrziu ambasador regal. Oșima a stabilit în secret legături între organele germane informative și serviciul japonez de informații. Faptul că japonezii au angajat pe Kühn și familia sa, pentru realizarea propriilor lor interese și planuri, este cu siguranță o urmare a relațiilor militare tot mai intense dintre Germania și Japonia, care au culminat apoi cu crearea axei Berlin-Tokio.

Serviciul secret japonez de informații se lovea de mari dificultăți atunci cînd trimetea în străinătate agenți de naționalitate japoneză. În unele țări era suficient să apară un japonez pentru a provoca deja suspiciuni organelor respective de contraspionaj.

Abia sosit la Honolulu, dr. Kühn și-a cîștigat repede, printre americani, renumele unui om înstărit, deoarece dispunea din belșug de mijloace financiare. Față de noile sale cunoștințe, el afirma că mare parte din capitalul său l-a investit în Olanda și Germania. Pentru a face verosimilă această legendă i s-au trimis în primii ani, în Honolulu, nu mai puțin de 75 000 dolari.

În cursul activității de cercetare, „profesorul" împreună cu fermecătoarea lui fiică, care se dădea drept asistentă a sa, au început să cutreiere insulele. În scurt timp, ei ajunseră să cunoască arhipelagul Hawai mai bine decît localnicii. Cîte și ce acțiuni de spionaj au dus cu acest prilej nu se cunoaște. La început, „profesorul" și

fiica sa, Ruth, erau dornici să lase impresia unor oameni înstăriți și cu preocupări științifice, care presupunea, desigur, crearea unor relații adecvate.

Frumoasa Ruth avea „slăbiciune" pentru ofițerii marinei americane. Fiind o dansatoare excelentă, ea a devenit în curînd o participantă frecventa la festivitățile din înalta societate.

Soția „profesorului" lăsa impresia unei femei cu preocupări exclusiv casnice. Dar și aceasta avea sarcini în cadrul rețelei. In cei cinci ani premergători loviturii de la Pearl Harbour ea a făcut două călătorii în Japonia. Cu ocazia unei călătorii, doamna Friedl Kühn a adus acasă aproximativ 20.000 dolari.

In primele luni ale anului 1939, familia Kühn era oarecum neliniștită. Profesorul împărtășise prietenilor săi că centrul turistic Hawai este prea zgomotos și agitat și că ar avea nevoie de un loc unde să-și poată continua în liniște cercetările. După căutări intense, Kühn și fiica sa au găsit, pe insula Oahu, locuința de care aveau nevoie.

Natura complicatului raport triunghiular dintre familia Kühn, Berlin și Tokio e greu de stabilit. In orice caz este sigur faptul că, începînd din anul 1939 membrii familiei Kühn, au lucrat cu precădere ca agenți ai serviciului secret japonez de informații. Copiile rapoartelor lor erau transmise de la Tokio la cartierul general S.D. din Berlin, unde, datorită îndelungatei rivalități dintre Heydrich și marina germană, se presupune că aceste materiale rămîneau necitite.

Mișcările flotei americane din Pacific nu prezentau pe atunci un interes deosebit pentru Berlin.

La Tokio însă, vara anului 1939 a adus un conflict între generalii și amiralii de la Marele Stat Major japonez. Conflictul s-a iscat pentru că generalii și amiralii n-au putut cădea de acord asupra faptului dacă Japonia să intre sau nu în război alături de Germania. Armata japoneză, care lupta pe atunci în China, manifesta interes exclusiv pentru Rusia. Amiralilor, care erau incomparabil mai buni strategi decît colegii lor din cadrul trupelor de uscat, le era clar, de mai bine de două decenii, că singurul pericol real pentru imperiul japonez îl reprezintă S. U. A. Din această cauză, din punctul de vedere al amiralilor, cel mai important obiectiv al contraspionajului marin era flota americană din Pacific și baza lor operațională principală, Pearl Harbour, de pe insula Oahu din arhipelagul hawaian.

Intr-o măsură mai mică sau mai mare acestei rețele de agenți i s-a acordat, evident, atenția cuvenită din partea consulatului general japonez din Honolulu și i s-a asigurat acoperirea necesară, stare de lucruri cunoscută și de americani. Imediat ce situația din Pacific s-a înrăutățit a fost frînată în mod considerabil activitatea ofițerilor japonezi din cadrul contraspionajului marin care lucrau sub acoperire diplomatică, fiind sub supravegherea permanentă a americanilor. Pentru comandamentul marinei japoneze era deosebit de important să dispună de agenți care să se afle mereu la Pearl Harbour. In schimbul promisiunii unei finanțări deosebite, familia Kühn a plecat la Oahu, iar Ruth a preluat controlul rețelei de spionaj.

Ruth și-a făcut, între timp, nenumărați prieteni printre ofițerii americani și oamenii de afaceri din Honolulu, care i-au oferit scrisorile lor de recomandare atunci cînd ea, împreună cu familia, s-a mutat la Oa-

hu. Aceste scrisori de recomandare i-au ușurat accesul în cercurile militarilor americani.

Domnișoara Kühn dispunea de o calitate neobișnuită de rară: reușea să se înțeleagă și să mențină relații bune chiar și cu femeile. Soțiilor americanilor din Pearl Harbour li se părea tot atît de fermecătoare ca și soților lor.

Ruth și-a ticluit cu grijă și dibăcie planul ei operațional. Cu ajutorul banilor oferiți din belșug de japonezi, ea a organizat un ultramodern salon de frumusețe, care urma să constituie punctul de întîlnire al soțiilor de ofițeri din marina americană. Ruth a adus de la New-York coafori, iar de la Hollywood maseuri și n-a durat mult pînă cînd salonul ei a devenit obiectul central al discuțiilor dintre doamnele de la Pearl Harbour. Că bărbații devin vorbăreți la frizerie și că femeile, la rîndul lor, pălăvrăgesc cînd se află într-un salon de frumusețe, este o realitate incontestabilă. Fără a atrage atenția, Ruth și mama ei se învîrteau printre cliente și trăgeau cu urechea la trăncănelile soțiilor de amirali și la pălăvrăgelile prietenelor locotenenților. Din frînturile conversațiilor adunate de Ruth și transmise consulului general japonez, Kita, la Honolulu, contraspionajul japonez din Tokio a reușit să-și formeze o imagine clară despre planurile forțelor armate ale marinei americane.

Fiind simpatică și veselă, Ruth știa să exploateze bunele ei relații cu societatea din Pearl Harbour. Ea s-a și logodit cu un ofițer american. Cît de mare a fost dragostea ei față de ofițerul american nu știm. Cunoaștem însă cu certitudine că, datorită acestei logodne, a pătruns practic în comandamentul american.

In 1941, cînd Germania a atacat U.R.S.S., comandamentul suprem japonez a examinat din nou situația și a ajuns la concluzia că în următoarele luni ar putea izbucni un război între Japonia și S. U. A. Din această cauză, consulul general japonez a fost însărcinat să dea prioritate rapoartelor zilnice care priveau mișcările flotei americane și, mai ales, mișcările flotei din Pacific. Ca urmare, consulul general japonez a trimis o scrisoare pe adresa căsuței poștale 1476 din Honolulu semnată „Jimmie". El a aranjat o întîlnire între viceconsulul japonez Okuda, Ruth și tatăl acesteia.

Intîlnirea a avut loc pe insulă într-un loc singuratic și izolat. Okuda a comunicat familiei Kühn că ar avea nevoie nu numai de rapoarte zilnice privitoare la mișcările flotei americane, ci să fie informat și despre viitoarele planuri ale marilor unități militare americane.

Neconsiderîndu-se cîtuși de puțin obligată la loialitate față de Imperiul Soarelui-Răsare, Ruth i-a spus, de la început, lui Okuda, că Japonia poate obține de la ea informații numai în schimbul unor prețuri foarte ridicate. La auzul acestor vorbe, tatăl ei vitreg a încremenit de mirare. Ea însă nu și-a făcut probleme, pentru că știa care e valoarea ei și a pretins direct suma de 50 000 dolari. La început diplomatul japonez s-a cam codit, dar pînă la urmă a consimțit să ofere această sumă, respectiv 15 000 dolari pe loc, iar restul la Tokio, în cazul în care ar începe războiul și Ruth cu familia sa va fi nevoită să se retragă în capitala niponă.

Ea dispunea deja de multe surse informative, dar, pentru a putea răspunde la toate întrebările puse de japonez, avea nevoie de mai multe, așa că l-a pus pe fratele ei mai tînăr și pe tatăl său să facă în mod frecvent

plimbări pe litoral. Fratele ei, ca orice tînăr, se interesa de vapoare. El s-a împrietenit cu marinarii americani, care erau gata oricînd să-i dea orice explicații privitoare la vapoarele lor. Mai mult, după un timp, l-au invitat pe tînăr și pe bordul vaselor. Cu această ocazie făcea cunoștință cu marinarii și tatăl său dr. Kühn.

Okuda a făcut-o atentă pe Ruth că, în cazul unui război, transmiterea informațiilor nu se va mai putea face pe canale normale și, de aceea, va fi necesar să stabilească legătura cu un submarin japonez care se va afla în apropierea coastei.

Ruth era o bună înotătoare și o pasiona sportul nautic. După un timp s-a instalat într-o căsuță situată pe litoral și și-a cumpărat o barcă cu pînze, care era ușor de recunoscut, pentru că pe vela principală avea o stea.

In perioada anilor 1939—1941, manevrele familiei Kühn n-au rămas cu totul neobservate. F. B. I. a fost sesizat inițial că profesorul dispune împreună cu familia sa de venituri foarte mari, fără a avea preocupări care să justifice aceste venituri. Cercetări discrete au dezvăluit faptul că o bancă olandeză îi trimitea sume mari de bani. Dar acest fapt n-a dat nimic de bănuit F.B.I.-ului.

In următorii doi ani, americanii au reușit să descifreze cîteva coduri japoneze, dar la început numai acelea folosite în domeniul diplomatic.

In timpul tratativelor americano-japoneze de la Washington, care se cam tărăgănau, Departamentul de Stat citea toate rapoartele secrete trimise cifrat la Tokio de către cei doi însărcinați speciali japonezi în cadrul tratativelor. In decursul acțiunilor de ascultare, americanii au interceptat și un raport transmis la Tokio de către consulul general din Hawai, Kita. In acest raport, printre altele, se puneau și întrebări în legătură cu încrederea acordată unei familii din Hawai denumită „Fridell".

F. B. I. n-a reușit să găsească în Hawai pe nimeni care să poarte acest nume, pînă într-o zi, cînd un agent al F. B. I. a remarcat că prenumele doamnei Kühn era Friedel. Tot în această perioadă americanii au stabilit că doamna Kühn tocmai se întorsese dintr-o călătorie făcută în Japonia.

Cercetarea acestor două fapte ar fi trebuit să determine contraspionajul american să treacă la efectuarea unui studiu mai serios al activității duse de familia Kühn. In acest caz ar fi ieșit la iveală în mod evident și legăturile personale întreținute de Kühn cu ofițerii marinei americane. Dar, așa cum se întîmpla și în alte domenii de activitate, și în cadrul organului de contraspionaj de la Pearl Harbour nimeni nu voia să aibă de-a face cu acest caz. Biroul F. B. I. din Honolulu dispunea numai de 7 ofițeri și cîțiva secretari, iar contraspionajul maritim nu era principala lor sarcină. Serviciul secret informativ al marinei americane dispunea, dimpotrivă, de peste 100 ofițeri, traducători și asistenți. Datorită acestor stări de lucruri, J. Edgar Hoover, șeful F. B. I., a refuzat în 1940 să-și asume răspunderea principală la Pearl Harbour pentru investigarea acțiunilor de spionaj, sabotaj și subminare din Hawai.

La o conferință ținută împreună cu șefii serviciului secret informativ al marinei și armatei americane, Edgar Hoover a propus ca răspunderea principală să cadă în sarcina marinei pînă ce F. B. I. va fi în situația să-și poată asuma astfel de răspunderi în acea parte a lumii. In decembrie 1940, adică exact cu un an înaintea puternicului atac japonez asupra bazei ame-

ricane de la Pearl Harbour, Hoover îi scria șefului F. B. I. din Hawai: „Nu considerăm indicat ca în prezent organul dumneavoastră să dispună de competențe asupra supravegherii tuturor acțiunilor de spionaj japonez".

Prin urmare se pare că răspunderea principală, pentru faptul că rețeaua de spionaj organizată de Ruth Kühn n-a fost descoperită, este pusă pe seama serviciului informativ secret al bazei navale americane din Pacific. Dar de fapt cărui ofițer american de informații al marinei i-ar fi trecut prin gînd, în toamna anului 1941, să suspecteze pe încîntătoarea logodnică a unui ofițer american?

S-a spus mai tîrziu că ideea unui atac fulgerător asupra flotei americane de la Pearl Harbour a aparținut comandantului suprem al marinei japoneze, respectiv amiralului Jamamoto. La începutul anului 1941, cînd strategii japonezi au început să studieze un plan de atac în Asia de sud-est, Jamamoto era convins că la început trebuie neapărat ca forțele marinei americane din Pacific să fie făcute mat dintr-o singură lovitură.

Dar acest plan s-a lovit de rezistența experților marinei japoneze, care considerau prea mare îndrăzneala unei lovituri de grație asupra bazei de la Pearl Harbour. Conflictul acesta nu se potolise încă nici în octombrie 1941 cînd Jamamoto amenința cu demisia în cazul în care planul său de atac nu va fi acceptat. La 5 noiembrie, conducerea marinei a cedat. Două zile mai tîrziu, cabinetul guvernului japonez a hotărît să declare război S. U. A., dacă tratativele americano-japoneze în curs nu vor oferi rezultate satisfăcătoare pînă la sfîrșitul lunii noiembrie. La 7 noiembrie Jamamoto a dat un ordin de front al flotei marine japoneze, în care data de 7 decembrie era termenul probabil pentru atacul asupra bazei americane de la Pearl Harbour.

Pînă la începutul lunii noiembrie 1941, familia Kühn se limitase, în esență, la informații de rutină despre flota americană. De aceea consulul general japonez, Kita, a expediat o telegramă urgentă în care anunța că Tokio vrea să cunoască exact data intrării și ieșirii din bază a vaselor americane în săptămîna care urma. S-a făcut precizarea că strategia japoneză va depinde de aceste rapoarte informative.

La 22 noiembrie, flota care urma să se angajeze împotriva bazei de la Pearl Harbour, compusă din 31 vase de război, se afla în insulele Curile, la nord de Hawai. La 26 noiembrie, flota s-a pus în mișcare, îndreptîndu-se spre sud. La 1 decembrie cabinetul japonez, în prezența împăratului, a hotărît atacul împotriva S. U. A. Jamamoto a transmis flotei ordinul codificat de atac pentru zorii zilei de 7 decembrie.

Consulul general Kito, de la Honolulu, a fost informat asupra atacului. A doua zi, Okuda însoțit de un ofițer de contrainformații al marinei, s-a întîlnit cu Ruth și cu tatăl ei vitreg. Ei au pus la cale un sistem luminos de semnalizare destinat submarinelor japoneze care în acel moment se apropiau deja de Hawai.

În ziua următoare, la 3 decembrie, consulul general Kito a expediat prin codul său personal o telegramă în care comunica șefului care răspundea de contraspionajul marin japonez procedeul prin care va transmite Ruth în-

formațiile privitoare la vasele americane de război.

. . . . . .

(N. T. Conform înțelegerii Ruth Kühn trebuia să transmită semnale luminoase la anumite intervale, din casa sa situată pe litoral, iar dacă acestea nu puteau fi efectuate urma să semnalizeze cu ajutorul farurilor unui automobil. În caz că nici acest procedeu nu era realizabil, ea trebuia să întindă, la ore dinainte stabilite, un cearceaf alb, sau să iasă cu barca sa, cu vela cu o stea, pe cheiul Lani Bay).

În noaptea aceea Ruth Kühn împreună cu tatăl ei au început să semnalizeze japonezilor din mansarda căsuței de pe litoral. În următoarele 24 de ore s-a transmis, minut cu minut, un raport privitor la vasele de război care intrau în portul Pearl Harbour.

Semnalele radio ale submarinelor japoneze care se aflau în imediata apropiere a intrării în portul Pearl Harbour se pare că n-au fost interceptate la Tokio de către Marele Stat Major și din această cauză nu s-a întreprins nimic.

În seara zilei de 5 decembrie 1941 consulul general, Kita, a intrat în legătura directă cu Tokio pe unde scurte și a transmis ultimele rapoarte obținute de la Ruth.

Radiotelegrama transmisă de Kita cu privire la ieșirea în larg a portavioanelor și prezența vaselor de război în port, fără portavioane, a produs consternare conducerii flotei japoneze pentru că portavioanele americane trebuiau să fie punctul principal de atac al bombardierelor japoneze. Cîțiva ofițeri de stat major de la punctul de comandă japonez considerau că a fost compromisă întreaga operațiune de atac. Viceamiralul Nagumo a hotărît totuși ca atacul să aibă loc așa cum s-a ordonat.

Marele Stat Major al marinei japoneze era îngrijorat. Cu 12 ore înainte de ora „x" consulul general, Kita, a primit o telegramă de la ministrul de externe Togo, care solicita în grabă un raport despre „știrile privitoare la mișcările flotei americane după data de 4 decembrie". Tokio credea că cele patru portavioane americane „Jorktown", „Hornet", „Lexington" și „Enterprise" staționează la Pearl Harbour. Aceste 4 vase au staționat, într-adevăr, la Pearl Harbour înainte de începutul lunii decembrie, dar acum erau în port numai două : „Lexington" și „Enterprise". În timpul atacului japonez celelalte două trecuseră deja Canalul Panama și acționau în Atlantic.

La 7 decembrie, înainte de zorii zilei, flota amiralului Nagumo ajunsese la 200 de mile depărtare de Pearl Harbour. La orele 6, de pe portavioanele japoneze au decolat un stol de 350 avioane de bombardament. S-a afirmat că Ruth ar fi dirijat avioanele, prin semnale luminoase, ceea ce se pare că nu corespunde realității deoarece atunci cînd a început atacul, era deja ziuă, și, în afară de asta, relatări — demne de încredere — ale japonezilor nu amintesc de acest fapt.

Atacul a fost dirijat de un adevărat maestru, respectiv de către cel mai bun pilot și expert al navigației din în-

treaga marină japoneză, care nu s-ar fi hazardat să acționeze pe baza unor semnale luminoase trimise de la geamul unei mansarde.

După 100 de minute de la decolare, bombardierele japoneze zburau pe deasupra coastei nordice de la Oahu. După cum a comunicat Ruth, pilotul care dirija atacul a reperat în fața sa 8 vase de război. În următoarele trei minute trei vase, au sărit în aer ori s-au scufundat, unul s-a răsturnat, iar cel de-al cincilea a fost distrus aproape complet. Celelalte trei au suferit și ele unele avarii. Au mai fost scufundate și alte cîteva vase de război. Prin acest năprazuic atac a fost nimicită cea mai mare parte a flotei americane din Pacific. Imediat după ce a început atacul, consulul general și adjunctul său, Okuda, au dat foc codurilor de care s-au folosit. Aceste coduri mai ardeau încă în momentul în care șeful secției F. B. I. de pe insulă, Robert L. Shivers, a dat ordin poliției să încercuiască consulatul japonez. Apoi Shivers l-a căutat la New-York pe directorul F. B. I., Hoover, care se afla la un meci de fotbal, și i-a relatat acestuia, prin telefonul transpacific, despre a doua fază a atacului.

Pătrunzînd în grădina consulatului, ofițerul de serviciu de la poliție a reușit să salveze o parte din aceste coduri secrete, precum și telegramele amintite.

Aceste documente au orientat organele de informații direct spre familia Kühn. Cînd agenții F.B.I. au ajuns la casa din Oahu, poliția spărgea deja ușile.

Consulul general, Kita, a dispus ca submarinul care a transmit la Tokio semnalele date de Ruth, să preia tot grupul de agenți germani ce trebuia să se afle în barca aceea cu pînze. Dar aceștia n-au reușit să fie salvați.

În timpul anchetei care s-a organizat imediat, dr. Kühn a încercat cu disperare să-și apere soția și fiica, declarînd că el singur a fost spionul care a acționat și că Ruth și soția sa ar fi fost piese cu totul auxiliare în cadrul acestor operațiuni de spionaj. Ruth nici nu voia să audă de așa ceva, declarînd că ea a fost șeful rețelei de spionaj și tatăl său vitreg doar executa ordinele ei. Mama sa a recunoscut acest adevăr.

În februarie 1942, dr. Kühn a fost condamnat la moarte, prin împușcare, de către un tribunal militar, pentru activitate de spionaj dusă împotriva S. U. A. Condamnarea sa la moarte a fost comutată la o pedeapsă de 50 ani muncă silnică.

Ruth și doamna Kühn au fost internate într-un lagăr. După război, ele au fost eliberate și, după cît se știe, s-ar fi întors în Germania.

Condamnarea doctorului Kühn a fost transformată într-un ordin de expulzare. El însă nu mai voia să se întoarcă în Germania. După eliberarea din închisoarea Fort Leavenworth, a mai rămas doi ani internat pe Ellias Island de lîngă New-York, iar în decembrie 1948 a plecat, de bună voie, în Argentina peronistă.

Traducere de
Căpitan GH. VANCEA

DOUĂ DECENII DE LA CREAREA ORGANELOR SECURITĂȚII STATULUI

La sărbătorile lunii august se adaugă în acest an încă una, cu caracter jubiliar pentru noi, împlinirea a 20 de ani de la crearea organelor securității statului.

Aniversarea la 30 august a două decenii de muncă și luptă în slujba intereselor patriei, poporului muncitor și a partidului nostru comunist, va constitui pentru întregul personal al organelor securității statului un minunat prilej de trecere în revistă a succeselor obținute, cît și de a-și pune în valoare întreaga capacitate de muncă pentru îndeplinirea exemplară a misiunilor și sarcinilor de serviciu.

Această aniversare, a cărei sărbătorire a fost hotărîtă de Secretariatul C. C. al P. C. R. cu semn de prețuire a muncii desfășurate de cadrele securității statului alături de întregul popor, pentru făurirea și dezvoltarea orînduirii socialiste în țara noastră, va fi marcată prin numeroase manifestări cuprinse în planul de măsuri aprobat de către Consiliul Securității Statului.

Astfel, în toate unitățile centrale și teritoriale vor avea loc expuneri, simpozioane și alte activități cultural-educative dedicate acestui eveniment. Presa centrală, județeană precum și cea militară va publica în perioada 1—30 august, articole referitoare la conducerea de către partid a organelor de securitate, contribuția adusă de acestea la crearea și consolidarea orînduirii noastre socialiste. Radioul și televiziunea vor prezenta emisiuni dedicate acestei aniversări. In ziua de 30 august, va vorbi la televiziune tovarășul președinte al C. S. S., iar la posturile de radio tovarășul prim-vicepreședinte al C. S. S.

Prin grija Direcției Difuzării Filmelor, în rețeaua cinematografică din țară vor fi programate, în perioada 24—30 august, filme cu subiecte din activitatea organelor de securitate iar ansamblul de cîntece și dansuri „Ciocîrlia" va prezenta, în după-amiaza zilei de 30 august la televiziune, un program festiv.

In cinstea acestei aniversări, Consiliul Securității Statului a organizat un concurs de creație literară pe teme ale muncii de securitate, la care vor participa cadrele din organele noastre și membrii lor de familie, un concurs de fotografii cu tema „Din frumusețile patriei", concursuri de trageri și întreceri sportive pe unități. Toate concursurile sînt dotate cu premii în bani, obiecte, cupe, plachete și diplome.

Numeroasele manifestări ce vor avea loc în cinstea acestei aniversări, se vor încheia cu adunări festive atît în Capitală cît și în orașele reședințe de județe la care vor fi invitați să participe reprezentanți ai organizațiilor socialiste, muncitori, intelectuali, și alți oameni ai muncii.

DE VORBĂ CU CITITORII

◆ Mulțumim pe această cale tuturor cititorilor care prin scrisori adresate redacției și-au exprimat părerea cu privire la conținutul și forma materialelor publicate în numărul 1 al Buletinului intern. Redăm fragmente din două scrisori:

„Apariția primului număr al Buletinului intern a fost primită cu viu interes de către ofițerii din aparatul informativ al unității noastre. Ei au studiat cu atenție problemele dezbătute, apreciind utilitatea acestora pentru activitatea practică. Marea majoritate a cititorilor au remarcat atît conținutul bogat al acestui număr cît și actualitatea temelor ce au fost tratate..." (Insp. jud. de sec. Constanța) ... A fost apreciată pozitiv inițiativa redactării Buletinului intern fiind considerat ca unul dintre mijloacele cele mai nimerite pentru studierea și generalizarea experienței pozitive, a metodelor avansate folosite în munca de securitate". (Insp jud. de sec. Iași).

Aprecieri asemănătoare cu privire la necesitatea editării Buletinului intern, la rolul pe care îl are acesta în generalizarea experienței pozitive au fost făcute și de către ofițeri din Inspectoratele județene de securitate Iași, Sibiu, Vaslui, Tulcea, Brăila, Ialomița, Gorj, Galați, Olt, Bistrița-Năsăud ș. a.

◆ **Am fost sesizați că în unele unități nu toți ofițerii au reușit să citească Buletinul intern nr. 1.**

De pildă, șeful biroului secretariat din Direcția a III-a ne-a informat că „buletinele au fost citite de un număr foarte restrins de ofițeri, deoarece șefii de servicii încă nu le-au pus la dispoziția subalternilor".

◆ *Ofițerilor care și-au manifestat dorința să ne trimită articole, le comunicăm că propunerile lor sînt în atenția noastră, și, în funcție de planul tematic, le vom anunța data cînd trebuie să înmîneze materialele.*

◆ Evidențiem faptul că din proprie inițiativă Inspectoratul județean de securitate Gorj ne-a trimis cîteva articole traduse din presa străină.

Rugăm pe toți acei care, în viitor, ne vor trimite traduceri, ca o dată cu materialele să expedieze și ilustrațiile din revistele respective.

◆ **Mulțumim organelor centrale și teritoriale care ne-au trimis propuneri pentru îmbogățirea tematicii viitoarelor numere ale Buletinului intern.**

◆ *Cititorilor care ne-au cerut să publicăm materiale în care să fie tratate probleme de criminalistică, le comunicăm că asemenea teme sînt în atenția redacției și chiar în numărul de față prezentăm articolul „Aportul mijloacelor tehnico-criminalistice în procesul cercetării la fața locului" de Mr. I. Tău.*

◆ **În urma propunerilor făcute s-a luat hotărîrea ca Buletinul intern să fie destinat ofițerilor din aparatul informativ-operativ, tehnico-operativ, ofițerilor care-și desfășoară activitatea pe linie de învățămînt, personal și secretariat, cadrelor didactice și elevilor din școlile de securitate.**

ADRESA REDACȚIEI: Consiliul Securității Statului — Cancelaria. Telefon: 16.00.80 — interior 3392